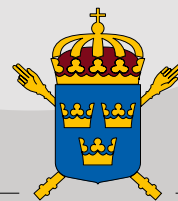

2024

ÅKLAGARMYNDIGHETENS
ÅRSREDOVISNING

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Åklagarmyndigheten

Box 5553

114 85 Stockholm

www.aklagare.se

registrator@aklagare.se

Följ oss via

ÅKLAGARMYNDIGHETENS
ÅRSREDOVISNING 2024

Innehåll

Riksåklagaren har ordet	4
Händelser under året	6
Om Åklagarmyndigheten	8
Uppdrag	9
Organisation	9
Åklagarmyndighetens ledningsgrupp	10
Från brottanmälan till domstolsförhandling	11
Förtroendet för Åklagarmyndigheten ökade under 2024	12
Resultatredovisning	14
Principer för resultatredovisningen	15
Mått och definitioner	15
Statistik – källa och principer	16
Intäkter och kostnader	17
Bedömning av resultat	17
Utredning och lagföring – övergripande verksamhetsresultat	18
Åklagarmyndighetens samlade bedömning av utrednings- och lagföringsresultaten 2024	18
Utvecklingen av volymer	19
Utvecklingen av tider	28
Utvecklingen av lagföring	31
Resultat och återrapportering för särskilda områden	36
Särskilt utsatta brottsoffer	36
Ungdomsbrott	42
Grov brottslighet med koppling till kriminella nätverk	45
Terroristbrottslighet	48
Penningtvätt och finansiering av terrorism	49
Brottsvinster	50
Utvisning på grund av brott	52
Snabbare lagföring	53
Häktningar och restriktioner	54
Informationssäkerhet	61
Skade- och dödsfallsutredningar	61
Nationell samverkan – tillsammans mot brott	63
Rättsutveckling och rättslig styrning	65
Enhetlig rättstillämpning, rättsutveckling och rättslig styrning	65
Riksåklagarens samlade bedömning	65
Åklagarmyndighetens tillsynsarbete	66
Utvecklingsarbete för ökad kvalitet och enhetlighet i handläggningen	68
Rättsutveckling i Högsta domstolen	68
Resningsärenden	70
Resurs- och kostnadsfördelning	70

Internationell verksamhet	71
Operativt internationellt samarbete	71
Arbetet vid Eurojust och European Judicial Network (EJN)	72
Strategiskt internationellt arbete	73
Myndighetens deltagande i internationella nätverk	74
Internationell civil krishantering och internationellt bistånd	74
Resurs- och kostnadsfördelning	76
Kompetensförsörjning	77
Personalsammansättning	77
En ekonomiskt och verksamhetsmässigt hållbar kompetensförsörjning	78
Attrahera och rekrytera	79
Utbildning	80
Arbetsmiljö	81
Säkerhet	82
Ekonomi	84
Verksamhetens finansiering	84
Verksamhetens kostnader	84
Finansiell redovisning	86
Resultaträkning	87
Balansräkning	88
Anslagsredovisning	90
Tilläggsupplysningar och noter	91
Noter till resultaträkningen	92
Noter till balansräkningen	94
Not till anslagsredovisningen	99
Sammanställning av väsentliga uppgifter	100
Ersättningar enligt 7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	101
Intern styrning och kontroll	102
Styrning, planering och uppföljning	103
Övergripande intern styrning och kontroll	103
Riskhantering	103
Förebyggande av oegentligheter	104
Intern miljö	104
Internrevision	105
Årsredovisningens undertecknande	106
Bilagor	108
Bilaga 1 – Definitioner verksamhetsstatistik	109
Bilaga 2 – Fakta i korthet	110
Bilaga 3 – Förteckning över särskild återrapportering enligt Åklagarmyndighetens regleringsbrev och instruktion	115

Riksåklagaren har ordet

Vi har mycket goda förutsättningar att ytterligare öka vår förmåga framåt

För Åklagarmyndigheten har året bjudit på både utmaningar och förbättrade verksamhetsresultat. Den grova brottsligheten har medfört fortsatt stora påfrestningar för rättsväsendet men vi kan samtidigt se att allt fler personer lagförs. Samarbetet mellan de brottsbekämpande myndigheterna – både inom Sverige och internationellt – har förstärkts, vilket har bidragit till våra framgångar. Inte minst är det en bidragande faktor till att allt fler lagförs för svårutredda brott som mord.

Att vi har förbättrat vår operativa förmåga syns bland annat i resultaten för brott mot särskilt utsatta brottsoffer. Antalet lagförda personer har ökat både när det gäller brott mot barn och brott i parrelation. Vi har arbetat nära Polismyndigheten och det blir tydligt att vi förbättrar våra resultat när vi använder oss av gemensamt framtagna utredningsmetoder och prioriterar tillsammans.

Under året har vi fått utökade möjligheter till hemliga tvångsmedel och en helt ny förverkandelagstiftning. Inför den nya förverkandelagstiftningen gjordes grundliga förberedelser inom myndigheten och tillsammans med Ekobrottsmyndigheten och Polismyndigheten. Det ledde till att vi stod redo vid ikraftträdandet i november 2024 och vi kan se att vi blir allt bättre på att återta brottsvinster. Under året har antalet ärenden med förverkandeyrkanden ökat med hela 30 procent jämfört med året innan.

Även om vårt huvudsakliga uppdrag är att utreda och lagföra redan begångna brott ska vi också bidra i det brottsförebyggande och brottsförhindrande arbetet genom en proaktiv brottsbekämpning. I det arbetet har de nya möjligheterna till nyttjande av preventiva hemliga tvångsmedel varit viktiga.

Vårt uppdrag som beredskapsmyndighet blev allt mer aktuellt i och med en orolig omvärld och Sveriges inträde i Nato. När brottsligheten förändras och hot från omvärlden ökar behöver vårt arbete utvecklas och stärkas. Säkerhetsarbetet har fortsatt att prioriteras inom myndigheten och under året har vår kapacitet ökat när det gäller att hantera hot, risker och fredstida kriser, förebygga sårbarheter och kunna verka i en situation av höjd beredskap.

Under 2024 har vi även haft intensiva förberedelser inför Sveriges anslutning till den Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo), vilket resulterade i att Eppo nu är operativ i förhållande till Sverige.

Åklagarmyndigheten har glädjande nog kunnat fortsätta växa och 2024 blev vi 1 300 åklagare. Vi ska vara stolta över att vi har lyckats växa i snabb takt och nå framgångar i vår verksamhet under en period där vi också haft en ökad belastning av tung och svårutredd brottslighet.

Den styrka som vi har uppnått omsätts nu i förbättrade verksamhetsresultat. Genom en effektiv och sammanhållen verksamhet har vi både lyckats utreda fler brott, lagföra fler personer, ta mer brottsvinster och höja allmänhetens förtroende för vår myndighet.

Den 29 februari 2024 tillträdde jag uppdraget som riksåklagare. Nu, snart ett år senare, kan jag konstatera att med 2024 års arbete och resultat i ryggen har vi mycket goda förutsättningar att ytterligare öka vår förmåga framåt. För vi är en myndighet, vi har ett gemensamt ansvar, alla bidrar och det är vi tillsammans!

Katarina Johansson Welin
Riksåklagare

Händelser under året

Januari

Orsakssamband inom straffrätten. En händelse där en kvinna i Hälsingland misshandlats till döds bedöms som mord och Högsta domstolen dömer en man till livstids fängelse. Det är tillräckligt att det handlande som lagts den tilltalade till last har utgjort en bidragande orsak till en effekt som krävs för straffansvar.

Februari

Preventiva vistelseförbud införs. Lagen innebär att en person kan förbjudas att inom ett avgränsat område vistas på allmän plats, på skolgårdar eller motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem samt i fordon på allmän plats (vistelseförbud), om han eller hon medvetet främjar att en grupp personer utövar brottslighet.

Ny riksåklagare. Den 29 februari utses Katarina Johansson Welin till ny riksåklagare efter att ha fungerat som tillförordnad riksåklagare en tid. Det blir första gången sedan 1994 som en åklagare förordnas som riksåklagare.

Mars

Utvisning av EES-medborgare. Efter riksåklagarens överklagande beslutar Högsta domstolen att brottet grov kvinnofridskränkning är ett sådant brott som kan medföra utvisning av en EES-medborgare. En polsk man utvisas därför och förbjuds att återvända under åtta år.

April

Områdesteam införs. 25 statsåklagare har utsetts och områdesteamen ska verka för en effektivare hantering av allvarlig brottslighet. Teamen ska handlägga ärenden som kräver särskild uthållighet, består av erfarna åklagare, handläggare och åklagarrevisorer och finns i alla åklagarområden.

Juni

Åtal väcks för grova bedrägerier i Malmö. Fyra personer åtalades för grovt bedrägeri. Upprinnelsen till åtalet kommer från juldagen 2023 då ett större sällskap åt och drack för över 80 000 kronor på en restaurang i Malmö utan att betala notan.

Augusti

Långa fängelsestraff för unga.

Två personer som vid tidpunkten för brotten var endast 16 och 15 år gamla döms till 12 respektive 10 års fängelse för bland annat mord samt anstiftan till mord för skjutningar i Stockholmsområdet hösten 2023. Domarna fastställdes senare av hovrätten.

September

Kvinna åtalas för folkmord, brott mot mänskligheten och grov krigsförbrytelse i Syrien. Åtalet är det första i Sverige som prövar den Islamiska statens angrepp mot den yazidiska minoriteten. Det är också första gången som åtal för brott mot mänskligheten väcks i Sverige.

November

En ny förverkandelagstiftning. De nya reglerna innebär att åklagare regelmässigt ska återkräva brottsvinster, i både stora och små ärenden och att det är en primär uppgift att förverka brottsvinster, oavsett om det finns ett brottsoffer som vill ha tillbaka de värden som hon eller han har förlorat. Egendom kan också förverkas om det är klart mer sannolikt att den förvärvats på ett olagligt sätt, och den behöver alltså inte knytas till brott.

Ny vice riksåklagare. Den 21 november beslutade regeringen att utse Eva Thunegard till ny vice riksåklagare. Hon har tidigare arbetat i myndigheten som kammarchef, tillsynschef och senast som områdeschef i Stockholm.

December

Svensk åklagare utsedd till Eppo i Luxemburg. "Eppo behövs för att på ett samordnat och mer effektivt sätt kunna bekämpa dessa ofta komplexa brott och skydda EU:s ekonomiska intressen", säger Martin Bresman som utnämns till europeisk åklagare.

OM ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Uppdrag

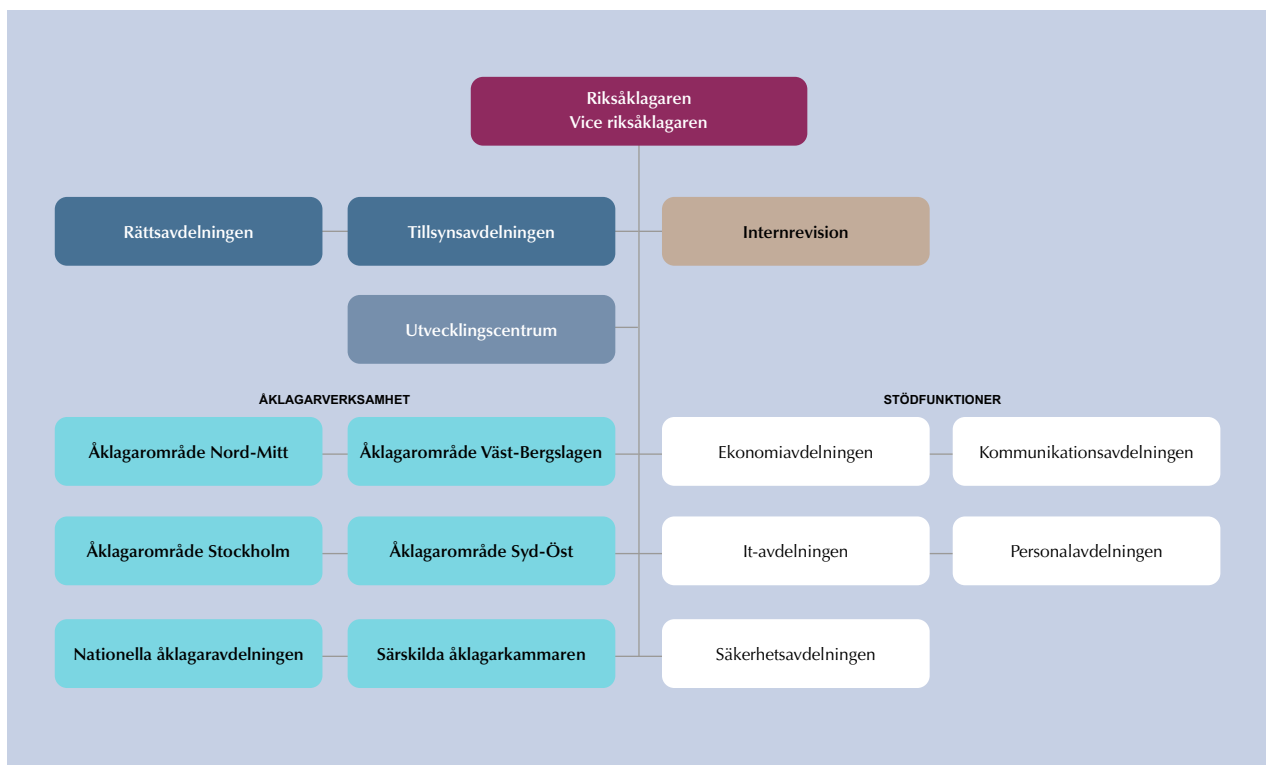
Åklagarmyndighetens uppdrag framgår bland annat av förordningen (2015:743) med instruktion för Åklagarmyndigheten, myndighetsförordningen (2007:515) samt regleringsbrevet för Åklagarmyndigheten. Bestämmelser om åklagarverksamheten och behörighetsregler för åklagare finns i rättegångsbalken och åklagarförordningen (2004:1265).

Enligt instruktionen ska Åklagarmyndigheten se till att personer som begår brott blir föremål för brottsutredning och lagföring. Myndigheten ska också arbeta för att begränsa vinsterna av brott och brottslig verksamhet. Riksåklagaren ska, som högsta åklagare under regeringen, verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Ett jämställdhetsperspektiv ska tillämpas i utförandet av myndighetens uppgifter. Myndigheten har även i uppdrag att samverka med polisen, att delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den organiserade brottsligheten samt att arbeta för att förtroendet för åklagarväsendet upprätthålls. I uppdraget ingår dessutom att se till att möjligheterna till internationellt samarbete i brottsbekämpningen används och att bidra till internationellt bistånd och internationell fredsfrämjande verksamhet.

Organisation

Åklagarväsendet består av Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Riksåklagaren är landets högsta åklagare och har ansvaret för ledning och tillsyn av åklagarväsendet. Riksåklagaren är också chef för Åklagarmyndigheten. Vid årets utgång hade Åklagarmyndigheten 2 156 anställda, varav 63 procent var åklagare och 37 procent administrativ personal.

Figur 1. Åklagarmyndighetens organisation

Åklagarmyndighetens ledningsgrupp

Bakre raden från vänster: Rättschef Marie-Louise Ollén, chefsåklagare Mats Eriksson, överåklagare Lennart Guné, personaldirektör Nicklas Lagrell, överåklagare Thomas Häggström, vice riksåklagare Eva Thunegard, chefsåklagare Carsten Helland, it-direktör Anders Thoursie och ekonomidirektör Ulrika Holm.

Nedre raden från vänster: Chefsåklagare Mats Palm, riksåklagare Katarina Johansson Welin, kommunikationsdirektör Karin Rosander och säkerhetschef John Olofsson.

Åklagarmyndigheten består av fyra åklagarområden, en nationell åklagaravdelning och en särskild åklagarkammare som tillsammans svarar för den operativa åklagarverksamheten. Därutöver finns ett utvecklingscentrum samt verksamheten vid huvudkontoret.

Åklagarområdena består av 31 allmänna kammare. De allra flesta brottstyper handläggs vid de allmänna kamrarna som har ett geografiskt ansvarsområde, oftast motsvarande ett län. På den nationella åklagaravdelningen handläggs till exempel ärenden om korruption och miljö- och arbetsmiljöbrott, allvarlig organiserad brottslighet samt de ärenden som handläggs vid Säkerhetspolisen.

Särskilda åklagarkammaren är direkt underställd riksåklagaren och handlägger misstankar om brott av bland andra poliser, åklagare och domare.

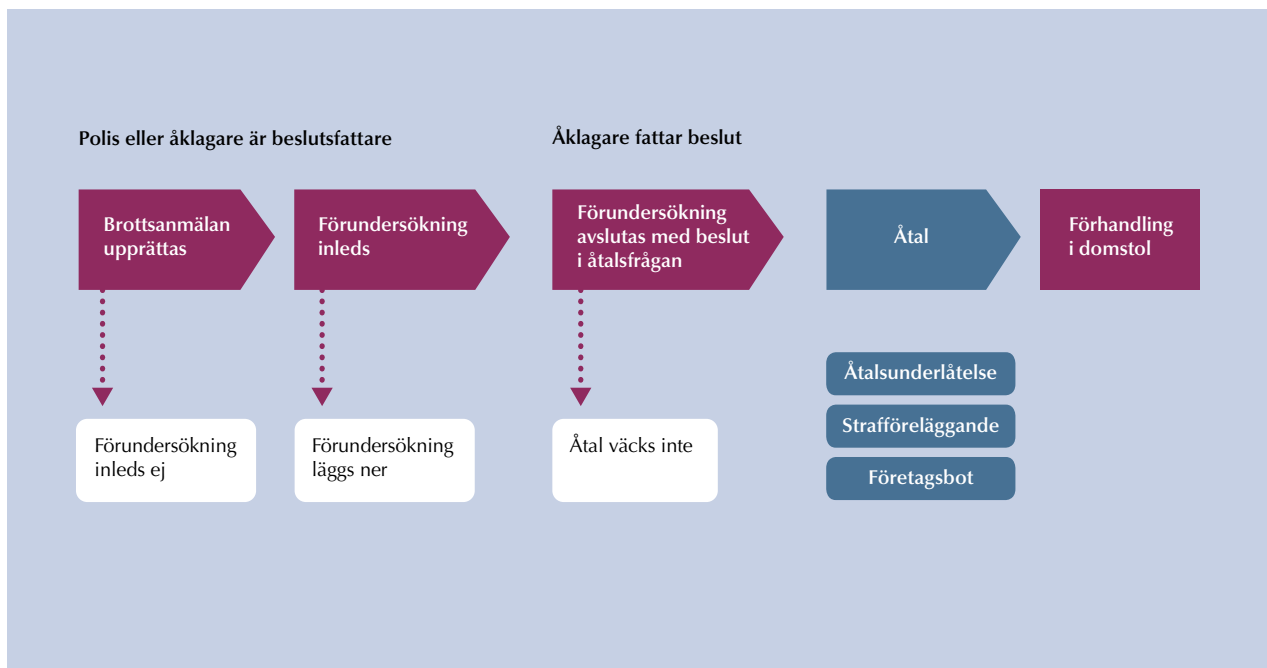
Verksamheten vid Utvecklingscentrum bedrivs i Stockholm, Malmö och Göteborg. Utvecklingscentrum svarar främst för rättslig tillsyn och kontroll, rättslig utveckling, metodutveckling, kunskapsuppbyggnad och information.

Vid huvudkontoret finns åtta avdelningar. Rättsavdelningen ansvarar bland annat för verksamheten i Högsta domstolen och övergripande internationella frågor. Tillsynsavdelningen ansvarar för riksåklagarens rättsliga tillsynsverksamhet samt den funktion som direkt under riksåklagaren handlägger resningsärenden. Därutöver rymmer huvudkontoret fem stödavdelningar med olika centrala funktioner samt internrevisionen.

Från brottsanmälan till domstolsförhandling

Åklagarmyndigheten är en länk i brottmålsprocessen – polis, åklagare, domstol och kriminalvård. Åklagarens huvuduppgifter är att leda brottsutredningar, besluta i åtalsfrågan och föra talan i domstol. I dessa funktioner är åklagaren självständig och fattar beslut på eget ansvar.

Figur 2. Processen från brottsanmälan fram till åklagarbeslut och förhandling i domstol.

En brottsutredning äger rum inom ramen för en förundersökning. En förundersökning ska inledas så snart det finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har begåtts. Vid mindre allvarlig brottslighet leds förundersökningen av polisen som därefter överlämnar utredningen till åklagaren för beslut i åtalsfrågan. I vissa fall kan polisen eller åklagaren fatta beslut om förundersökningsbegränsning, vilket innebär att man begränsar en brottsutredning till att omfatta de mest väsentliga delarna eller att vissa brott inte alls utreds.

I utredningar om mer allvarliga brott är åklagare förundersökningsledare. Polismyndigheten eller annan brottsutredande myndighet biträder åklagaren med att genomföra det operativa utredningsarbetet. När förundersökningen är klar ska åklagaren ta ställning till om åtal ska väckas. Om åklagaren bedömer att det finns tillräckliga bevis för att den misstänkta personen har begått brottet är huvudregeln att åklagaren är skyldig att väcka åtal. När åklagaren väcker åtal ges en stämningsansökan in till domstolen.

Stämningsansökan beskriver när, hur och var brottet ägt rum och sätter ramarna för rättegången i domstolen. Under rättegången är åklagaren den misstänkta personens motpart. Det ligger på åklagaren att fullt ut bevisa den åtalades skuld.

Åklagaren kan under vissa omständigheter lagföra en person genom att meddela åtalsunderlåtelse, vilket innebär att något straff inte döms ut för brottet. Däremot antecknas i belastningsregistret att den misstänkta personen har begått brott. En förutsättning för att ge åtalsunderlåtelse är att det står klart att ett brott har begåtts, oftast därför att personen har erkänt brottet.

Alla brott leder inte till rättegång vid en domstol. Är det ett mindre allvarligt brott som den misstänkta personen har erkänt, kan ärendet avgöras på ett förenklat sätt genom att åklagaren utfärdar ett strafföreläggande. Straffet kan då vara böter eller villkorlig dom som i de flesta fall kombineras med böter.

För brott som begåtts i näringsverksamhet och där straffet kan bli strängare än penningböter kan frågan om företagsbot bli aktuell.

Förtroendet för Åklagarmyndigheten ökade under 2024

Att medborgarna har ett högt förtroende för rättsväsendet och de rättsvårdande myndigheterna är en viktig förutsättning för att de ska anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. Åklagarmyndigheten ska i sin verksamhet arbeta på ett sådant sätt att förtroendet för åklagarväsendet upprätthålls. Enligt Nationella trygghetsundersökningen¹ för 2024 har andelen medborgare som uppger att man har stort förtroende för åklagare ökat sedan föregående år, till 45 procent (+3 procentenheter). Drygt hälften, 53 procent, uppger att man har stort förtroende för rättsväsendet som helhet, vilket är en ökning med 4 procentenheter. Även Åklagarmyndighetens anseendeindex² ökade under året, från 41 till 46. Det genomsnittliga anseendeindexet för samtliga deltagande myndigheter var 42.

Åklagarmyndigheten bedriver sedan många år ett arbete för att åklagare ska kommunicera och förklara sina beslut och arbetar även på andra sätt för att sprida kunskap om åklagare och myndigheten.

1 Brottsförebyggande rådet ansvarar för den årliga nationella trygghetsundersökningen (NTU).

2 Anseendeindex genomförs årligen av Verian, tidigare Kantar Public.

RESULTATREDOVISNING

Principer för resultatredovisningen

Resultatredovisningen för 2024 är indelad i sex avsnitt:

- Utredning och lagföring
- Resultat och återrapportering för särskilda områden
- Rättsutveckling och rättslig styrning
- Internationell verksamhet
- Kompetensförsörjning
- Ekonomi

Efter resultatredovisningen följer den finansiella redovisningen samt redovisning av Åklagarmyndighetens interna styrning och kontroll.

Mått och definitioner

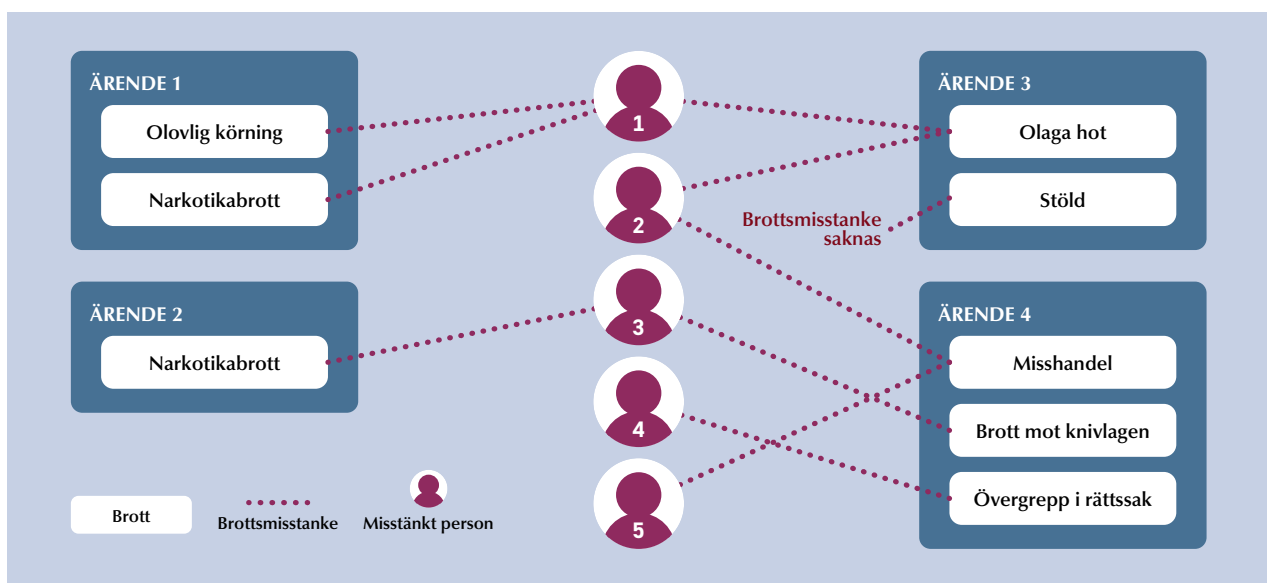
I resultatredovisningen presenteras uppgifter utifrån begreppen ärenden, brottsmisstankar samt misstänkta och lagförda personer:

- Ärende – omfattar en eller flera misstänkta personer som var och en misstänks för ett eller flera brott.
- Brottsmisstanke – koppling mellan ett brott och en misstänkt person.
- Misstänkt person – en person med minst en brottsmisstanke riktad mot sig.
- Lagförd person – en person med ett lagföringsbeslut i ett ärende.

Åklagaren fattar i huvudsak beslut om en brottsmisstanke och med lagföring avses beslut om åtal, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse eller företagsbot.

Ett brott kan ha flera misstänkta personer knutna till sig, det vill säga att flera personer är misstänkta för samma brott, och en misstänkt person kan ha flera brottsmisstankar riktade mot sig, det vill säga att personen är misstänkt för flera brott.

Figur 3. Bilden illustrerar förhållandet mellan ärenden, brott, brottsmisstankar och misstänkta personer. Sammantaget förekommer 5 personer som är misstänkta i 4 ärenden, omfattande 8 brott och 9 brottsmisstankar.

Statistiken över inkomna brott utan brottsmisstankar och beslutade brott är ett komplement till brottsmisstankestatistiken. Den senare visar antalet brott där beslut fattats om själva brottet vilket endast undantagsvis sker om det finns en brottsmisstanke.

De huvudsakliga resultatindikatorer som Åklagarmyndigheten redovisar är lagförda brottsmisstankar, lagförda personer, genomströmningstid, beslutstid och balanser samt antalet ärenden med yrkanden om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet. Definitioner av de huvudsakliga begreppen och resultatindikatorerna återfinns i bilaga 1.

Statistik – källa och principer

Åklagarmyndighetens statistik för den brottsutredande verksamheten hämtas från myndighetens ärendehanteringssystem för brottmål, Cåbra. Informationen om ärenden och brottsmisstankar i systemet ändras kontinuerligt under arbetets gång och de beslut som fattas av en åklagare kan komma att ändras. Exempel på detta är att det kan komma in nya bevis i en nedlagd förundersökning som leder till att den återupptas. Vid varje årsskifte görs ett uttag från systemet som ligger till grund för årets statistik.

Statistiken i avsnittet Häktningar och restriktioner sammanställs av data från Kriminalvården, förutom statistik om unga häktades (15–17 år) möjligheter till kontakt med närstående och andra under häktningstiden som hämtas från Cåbra.

I resultatredovisningen gäller följande principer:

- I tabeller och figurer har standardregler för avrundning tillämpats, vilket innebär att summan av procentandelar inte alltid är 100 procent.
- Uppgifter om antal dagar och förändringar uttryckt i procent avrundas som regel till heltal i text, om det inte rör sig om låga tal.
- Statistik redovisas uppdelat på kön för måtten inkomna brottsmisstankar, beslutade brottsmisstankar, antal misstänkta personer totalt, antal misstänkta personer med lagföringsbeslut, antal häktade personer och antal häktade personer med restriktioner. I redovisningen för samtliga mått finns ett antal där kön är okänt, dessa är dock få till antalet och påverkar inte fördelningen.
- Myndighetens anställda redovisas med uppdelning på kön och personalkategori. Sjukfrånvarostatistiken följer regleringen i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.
- Uppgifter som redovisas i tabeller och figurer återges med jämförelsetal två år bakåt i tiden där så är möjligt.
- I mycket omfattande utredningar har rättsväsendets myndigheter kommit överens om en temporär lösning för att hantera stora mål som i korthet innebär att alla brottsmisstankar inte behöver registreras. Under 2024 har inga utredningar hanterats genom den temporära lösningen. Under föregående år användes lösningen för 2 olika ärenden som omfattade 390 brottsmisstankar.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter och kostnader fördelas enligt redovisningens övergripande indelning i områdena Utredning och lagföring samt Rättsutveckling och rättslig styrning. Intäkter och kostnader redovisas i slutet av respektive avsnitt, samt i avsnittet Ekonomi.

Fördelningen baseras på två tidmätningar som genomfördes under våren och hösten. Baserat på samma tidmätningar delas kostnaderna för utredning och lagföring därutöver upp i styckkostnader per beslutad brottsmisstanke och brottsgrupp.

Bedömning av resultat

Åklagarmyndigheten redovisar, analyserar och bedömer verksamhetens resultat enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag i förhållande till

- de uppgifter som framgår i myndighetens instruktion och förvaltningslagen (2017:900)
- mål, återrapporteringskrav och uppdrag i regleringsbrevet
- vad regeringen har angett i annat beslut.

Analys och bedömningar lämnas löpande i redovisningen, där det är möjligt och relevant.

Utredning och lagföring – övergripande verksamhets- resultat

Åklagare har till uppgift att handlägga de ärenden som polisen, och i viss mån andra myndigheter, överlämnar för att åklagare ska leda förundersökningen eller besluta i åtalsfrågan.

I detta avsnitt redovisas uppgifter för Åklagarmyndighetens utrednings- och lagföringsverksamhet som helhet. Resultatet för myndighetens prioriterade områden och för områden där myndigheten har särskilda återrapporteringskrav redovisas i avsnittet Resultat och återrapportering för särskilda områden.

För ytterligare information om de mått och definitioner som ligger till grund för redovisningen, se avsnitt Mått och definitioner i inledningen till resultatredovisningen, samt bilaga 1. För ytterligare, nedbruten, verksamhetsstatistik, se bilaga 2.

Åklagarmyndighetens samlade bedömning av utrednings- och lagföringsresultaten 2024

Åklagarmyndigheten bedömer att resultatutvecklingen för utredning och lagföring sammantaget var positiv jämfört med föregående år.

Inflödet av både ärenden (+8 procent) och brottsmisstankar (+3 procent) ökade. Den största ökningen skedde för brottsmisstankar i åklagarledda förundersökningar. Under samma period ökade antalet lagförda personer, både totalt och i åklagarledda förundersökningar, med 5 procent. Antalet lagförda personer uppgick totalt till 122 570, varav knappt 20 procent (24 217) avsåg åklagarledda förundersökningar. Myndigheten har ökat antalet lagföringar trots att ärendesammansättningen förskjutits till en större andel mer svårutredda brott. Även indikatorer på processkvalitet såsom balanssituationen och tider visar på en i huvudsak positiv utveckling. Den totala genomströmningstiden har minskat något (-1 dag), liksom beslutstiden. Att totalbalansen av ärenden har ökat mindre än inflödet och att de gamla balanserna har minskat får också ses som en positiv utveckling.

Utmaningar finns, till exempel de ökande genomströmningstiderna för brott mot person och att kunna hantera och resursätta både omfattande ärenden med grova brott kopplat till nätverkskriminalitet och övriga prioriterade brottstyper samtidigt som det ökade inflödet av både dessa och övriga ärenden ska hanteras effektivt. Utvecklingen går dock åt rätt håll och myndigheten har börjat se resultat av resursförstärkningarna och arbetet med utvecklade arbetsformer.

Resultaten för utredning och lagföring har utvecklats positivt jämfört med föregående år.

Utvecklingen av volymer

Sammanfattning – utvecklingen av volymer

- Antalet inkomna ärenden till Åklagarmyndigheten ökade under året med 8 procent till 191 606 och antalet inkomna brottsmisstankar ökade med 3 procent till 400 494. Antalet brottsmisstankar i åklagarledda förundersökningar har ökat mer än antalet polisledda.
- Vid årets slut var antalet balanserade ärenden 3 procent fler medan det var 3 procent färre brottsmisstankar i balans jämfört med ett år tidigare.
- Antalet balanserade ärenden med brottsmisstankar som blivit äldre än ett år utan att slutligt åklagarbeslut fattats, utgjorde 20 procent av alla ärenden med öppna misstankar. De gamla ärendena minskade med 2 procent till 5 163. Minskningen innebär ett trendbrott jämfört med de ökningarna som skett under 2021–2023.
- Att balansen i stort inte har ökat i takt med inflödet är positivt. Det innebär att myndigheten kunnat hantera det ökade inflödet. Även minskningen av gamla ärenden i balans är positiv.

Inkomna och avslutade ärenden och misstankar

För att kunna utreda och lagföra brott är Åklagarmyndigheten i behov av ett inflöde från polis och andra aktörer. Verksamheten behöver styras och anpassas efter inflödets storlek och sammansättning, vilket i sin tur beror på samhällsutvecklingen och på hur de utredande myndigheterna arbetar.

Uppgiften att leda förundersökningar är delad mellan åklagare och de utredande myndigheterna utifrån en reglering mellan berörda myndigheter. Det är främst vid allvarigare brottslighet som förundersökningen leds av åklagare medan polisen leder förundersökningen om saken är av enkel beskaffenhet. Åklagare är alltid förundersökningsledare i ärenden där det förekommer frihetsberövande.

De brottsutredande myndigheterna har under flera år allt mer fokuserat på att utreda brott som har en god möjlighet att leda till lagföring. Denna inriktning framgår bland annat av polisens utredningsstrategi och innebär en ökad användning av förundersökningsbegränsning – att effektivisera brottsutredningen genom att endast fokusera på de brott och brottsmisstankar som förväntas leda till lagföring. Den innebär även att brott och misstankar som inte förväntas ha någon påverkan på påföljden inte ska utredas. Kort sagt har fokus skiftat från att lagföra flera brott, till att lagföra flera personer. Denna strategi visar nu resultat i flera avseenden, bland annat i en ökad användning av polisiär förundersökningsbegränsning som bidragit till det minskade inflödet av brottsmisstankar fram till 2023, men det ger också förutsättningar för ett ökat antal lagförda personer.

Inflödet ökade mest för åklagarledda brottsmisstankar

Under 2024 ökade antalet inkomna ärenden med 8 procent, jämfört med föregående år. Ökningen kan troligen förklaras av att de satsningar som gjorts på de brottsutredande myndigheterna nu börjar synas i ett

Det ökade inflödet förklaras troligen av de satsningar som gjorts på de brottsutredande myndigheterna.

ökat antal inledda och redovisade utredningar. Majoriteten av ärendena (83 procent) avser brott med fängelse i straffskalan. En mindre del (13 procent) av ärendena utgörs av bötesärenden och de resterande 4 procenten utgörs av ärenden som avser annat än ansvar för brott, exempelvis kontaktförbud och ansökan om internationellt rättsligt samarbete.

Antalet inkomna brottsmisstankar ökade med 3 procent. Inflödet av brottsmisstankar ökade främst i åklagarledda utredningar, de står för 80 procent av ökningen av antalet brottsmisstankar. Något mindre än hälften av alla brottsmisstankar som kommer in till myndigheten kommer från polisledda utredningar, och dessa brottsmisstankar är utredda och färdiga för beslut när de kommer in till Åklagarmyndigheten. Se vidare under avsnittet Lagföring.

Tabell 1. Antal inkomna ärenden och brottsmisstankar, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Inkomna ärenden	176 530	177 889	191 606	13 717	7,7%
Inkomna brottsmisstankar	390 012	388 381	400 494	12 113	3,1%

Antalet åklagarledda brottsmisstankar ökade med 5 procent det senaste året och de utgör 53 procent av alla inkomna brottsmisstankar. De åklagarledda brottsmisstankarna inkommer till myndigheten i ett tidigt skede, ofta i samband med att en anmälan görs, och innebär en större arbetsinsats från åklagare eftersom åklagaren är förundersökningsledare. Det rör sig om brott som inte är av enkel beskaffenhet, det vill säga mer allvarliga brott och mer omfattande utredningar. I brottsgrupperna våldsbrott, brott mot frihet och frid samt sexualbrott finns den stora mängden brott mot person och där är åklagare förundersökningsledare i nära 90 procent av alla inkomna misstankar.

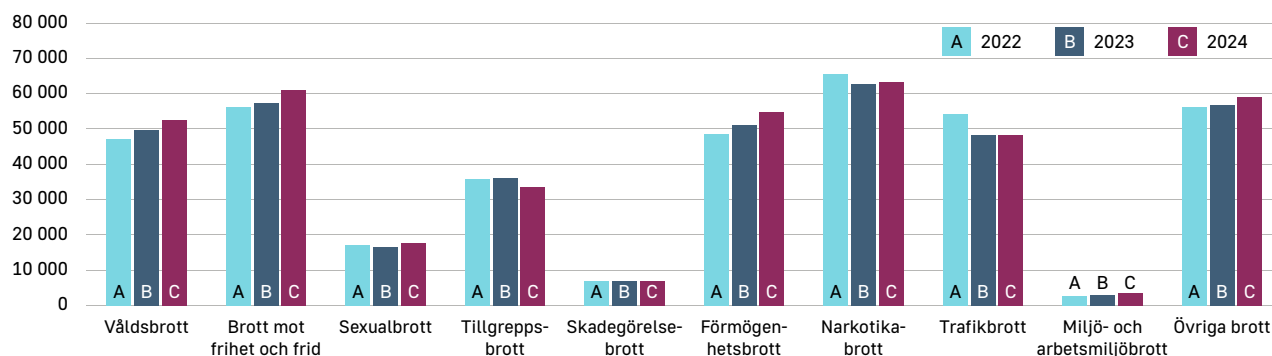
Av de inkomna brottsmisstankarna rörde 20 procent en kvinnlig misstänkt och 79 procent en manlig misstänkt. För knappt 1 procent framgår inte den misstänkta personens kön.

Inflödet ökade för de flesta brottsgrupperna

Inflödet ökade för 8 av de 10 brottsgrupper som statistiken normalt delas upp i. De tre brottsgrupperna där merparten av brott mot person återfinns (våldsbrott, brott mot frihet och frid samt sexualbrott) har alla ökat med 6–8 procent och de står för 65 procent av den totala antalsmässiga ökningen. Förmögenhetsbrotten bidrar också tydligt till ökningen, trots att den delmängd som består av bidragsbrott har minskat. Ökningen av förmögenhetsbrotten beror istället på att antalet inkomna penningtvättsbrott och bedrägerier ökat.

Miljö- och arbetsmiljöbrotten är den minsta brottsgruppen, men de har den största procentuella ökningen. Dessa brott är i princip alltid åklagarledda. Även gruppen övriga brott står för en relativt stor ökning av antalet inkomna brottsmisstankar. Där ingår flera underkategorier av vitt skilda typer, men mer än hälften av ökningen kan förklaras av att inkomna folkbokföringsbrott mer än fördubblats. Ökningen har dock skett från en ovanligt låg nivå 2023 vilken hade samband med förändrade anmälningsrutiner från Skatteverket.

Figur 4. Antal inkomna brottsmisstankar, per brottsgrupp, 2022–2024

Underlag till figur 4. Antal inkomna brottsmisstankar per brottsgrupp, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Våldsbrott	47 232	49 577	52 494	2 917	5,9%
Brott mot frihet och frid	56 100	57 329	61 008	3 679	6,4%
Sexualbrott	17 047	16 436	17 678	1 242	7,6%
Tillgreppsbrott	35 738	36 062	33 446	-2 616	-7,3%
Skadegörelsebrott	6 876	7 011	7 048	37	0,5%
Förmögenhetsbrott	48 430	51 231	54 906	3 675	7,2%
Narkotikabrott	65 490	62 625	63 219	594	0,9%
Trafikbrott	54 138	48 365	48 283	-82	-0,2%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	2 729	3 059	3 457	398	13,0%
Övriga brott	56 232	56 686	58 955	2 269	4,0%
Samtliga brott	390 012	388 381	400 494	12 113	3,1%

Den största brottsgruppen är narkotikabrott, vilka ökade marginellt i antal. Det är den stora delen innehav och bruk som ökat, medan överlåtelse av narkotika minskat. Den enda brottsgrupp där inflödet av brottsmisstankar minskade är tillgreppsbrotten, där minskning skett för både rån, stöld och ringa stöld (snatterier). Utvecklingen av inflödet kan åtminstone delvis förklaras av förändringar av antalet anmälda brott, där de största förändringarna ses för narkotikabrott som ökat och tillgreppsbrott som minskat.³

Vissa typer av brott kräver mer resurser att utreda än andra och att kunna följa utvecklingen av dessa över tid är viktigt för rättsväsendet. Antalet inkomna särskilt resurskrävande brottsmisstankar⁴ minskade med 2 procent under året, från 36 828 till 36 077. Här ingår mord och dråp, allmänfarliga brott, allvarliga narkotikabrott, våldtäkt, rån, grov misshandel, grovt vapenbrott samt allvarliga brott mot frihet och frid. Undergrupperna grovt vapenbrott, mord och dråp (inklusive försöksbrott) samt våldtäkt har ökat, övriga undergrupper har minskat.

Inflödet av mord och dråp hade en kraftig ökning med 53 procent mellan 2022 och 2023, att jämföra med årets ökning om 3 procent.

Antalet inkomna brottsmisstankar om mord och dråp (inklusive försök) ökade något, till 2 672.

³ <https://bra.se/nyheter/arkiv/2025-01-23-antalet-anmalda-brott-minskade-under-2024>

⁴ Kategoriseringen är hämtad från det myndighetsgemensamma arbetet "Bedömning av framtida verksamhetsvolym".

Antalet inkomna misstankar (2 672) innebär dock en fortsatt hög nivå på inflödet. Övriga brottsgrupper har minskat i antal. Rån har den största procentuella minskningen (-20 procent). Se mer om kategorin särskilt resurskrävande brott i avsnittet Lagföring.

Utförelsen ökade i takt med inflödet

Under året ökade antalet avslutade ärenden med 7 procent, vilket innebär en nästan lika stor ökning som den för antalet inkomna (+8 procent). Även antalet beslutade brottsmisstankar har ökat ungefär lika mycket som inflödet, 4 procent att jämföra med inflödets 3 procent.

För beslutade brottsmisstankar finns, till skillnad från för ärenden, möjlighet att följa upp vilken typ av beslut som fattats. Lagföringsbesluten utgör den största beslutsgruppen. Av lagföringsbesluten är 82 procent ett beslut om åtal och 14 procent är strafförelägganden. De återstående 5 procenten utgörs främst av åtalsunderlåtelse men också beslut om företagsbot. Se vidare i avsnittet Lagföring.

Tabell 2. Avslutade ärenden och beslutade brottsmisstankar, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent/ procentenheter 2023-2024
Avslutade ärenden	185 426	187 066	199 339	12 273	6,6%
Beslutade brottsmisstankar	397 804	393 663	408 471	14 808	3,8%
Förundersökning inleds inte	1,4%	1,3%	1,7%		0,3 %-enheter
Förundersökning läggs ned	29,4%	29,9%	30,8%		0,9 %-enheter
Åtal väcks inte	4,1%	3,5%	3,5%		0,0 %-enheter
Lagföringsbeslut*	51,4%	51,9%	51,0%		-0,9 %-enheter
Övriga beslut**	13,6%	13,5%	13,1%		-0,3 %-enheter

* Här ingår strafföreläggande, åtalsunderlåtelse, åtal samt företagsbot som ersätter personligt straffansvar.

** Här ingår besluten förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas och andra administrativa beslut som avslutar åklagarhandläggningen.

Av de beslutade brottsmisstankarna avser 20 procent en kvinnlig misstänkt och 79 procent en manlig misstänkt. För mindre än 1 procent framgår inte den misstänkta personens kön. Könsfördelningen är därmed densamma som för inkomna brottsmisstankar.

Andelen och fördelningen av beslut i åtalsfrågan samt könsuppdelad statistik redovisas i tabell i bilaga 2. Antalet beslutade brott återfinns också där.

Bevisproblem är det vanligaste skälet till att en förundersökning läggs ned

En åklagare kan besluta om förundersökningsbegränsning, vilket innebär att en förundersökning inte inleds eller att den läggs ned. Det vanligaste skälet till att åklagare beslutar om förundersökningsbegränsning är att koncentrera brottsutredningar till de mest väsentliga delarna för att få en snabb och effektiv lagföring.

Den typ av brott där beslut om förundersökningsbegränsning under året var vanligast var ärekränkingsbrott, där förundersökning i majoriteten av fallen inte inletts. Andra brottstyper där förundersökningsbegränsning av inledda förundersökningar är relativt vanliga är miljöbrott, skadegörelsebrott och förmögenhetsbrott. I vålds- och sexualbrott är förundersökningsbegränsning däremot ovanligt.

Tabell 3. Beslut att inte inleda samt att lägga ned förundersökning, med särredovisning av förundersökningsbegränsningar, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent/ procentenheter 2023-2024
Förundersökning inleds inte	5 613	5 264	6 796	1 532	29,1%
varav förundersökningsbegränsningar	2 735	2 689	3 378	689	25,6%
Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning inte inleds	48,7%	51,1%	49,7%		-1,4 %-enheter
Förundersökning läggs ned	116 875	117 559	125 784	8 225	7,0%
varav förundersökningsbegränsningar	18 032	17 216	17 422	206	1,2%
Andel förundersökningsbegränsningar av beslutet att förundersökning läggs ned	15,4%	14,6%	13,9%		-0,8 %-enheter

Även polisens förundersökningsledare kan fatta beslut om förundersökningsbegränsning. I dessa fall innebär det att brottsmisstanken aldrig kommer till åklagare. Omfattningen av åklagares förundersökningsbegränsningar framgår av tabell 3.

Antalet beslut att inte inleda en förundersökning utgör, trots en ökning med 29 procent under året, endast knappt 2 procent av alla beslut om att avsluta en brottsmisstanke. Hälften var beslut om förundersökningsbegränsning. Denna motivering vid beslut att inte inleda förundersökning rör oftast åtalsprövningar för ärekränkingsbrott. Dessa har ökat med 21 procent och de står för en stor del av ökningen.

Det andra vanliga skälet att åklagare inte inleder förundersökning är att uppgifterna i ärendet inte har givit anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal har begåtts. Denna motivering används i 40 procent av alla beslut att inte inleda förundersökning.

Åklagare har lagt ned inledda förundersökningar med hänvisning till reglerna om förundersökningsbegränsning i 14 procent av fallen. Det är, trots en viss ökning av antalet, en något lägre andel jämfört med de senaste åren. Detta beror på att andra typer av nedläggningsbeslut ökat mer.

Den vanligaste motiveringen när förundersökning lagts ned är bevisproblem, vilket var fallet i 59 procent av besluten om nedlagd förundersökning. I 18 procent av besluten att lägga ned förundersökningen har det motiverats med att det inte längre finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har begåtts.

Antalet öppna ärenden ökade mindre än inflödet

Med brottsmisstankar i balans menas här brottsmisstankar som på något sätt är under handläggning vid Åklagarmyndigheten. Ärenden i balans är detsamma som öppna ärenden, vilket normalt sett innebär att de är under handläggning inom myndigheten i någon del.

Totalt sett har antalet balanserade ärenden ökat med 3 procent jämfört med förra årsskiftet. Antalet öppna ärenden om brott med fängelse i straffskalan ökade med 2 procent medan bötesärenden och ärenden om annat än ansvar för brott ökade mer (+17 respektive +13 procent). Balansen består till 92 procent av ärenden om brott med fängelse i straffskalan.

Antalet brottsmisstankar i balans minskade istället med 3 procent, se tabell 4. Att antalet brottsmisstankar i balans minskat medan antalet ärenden ökat kan förklaras med att det i genomsnitt blivit färre brottsmisstankar i respektive ärende. Detta är en utveckling som pågått under flera år och kan kopplas till polisens utredningsstrategi.

Tabell 4. Totalt antal ärenden och brottsmisstankar i balans vid utgången av åren 2022–2024

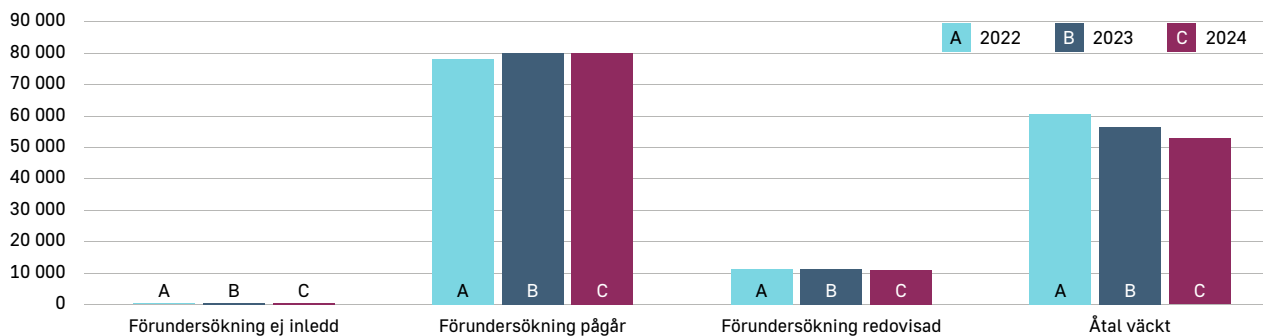
	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Ärenden i balans	69 365	69 604	71 602	1 998	2,9%
Brottsmisstankar i balans	150 399	148 209	144 228	-3 981	-2,7%

Balanserna minskade både för redovisade förundersökningar och för brottsmisstankar med väckt åtal

De balanserade brottsmisstankarna kan delas in efter vilken status i handläggningen de befinner sig vid mättillfället. I figur 5 framgår att antalet misstankar där förundersökning ej inletts är litet och antalsmässigt inte förändrades särskilt mycket under året. Förändringen av antalet brottsmisstankar i pågående förundersökningar var också liten och minskade med 1 procent.

Antalet brottsmisstankar med redovisad förundersökning har minskat med 4 procent jämfört med förra årsskiftet. Detta är, till skillnad från pågående förundersökningar och brottsmisstankar där åtal väckts, ett skede i handläggningen där åklagaren själv har stor möjlighet att påverka handläggningen. Balansläget illustrerar därför förmågan att hantera inflödet.

Figur 5. Antal brottsmisstankar i balans vid utgången av åren 2022–2024

Underlag till figur 5. Antal brottsmisstankar i balans vid utgången av åren 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Förundersökning ej inledd	291	364	352	-12	-3,3%
Förundersökning pågår	78 187	80 164	80 189	25	0,0%
Förundersökning redovisad	11 267	11 279	10 856	-423	-3,8%
Åtal väckt	60 654	56 402	52 831	-3 571	-6,3%
Totalt	150 399	148 209	144 228	-3 981	-2,7%

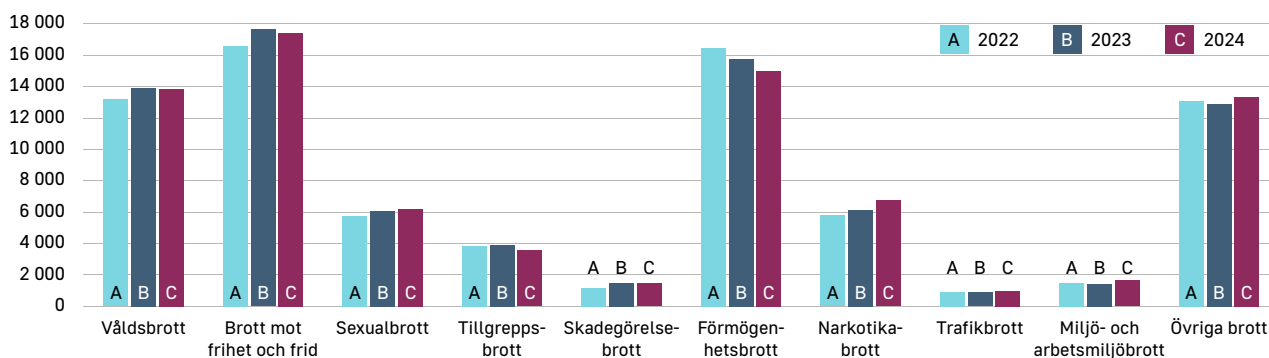
Antalet öppna misstankar där åtal väckts har minskat med 6 procent det senaste året, trots att antalet åtalsbeslut ökat. Myndigheten har därmed, tillsammans med domstolarna, förmått öka genomströmningen av brottmål.

Utvecklingen för olika brottsgrupper i de pågående förundersökningarna är av särskilt intresse. Dessa omfattar enbart åklagarledda utredningar. I figur 6 framgår att de brottsgrupper där åklagare har flest brottsmisstankar i pågående förundersökningar är brott mot frihet och frid (exempelvis olaga hot, ofredande och barnfridsbrott), följt av förmögenhetsbrott, våldsbrott och gruppen övriga brott.

Gruppen förmögenhetsbrott står för den kraftigaste antalsmässiga minskningen, men utvecklingen varierar mycket mellan olika undergrupper. Bedrägerier minskade endast med 1 procent, medan antalet misstankar i pågående förundersökning om penningtvättsbrott minskade med 24 procent. Tillgreppsbrotten stod för den kraftigaste procentuella minskningen, där det är rån som står för den stora minskningen.

För våldsbrott och brott mot frihet och frid ses marginella minskningar. Utvecklingen kan jämföras med ökningen av inflödet på 6 procent. I gruppen våldsbrott ingår även delmängden mord och dråp som tidigare haft en kraftig balansökning, kopplat till en stor inflödesökning. Det senaste året, när inflödesökningen inte varit fullt lika stor, minskade istället dessa balanser med 11 procent.

Figur 6. Antal brottsmisstankar i balans för ärenden där förundersökning pågår, per brottsgrupp vid utgången av åren 2022–2024

Underlag till figur 6. Antal brottsmisstankar i balans för ärenden där förundersökning pågår, per brottsgrupp vid utgången av åren 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Våldsbrott	13 180	13 907	13 824	-83	-0,6%
Brott mot frihet och frid	16 573	17 638	17 404	-234	-1,3%
Sexualbrott	5 753	6 077	6 201	124	2,0%
Tillgreppsbrott	3 832	3 891	3 555	-336	-8,6%
Skadegörelsebrott	1 153	1 467	1 463	-4	-0,3%
Förmögenhetsbrott	16 471	15 767	15 019	-748	-4,7%
Narkotikabrott	5 788	6 160	6 741	581	9,4%
Trafikbrott	897	891	990	99	11,1%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	1 480	1 451	1 643	192	13,2%
Övriga brott	13 060	12 915	13 349	434	3,4%
Samtliga brott	78 187	80 164	80 189	25	0,0%

För narkotikabrotten ökade antalet med 9 procent, en ökning som drivits av delmängden innehav och bruk medan balansen av de allvarigare brotten (främst överlåtelse) varit oförändrad. Den största procentuella ökningen står dock miljöbrotten för. Trots ökningen är antalet balanserade misstankar klart under den nivå som rådde före 2021 (mellan 2 000 och 3 000).

Ökningen av gamla balanser har vänt till en minskning

Bevisning i brottsutredningar är ofta färskvara. Det är därför viktigt att det inte går för lång tid innan brott utreds färdigt. Av de balanserade brottsmisstankarna vid årsskiftet hade nära var femte (17 337 misstankar, 19 procent), inkommit till åklagare mer än ett år tidigare.

Ställt i relation till antalet inkomna brottsmisstankar under ett år (2023) är det i medeltal 4 procent gamla brottsmisstankar och de flesta brottsgrupper har en andel mellan 2 och 6 procent. För trafikbrott är det ytterst ovanligt med gamla misstankar (0,3 procent) medan gamla misstankar om miljö- och arbetsmiljöbrott samt förmögenhetsbrott är de mest frekventa (13 respektive 12 procent).

Balanssituationen för brottsmisstankar kan ofta påverkas av stora ärenden med många brottsmisstankar. För att tydligare kunna se trender används därför antalet ärenden som innehåller brottsmisstankar som är äldre än ett år och ännu inte har ett slutligt åklagarbeslut som indikator. Dessa ärenden uppgick till 5 163 i slutet av året, vilket innebär en minskning med 2 procent det senaste året. Det är därmed ett trendbrott i förhållande till de ökningarna som varit fallet de senaste åren. Antalet ärenden i den gamla balansen utgör 20 procent av alla ärenden med öppna misstankar.

Nedbrutet på olika brottsgrupper kan man se att antalet gamla ärenden med brott mot frihet och frid, våldsbrott och sexualbrott har minskat med sammanlagt 6 procent. Dessa har tillsammans med förmögenhetsbrotten drivit den tidigare ökningen. Även för förmögenhetsbrotten ses nu en minskning (-3 procent). De brottstyper där de gamla balanserna ökat mest i antal är miljö- och arbetsmiljöbrott samt narkotikabrott. En mer aktiv styrning och rotelvårdsarbete kan vara förklaringar till att den tidigare ökningen av gamla balanser vänt ned.

Antalet ärenden som innehåller gamla brottsmisstankar minskade med 2 procent, vilket är ett trendbrott mot de senare årens ökningarna.

Mer omfattande utredningar kan förväntas medföra längre utredningstider

Att ökningen av antalet ärenden med gamla brottsmisstankar har hejdats och vänt till en viss minskning är positivt i flera avseenden. Varken misstänkta eller målsäganden ska behöva vänta lång tid på besked om ett eventuellt åtal. Det finns också risk att bevisningen kan påverkas negativt av den långa tiden. Bland annat kan vittnens minnesbilder förändras och blekna och digitala spår hinna raderas.

Å andra sidan är det inte realistiskt att förvänta sig en återgång till de tidigare lägre nivåerna av äldre ärenden eftersom förutsättningarna för brottsutredning påverkas av flera yttre faktorer. Ett par exempel som kan bidra till utdragna utredningstider:

- Förekomst av omfattande teknisk bevisning, som inte sällan inhämtats med hemliga tvångsmedel.
- Ökade krav på att utreda även andra aspekter än det rent straffrättsliga, såsom eventuella brottsvinster och grund för förverkandeyrkanden, och att utreda om det finns grund för utvisningsyrkanden.
- Många misstänkta i ett ärende som ska höras mot varandras uppgifter.

Utredningstiderna påverkas även i stor utsträckning av utredande myndighets resursfördelning och prioriteringar. Det är en angelägen fråga för Åklagarmyndigheten att tillsammans med Polismyndigheten fokusera på att utredningar inte ska pågå för lång tid. Åklagarmyndigheten har under året arbetat särskilt för att säkerställa rutiner i verksamheten för att undvika långa handläggningstider. Dessa insatser tycks nu ha givit resultat.

Kostnad för utredning och lagföring

Fördelningen av Åklagarmyndighetens intäkter och kostnader till verksamhetsdelarna Utredning och lagföring samt Rättsutveckling och rättslig styrning baseras på tidmätningar som genomförts vid två tillfällen under 2024. Sammanlagt har 96 procent av den totala tiden använts till området utredning och lagföring vilket är samma nivå som förra året. Se även avsnittet Ekonomi.

Enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:65) ska Åklagarmyndigheten redovisa antal och styckkostnad för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Syftet är att tillgodose regeringens behov av effektorienterad information kopplad till de mål och krav som regeringen har angett.

Det resultatmått som myndigheten valt att beräkna styckkostnad för är antalet beslutade brottsmisstankar. De utgör den absoluta merparten av det operativa inflödet. En åklagare måste fatta ett formellt beslut för varje brottsmisstanke, oavsett om den leder till lagföring eller inte. Antalet brottsmisstankar illustrerar därigenom myndighetens arbete inom uppdraget att se till att personer som begår brott blir föremål för utredning och lagföring. För brottsmisstankar finns också större möjligheter att göra uppdelningar och analysera olika brottsgrupper än för ärenden, vilka ofta kan vara av blandkaraktär. Hur ärenden och brottsmisstankar förhåller sig till varandra framgår av figur 3.

Den genomsnittliga kostnaden för att handlägga en brottsmisstanke var 6 237 kronor under 2024 (5 677 kronor 2023). Ökningen av styckkostnaden med 10 procent beror på att kostnaderna ökat mer än antalet beslutade brottsmisstankar (+19 procent jämfört med +4 procent). Styckkostnaden och utvecklingen av styckkostnaden bör inte användas som mått på produktivitet, av flera anledningar. Beräkningen påverkas av ärendesammansättningen, vilken kan förändras över tid. De senaste åren har en förskjutning skett mot en större andel ärenden som är alltmer komplexa och kompetens- och tidskrävande att handlägga. Därutöver är det även svårt att mäta hur tillkomna resurser påverkar kvaliteten i handläggningen.

Eftersom vissa brott tar betydligt längre tid att utreda än andra, och därmed kan antas vara dyrare, redovisas kostnaden per beslutad brottsmisstanke även uppdelad på olika brottskategorier.

För de brottsgrupper som har en hög andel åklagarledda förundersökningar är tidsåtgången högre och därmed även kostnaderna. I miljö- och arbetsmiljöbrott, sexualbrott och våldsbrott är andelen åklagarledda förundersökningar närmare eller över 90 procent medan den i trafikbrott endast är 6 procent. Det bör observeras att det handlar om genomsnittsvärden och att kostnaden kan variera avsevärt även för brottsmisstankar inom samma brottsgrupp.

Den genomsnittliga kostnaden för handläggningen av en beslutad brottsmisstanke var 6 237 kronor. Ökningen av antalet stora och komplexa ärenden bidrar till att styckkostnaden stigit.

Tabell 5. Kostnad (kronor) per brottsmisstanke och brottsgrupp, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Våldsbrott	9 981	11 212	12 061	849	7,6%
Brott mot frihet och frid	3 518	3 759	3 980	221	5,9%
Sexualbrott	11 231	13 273	12 951	-322	-2,4%
Tillgreppsbrott	5 159	5 668	5 938	270	4,8%
Skadegörelsebrott	2 724	2 680	3 137	457	17,0%
Förmögenhetsbrott	3 994	4 015	4 744	730	18,2%
Narkotikabrott	4 563	5 430	6 381	951	17,5%
Trafikbrott	1 846	2 090	2 258	168	8,0%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	17 250	20 263	19 061	-1 202	-5,9%
Övriga brott	4 348	5 234	5 844	610	11,7%
Totalt	4 693	5 677	6 237	560	9,9%

Utvecklingen av tider

Sammanfattning – utvecklingen av tider

- Den genomsnittliga genomströmningstiden, från det att en anmälan kommer in till åklagare för utredning till dess att beslut fattats, var 146 dagar (-1 dag).
- Hälften av alla beslut fattades inom 68 dagar.
- När förundersökningarna var slutförda tog det i genomsnitt 14 dagar för åklagarna att fatta beslut (-1 dag).
- Hälften av alla beslut efter slutförd förundersökning fattades inom 4 dagar.
- Minskningen av genomströmningstiden är liten, men dock en positiv utveckling mot bakgrund av 2023 års ökning och de utmaningar som utredningsverksamheten stått inför. Beslutstiden visar på goda resultat genom en minskning från en redan kort tid. Denna tid har myndigheten också störst möjlighet att påverka.

Genomströmningstiden minskade något totalt sett, men utvecklingen ser olika ut i olika delmängder

Den genomsnittliga tiden från att anmälan inkommit till åklagare till dess att beslut fattats har under det senaste året minskat med 1 dag till 146 dagar. Se tabell 6. Trots minskningen är tiden några dagar längre än de ca 140 dagar som var det normala under perioden 2019 till 2022.

Tabell 6. Genomströmningstid och beslutstid, 2022–2024

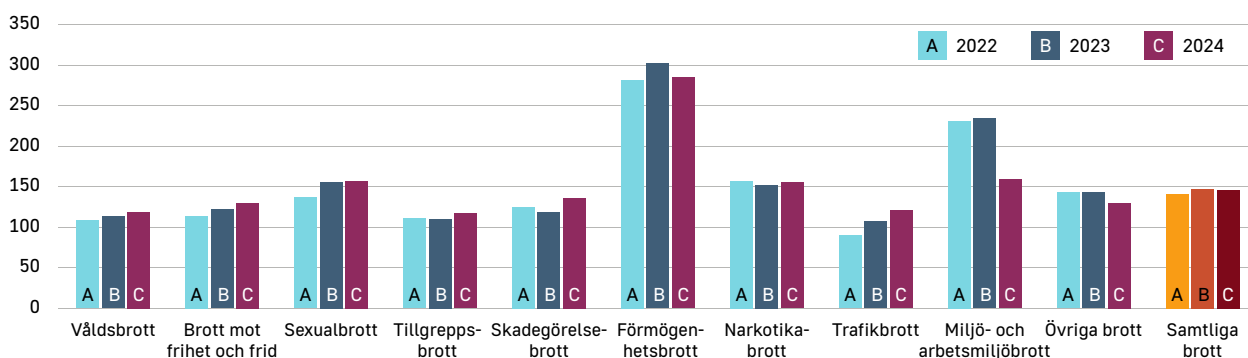
	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Genomströmningstid (dagar) från inkommen anmälan till beslut	141	147	146	-1,4	-0,9%
Beslutstid (dagar) från inkommet beslutsunderlag till beslut	17	15	14	-1,2	-8,0%

Mediantiden, den tid inom vilken hälften av alla beslut fattats, minskade under året till 68 dagar (-4 dagar). Sju av tio beslut fattades inom genomsnittstiden på 146 dagar. Att genomsnittstiden är mer än dubbelt så lång som mediantiden beror på att många misstankar beslutas relativt snabbt medan en mindre andel brottsmisstankar har riktigt långa tider. En av tre misstankar beslutades inom en månad. Efter ett år hade 89 procent av misstankarna beslutats och efter två år hade 97 procent fått avslutande beslut. Det är sedan ett fåtal ärenden där misstankarna avslutas först efter flera år.

Även om genomströmningstiderna minskat totalt sett, ökade de i 7 av 10 brottsgrupper. För alla de brottstyper där merparten av brott mot person återfinns (våldsbrott, brott mot frihet och frid och sexualbrott) har genomströmningstiden ökat, även om ökningen för sexualbrott är marginell.

Tiden för dessa brottsgrupper ökade även mellan 2022 och 2023. Det är

Figur 7. Genomströmningstid i dagar (medelvärde), per brottsgrupp, 2022–2024

Underlag till figur 7. Genomströmningstid i dagar (medelvärde), per brottsgrupp, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Våldsbrott	108	113	119	6,4	5,6%
Brott mot frihet och frid	114	122	130	7,8	6,4%
Sexualbrott	137	156	157	1,1	0,7%
Tillgreppsbrott	111	110	117	6,4	5,8%
Skadegörelsebrott	125	119	136	17,5	14,7%
Förmögenhetsbrott	282	302	285	-16,2	-5,4%
Narkotikabrott	157	152	155	3,4	2,2%
Trafikbrott	90	107	121	14,4	13,5%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	231	234	159	-74,5	-31,9%
Övriga brott	143	143	130	-13,4	-9,3%
Samtliga brott	141	147	146	-1,4	-0,9%

svårt att kunna peka på orsakerna bakom ökningen av tiderna, men det är en negativ utveckling som riskerar att försämra förutsättningarna för lagföring.

Tiden för trafikbrott och skadegörelsebrott har också ökat det senaste året. För dessa brottsgrupper, där förundersökningen vanligen är polisled, är antalet misstankar i underlaget till genomströmningstiden relativt litet. De utgör tillsammans endast 3 procent av alla åklagarledda brottsmisstankar. Ett skäl till att sådana brott ingår i åklagarledda förundersökningar är ofta att utredningen även omfattar andra grövre brott, vars utredningstid påverkar utfallet även för dessa enklare brott.

Det är tre brottsgrupper som bidrar till den minskade genomströmningstiden. För förmögenhetsbrotten är det främst för bedrägerier och trolöshetsbrott man lyckats korta tiderna, medan tiden för penningtvättsbrott ökat. Trots minskningen har förmögenhetsbrotten den längsta tiden. Även för brottstypen med de näst längsta tiderna, miljö- och arbetsmiljöbrott, ses en minskning. Minskningen är generell, på så sätt att tiden minskat för alla de vanligaste brotten inom denna grupp. Miljöbrotten är dock relativt få och påverkar inte totaltiden nämnvärt. Den tredje gruppen med minskade tider är övriga brott, som inbegriper många olika typer av brott såsom brott mot allmän verksamhet, vapenbrott och ärekränkingsbrott. Minskningen i denna grupp beror dock främst på att smugglingsbrotten, särskilt de som gäller alkohol och tobak och som haft mycket långa tider, blivit mycket färre. Minskningen kan troligen kopplas till en försvagad krona, vilket gjort den typen av brott mindre lönsam.

Det krävs typiskt sett längre tid för att komma fram till ett åtalsbeslut än till ett nedläggningsbeslut. Skillnaden minskade dock under året eftersom tiden för den del av brottsmisstankarna där åtal väckts minskat med 10 dagar till 173 dagar, samtidigt som tiden fram till beslut om att lägga ned förundersökningen ökat, från 136 till 140 dagar.

Utvecklingen av genomströmningstiderna visar alltså en viss minskning generellt sett, både mätt som genomsnitt och median, och även den genomsnittliga tiden det tar att komma fram till ett åtal har minskat. Att tiderna generellt sett minskat är positivt, även om det är en liten minskning. Att förvänta sig stora generella minskningar är inte realistiskt då utredningarna ofta har utmaningar av den typ som nämnts ovan om gamla balanser, att många utredningar blir alltmer komplexa och kräver fler åtgärder. Det kan till exempel handla om it-forensiska undersökningar av bland annat datorer och mobiltelefoner, inhämtning och bearbetning av uppgifter från hemliga tvångsmedel samt att det ställs större krav på att utreda även andra aspekter än de rent straffrättsliga. Även internationella kopplingar med behov av rättslig hjälp från andra länder blir allt vanligare och innebär ofta långa utredningstider.

Att tiderna för flera brottsgrupper om brott mot person ökat är dock inte en tillfredsställande utveckling och Åklagarmyndigheten behöver tillsammans med polisen fokusera på att dessa utredningar inte ska pågå för lång tid.

Kort och minskande beslutstid

Utöver genomströmningstid mäts också tiden från det att polisen eller annan utredande myndighet överlämnar en färdig förundersökning till Åklagarmyndigheten, till dess att åklagaren fattar beslut. Denna tid kallas beslutstid. Beslutstiden omfattar den del av utrednings- och lagföringsprocessen där åklagare i störst utsträckning har möjlighet att påverka handläggningstiden. Tiden har minskat under året, vilket innebär en posi-

Det är positivt att genomströmningstiderna generellt sett minskat, om än lite. Med tanke på att allt fler utredningar är komplexa är det dock inte realistiskt att förvänta sig stora generella minskningar på sikt.

tiv utveckling. Den genomsnittliga tiden från inkommet beslutsunderlag till beslut fortsatte att minska under året till 14 dagar (-1 dag), se tabell 6. En trolig bidragande orsak är att arbetssättet inom ramen för snabbförfarande i brottmål (se avsnittet Snabbare lagföring) under denna period utvidgats till samtliga åklagarkammare. Medianvärdet, det vill säga den tid inom vilken hälften av alla beslut fattas, var oförändrat på 4 dagar.

I enkla ärenden som återfinns i till exempel grupperna trafik och tillgreppsbrott går det vanligen snabbt att fatta beslut. I dessa brottsgrupper är tiden 6 respektive 10 dagar i genomsnitt. I brottsgrupper där beslutsunderlaget vanligen utgörs av mer omfattande utredningar tar det ofta något längre tid. För exempelvis de tre kategorierna med brott mot person var tiden i medeltal 19 dagar (+1 dag) och för förmögenhetsbrotten var den genomsnittliga tiden 26 dagar (-4 dagar). Beslutstiden har det senaste året ökat för miljö- och arbetsmiljöbrott och för brott mot frihet och frid, vilket är orsaken till den sammantagna ökningen för brott mot person. Tiden har minskat eller varit oförändrad för övriga brottsgrupper.

Utvecklingen av lagföring

Sammanfattning – utvecklingen av lagföring

- En central del i Åklagarmyndighetens uppdrag är att se till att personer som begår brott blir föremål för lagföring. Under året har 122 570 personer åtalats eller på annat sätt lagförts för brott, en ökning med 5 435 personer jämfört med föregående år (+5 procent).
- Även antalet brottsmisstankar med lagföringsbeslut har ökat, med 2 procent.
- Åklagare har fattat beslut om lagföring för minst ett brott i drygt 66 procent av de fall där en person misstänkts, en minskning med 1 procentenhet från 2023. Även andelen brottsmisstankar med lagföringsbeslut har minskat. Minskningen beror på en förskjutning av ärendesammansättningen till en större andel mer svårutredda brott.
- Den kraftiga ökningen av antalet personer lagförda för mord och dråp (inklusive försök) under 2023 har dämpats, men är fortfarande betydande (+12 procent). Totalt har 697 personer lagförts under året.
- Mot bakgrund av det stora antalet anmälda brott, och att många brott som begås aldrig blir anmälda, bedömer myndigheten att det bör finnas utrymme för att med bibehållen rätts säkerhet lagföra fler personer. Den ökning som skett innebär en positiv utveckling.

För utvecklingen av lagföring inom specifika och övriga prioriterade brotstyper, se avsnittet Resultat och återrapportering för särskilda områden.

Att personer som begår brott blir föremål för lagföring är en central del av Åklagarmyndighetens uppgift. Antalet lagförda personer är därför ett viktigt mått på de brottsutredande myndigheternas gemensamma resultat. Eftersom inflödet till myndigheten kan variera så är det även viktigt att

följa andelen lagförda. Om ingen påtaglig kvalitativ förändring sker av inflödet bör andelen kunna hållas konstant eller öka.

Under året lagfördes 5 procent fler personer jämfört med föregående år. Andelen lagförda personer har däremot minskat. År 2023 var dock lagföringen på en ovanligt hög nivå. Se tabell 7.

Tabell 7. Lagföringsbeslut, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent/ procentenheter 2023–2024
Antal personer med lagföringsbeslut	114 963	117 135	122 570	5 435	4,6%
Andel personer med lagföringsbeslut	66,6%	67,4%	66,3%		-1,0 %-enheter
Antal brottsmisstankar med lagföringsbeslut	204 630	204 240	208 217	3 977	1,9%
Andel brottsmisstankar med lagföringsbeslut	59,6%	59,9%	58,7%		-1,3 %-enheter

Av det totala antalet personer som blivit föremål för åklagares beslut under året var drygt 21 procent kvinnor och 77 procent män. Av de personer som lagförts utgjorde 19 procent kvinnor och 81 procent män. För en liten del av de misstänkta framgår inte kön i underlaget till statistiken.

Ökat antal lagförda personer i både polis- och åklagarledda utredningar

Polisen är som princip förundersökningsledare för brott som är av enklare karaktär, medan de åklagarledda utredningarna gäller allvarigare brott eller mer komplexa utredningar.

I de åklagarledda utredningarna har antalet lagförda personer ökat med 5 procent, till 24 217. Lagföringsandelen har minskat från 30,6 till 29,9 procent. Detta är inom normalvariationen sett till utvecklingen de senaste åren – lagföringsandelen har sedan 2019 varierat mellan 29 och 31 procent.

Brott i parrelation är som regel åklagarledda så fort en misstänkt person finns, liksom för sexualbrott, och för brott mot barn under 15 år är åklagare alltid förundersökningsledare. I dessa brottsgrupper har antalet lagförda personer sammantaget ökat med 12 procent till 8 390. Se vidare i avsnittet Särskilt utsatta brottsoffer.

En delmängd av de lagförda personerna som är särskilt relevant att titta närmare på är de som lagförts för brott i kategorin särskilt resurskrävande brott. Antalet personer som lagförts för sådana brott har ökat med 2 procent det senaste året, från 7 945 till 8 087. För delmängden mord och dråp (inklusive försök) ökade antalet lagförda personer till 697, en ökning med 12 procent. Det innebär en dämpad utveckling jämfört med föregående år, då ökningen var 43 procent. Antalet lagförda innebär en fortsatt nivå som är klart högre än de ca 450 som tidigare varit normalt. En förklaring till den högre nivån kan vara att det har skett en utveckling mot att fler personer är inblandade i planering och genomförande av grova våldsbrott. Bland annat tack vare en utökad användning av hemliga tvångsmedel kan fler av dessa personer också identifieras, vilket är i linje med inriktningen att i större utsträckning utreda och lagföra inte bara gärningspersonerna utan även anstiftare och medhjälpare.

Även i grupperna grovt vapenbrott, våldtäkt och allmänfarliga brott ses ökningsar av antalet lagförda personer med mellan 9 och 13 procent. Att den totala ökningen av antalet lagförda för särskilt resurskrävande brott

Antalet personer som lagförts för så kallade särskilt resurskrävande brott ökade med 2 procent. När det gäller mord och dråp (inklusive försök) var ökningen 12 procent.

Ökningen av lagförda personer har skett i ett ansträngt läge för både Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten. Stora resurser har lagts på omfattande utredningar om grova brott i gängmiljö.

trots dessa ökningarna endast är 2 procent beror på att antalet lagförda för rån och grova narkotikabrott har minskat med 9 respektive 3 procent.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att i de åklagarledda utredningarna ses en ökning av antalet lagförda personer, både totalt sett och för olika prioriterade brottstyper. Ökningen har skett i ett läge där verksamheten är ansträngd. Stora resurser har lagts på omfattande utredningar om grova brott i gängmiljö. Dessa brott har ökat kraftigt de senaste åren och tar, även om de är förhållandevis få till antalet, en allt större andel av resurserna för både utredande myndigheter och åklagarna. Det rör sig därmed om förhållandevis små volymer räknat som antal lagförda personer, även om det i många fall bedrivits framgångsrika utredningar.

De flesta lagföringar handlar om mängdbrott, sådana brott som ingår i polisleda utredningar och är brott av så kallad enkel beskaffenhet. Antalet har ökat med 4 procent till 98 353 personer och de utgör 80 procent av alla lagförda. En delvis bidragande orsak till ökningen av antalet lagförda personer kan vara utvidgningen av det särskilda snabbförfarandet i brottmål. Den snabba handläggningen innebär att om flera brott begås av en individ under ett år hinner de oftare handläggas i separata ärenden och därmed räknas flera gånger i statistiken. Detta till skillnad från om nya brott läggs till ett pågående ärende, vilket kan ske vid en längre handläggningstid. Se vidare i avsnittet Snabbare lagföring.

Lagföringsandelen för misstänkta personer i polisleda förundersökningar är hög (94,9 procent). Att lagföringsandelen är så hög är naturligt, eftersom de inkommer till Åklagarmyndigheten först när utredningen färdigställt och den polisiära förundersökningsledaren bedömt att materialet bör kunna ligga till grund för en lagföring.

Antalet personer som fällts till ansvar i domstol är ett komplement till Åklagarmyndighetens statistik. Av statistiken fram till och med 2023 framgår att antalet personer som fällts i domstol ökat till 80 008 från 2022 till 2023 (+4 procent). Antalet fängelsestraff ökade under samma år med 14 procent och antalet utdömda fängelseår ökade med 25 procent.⁵

Vanligare med åtal och mer fokus på att lagföra misstänkta än att lagföra varje brottsmisstanke

Statistik över lagförda brottsmisstankar visar i hur många fall ett enskilt brott kunnat kopplas till en misstänkt person och lett till ett lagföringsbeslut. Det totala antalet lagföringsbeslut har ökat med 2 procent, vilket framgår av tabell 7. Utvecklingen är densamma för både åklagarledda och polisleda misstankar.

Fördelningen av de olika typerna av lagföringsbeslut har förändrats de senaste åren, med en förskjutning mot åtalsbeslut (se bilaga 2). Sett på lite längre sikt, från 2020, har andelen åtal av alla lagföringsbeslut ökat från 78 till 82 procent medan strafförelägganden minskat från 16 till 14 procent och åtalsunderlåtelse minskat från 6 till 4 procent. Det generella införandet av handläggning inom snabbförfarande i brottmål kan vara åtminstone en delförklaring till denna förskjutning mot lagföring genom åtalsbeslut snarare än strafföreläggande och åtalsunderlåtelse. Även en utökad användning av förundersökningsbegränsning hos polisen kan ha bidragit till utvecklingen av minskat antal åtalsunderlåtelse.

Att utreda en misstänkt för många brott av samma typ ger ett begränsat utfall i form av hårdare straff vid fällande dom, jämfört med att fokusera på ett fåtal misstankar. De regler om förundersökningsbegränsning som finns syftar till att kunna begränsa utredningarna till de mest väsentliga

Förskjutningen mot lagföring genom åtalsbeslut snarare än strafföreläggande och åtalsunderlåtelse förklaras delvis av hanteringen inom snabbförfarande i brottmål (Snabbare lagföring).

⁵ Brottsförebyggande rådet, tabell 40B samt tabell 40F. Statistiken publiceras i maj varje år, den senaste tillgängliga statistiken avser 2023.

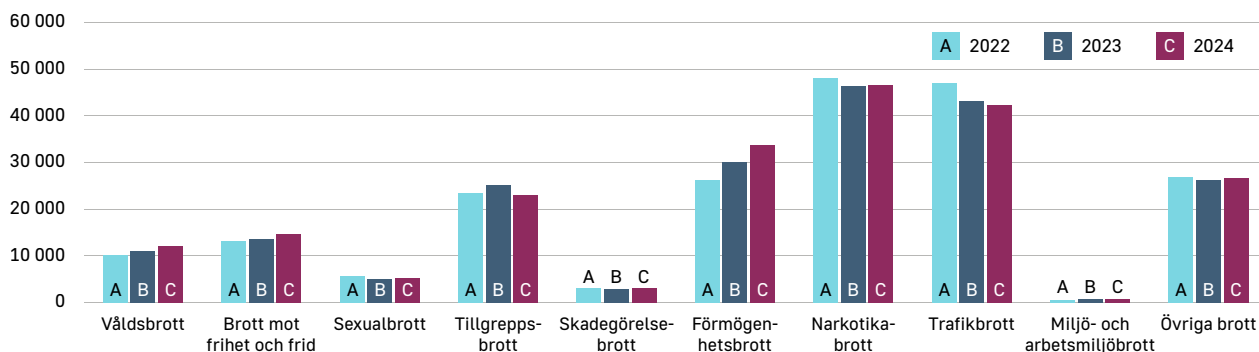
delarna för att få en effektiv lagföring, förutsatt att inget väsentligt enskilt eller allmänt intresse åsidosätts. Som framgår av tabell 7 har åklagare fattat beslut om lagföring för minst ett brott i drygt 66 procent av de fall där en person misstänkts. Andelen brottsmisstankar med lagföringsbeslut är lägre, 59 procent. Skillnaden illustrerar det fokus som ligger på att lagföra misstänkta personer snarare än att lagföra varje enskilt brott. Det genomsnittliga antalet lagföringsbeslut per misstänkt person har också minskat de senaste åren, från 2,1 till 1,7 mellan 2020 och 2024. Se även statistik över förundersökningsbegränsningar i tabell 3.

Andelen lagförda personer var 66 procent och andelen lagförda brottsmisstankar var 59 procent. Skillnaden illustrerar det fokus som ligger på att lagföra misstänkta personer, snarare än enskilda brott.

Fler lagförda för förmögenhetsbrott och brott mot person

Av figur 8 framgår att den största ökningen av antalet lagföringsbeslut ses för förmögenhetsbrotten, där antalet ökat med 3 604 (+12 procent). Det är penningtvättsbrott som står för den största ökningen i denna brottsgrupp, men också bedrägerier, medan lagföringsbesluten för bidragsbrott minskat något. Antalet personer som lagförts för förmögenhetsbrott ökade mer än brottsmisstankarna (+30 procent). När det gäller förmögenhetsbrott är det vanligt att en person misstänks för flera brott. En utökad tillämpning av förundersökningsbegränsning får då stort genomslag på misstankarna vars ökning dämpats utan motsvarande påverkan på antal lagförda personer.

Figur 8. Antal brottsmisstankar som lett till lagföring, per brottsgrupp, 2022-2024

Underlag till figur 8. Antal brottsmisstankar som lett till lagföring, per brottsgrupp, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Våldsbrott	10 197	11 010	12 123	1 113	10,1%
Brott mot frihet och frid	13 184	13 533	14 718	1 185	8,8%
Sexualbrott	5 662	4 985	5 194	209	4,2%
Tillgreppsbrott	23 478	25 146	23 042	-2 104	-8,4%
Skadegörelsebrott	3 080	2 936	3 103	167	5,7%
Förmögenhetsbrott	26 283	30 082	33 686	3 604	12,0%
Narkotikabrott	48 209	46 396	46 538	142	0,3%
Trafikbrott	47 066	43 190	42 326	-864	-2,0%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	569	752	805	53	7,0%
Övriga brott	26 902	26 210	26 682	472	1,8%
Samtliga brott	204 630	204 240	208 217	3 977	1,9%

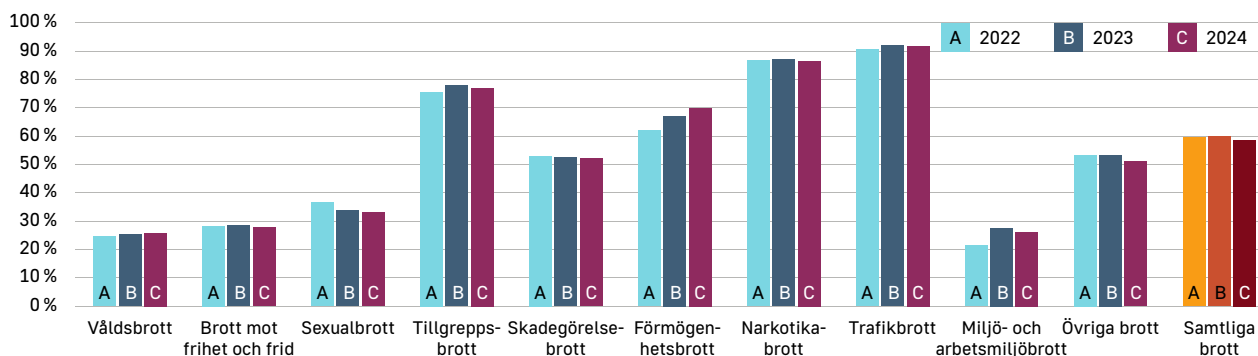
Andra brottsgrupper med antalsmässigt och procentuellt stora öknings av antalet lagföringsbeslut är våldsbrott och brott mot frihet och frid, båda grupper där utredningen vanligen leds av åklagare. I två brottsgrupper, trafik- och tillgreppsbrott, har antalet lagföringsbeslut minskat. För båda dessa är det i huvudsak fråga om polisledda utredningar.

Ärendesammansättningen, det vill säga vilka brott och hur många som kommer in till myndigheten, påverkar den övergripande lagföringsnivån. Som framgår av figur 9 har vissa brottsgrupper en mycket hög lagföringsnivå, där 9 av 10 brottsmisstankar leder till lagföring. Det är då fråga om enkla brott som utreds av polis och redovisas som färdiga utredningar. I andra brottsgrupper ligger lagföringsnivån väsentligt lägre, runt 2 av 10 brottsmisstankar.

Till skillnad från antalet beslutade brottsmisstankar, som ökat, minskade andelen brottsmisstankar som lett till lagföring till 58,7 procent (-1,3 procentenheter). Detta förklaras huvudsakligen av att det fattades färre beslut om brottsmisstankar om enkla brott där lagföringsandelen är hög och fler beslut om misstankar om våldsbrott och brott mot frihet och frid, vilket är brottsgrupper där lagföringsandelen vanligen är relativt låg.

Förändringen i lagföringsandel speglar alltså snarast en förändring av ärendesammansättningen. Minskningen av lagföringsandelen bör därmed inte bedömas som en försämring, eftersom det skett en förändring av inflödet som påverkat förutsättningarna för utfallet.

Figur 9. Andel brottsmisstankar som lett till lagföring, per brottsgrupp, 2022-2024

Underlag till figur 9. Andel brottsmisstankar som lett till lagföring, per brottsgrupp, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring procentenheter 2023-2024
Våldsbrott	24,5%	25,2%	25,8%	0,6
Brott mot frihet och frid	28,3%	28,4%	27,8%	- 0,6
Sexualbrott	36,7%	33,8%	33,1%	- 0,7
Tillgreppsbrott	75,6%	77,9%	77,0%	- 0,9
Skadegörelsebrott	53,0%	52,4%	52,1%	- 0,3
Förmögenhetsbrott	62,1%	67,1%	69,9%	2,7
Narkotikabrott	86,6%	87,1%	86,5%	- 0,6
Trafikbrott	90,6%	92,0%	91,8%	- 0,2
Miljö- och arbetsmiljöbrott	21,3%	27,6%	26,2%	- 1,4
Övriga brott	53,4%	53,4%	51,1%	- 2,4
Samtliga brott	59,6%	59,9%	58,7%	- 1,3

Resultat och återrapportering för särskilda områden

I detta avsnitt redovisas resultatet för myndighetens prioriterade områden och för områden där myndigheten har särskilda återrapporteringskrav.

Särskilt utsatta brottsoffer

Sammanfattning – särskilt utsatta brottsoffer

- Lagföringen för brottskategorierna brott mot barn, brott i parrelation och sexualbrott har ökat. Ökningen har varit särskilt stor för brott i parrelation. Aktiviteter för implementering av den rättsliga vägledningen SUB – utredningsmetod för brott mot särskilt utsatta brottsoffer kan antas ha bidragit till detta.
- Ett flertal nya rättsliga vägledningar för brott i nära relation, sexualbrott och kontaktförbud har publicerats under året.
- Åklagarmyndighetens bedömning är att resultaten för arbetet med att utreda och lagföra brott mot särskilt utsatta brottsoffer har utvecklats positivt under 2024.

Återrapportering enligt regleringsbrevet 2024

Åklagarmyndigheten ska redovisa hur myndigheten säkerställt en ökad operativ förmåga i arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor, brott mot barn och hedersrelaterat våld och förtryck.

Brott i parrelation, brott mot barn, sexualbrott och hedersrelaterat våld och förtryck är brottskategorier som samlas under begreppet särskilt utsatta brottsoffer. Brotten är ofta svåra att utreda, vilket kan leda till längre utredningstider. De bevisvärigheter som ofta finns leder inte sällan till att en stor del av brottsmisstankarna läggs ned. Åklagarmyndigheten har under året vidtagit flera åtgärder för att säkerställa en ökad operativ förmåga i utredning och lagföring av dessa brott.

Myndigheten har dels genomfört ett antal aktiviteter med syfte att förbättra och kraftsamla kring utredningar av ärenden med särskilt utsatta brottsoffer, dels gjort insatser för att säkerställa kunskapsspridning om rättsliga vägledningar. Detta arbete har skett i nära samverkan med polisen.

Åklagarmyndighetens metodstöd för brott mot särskilt utsatta brottsoffer, SUB – utredningsmetod för brott mot särskilt utsatta brottsoffer (Rättslig vägledning 2023:6), har under året kompletterats med nya rättsliga vägledningar för överträdelse av kontaktförbud samt sexualbrott mot vuxna och barn. Den tidigare handboken Handläggning för brott i nära relation har arbetats om till den nya rättsliga vägledningen Brott i nära relation och olaga förföljelse. I framför allt den rättsliga vägledningen om SUB poängteras att en snabb lagföring är viktig. Förundersökningsarbetet ska tidigt prioriteras på de brottsmisstankar som bedöms kunna leda till en snabb lagföring.

Inom alla åklagarområden finns åklagare med särskild utbildning och erfarenhet inom ämnesområdet. På nationell nivå finns ämnesspecialister

Åklagarmyndigheten har under året vidtagit flera åtgärder för att säkerställa en ökad operativ förmåga i utredning och lagföring av brott mot särskilt utsatta brottsoffer.

som bland annat ansvarar för att leda de nationella rättsliga nätverken. De bidrar också till kompetensutveckling inom myndigheten. Inom ramen för den löpande samverkan med Polismyndigheten genomförs också myndighetsgemensamma aktiviteter och utbildningar som till exempel workshoppar om brott i parrelation, sexualbrott och kontaktförbud. Studiebesök till ett annat åklagarområde och annan polisregion för erfarenhetsutbyte har också genomförts av åklagare och utredare gemensamt.

Varje år hålls ett nationellt erfarenhetsseminarium med åklagare som handlägger brott i parrelation, sexualbrott och brott mot barn. Seminariets syfte är att presentera rättslig utveckling och metodutveckling samt ge möjlighet till erfarenhetsutbyte och information. Vid årets seminarium låg fokus på brott mot barn. Frågor om barnförhör, barns tillförlitlighet och trovärdighet samt utredningsmetoder för brott mot barn diskuterades.

Antalet inkomna brottsmisstankar ökade under året, från 81 172 till 87 074 (+7 procent). Antalet lagförda personer har ökat något mer, från 7 463 till 8 390 personer (+12 procent). Även andelen lagförda personer har ökat något och ligger nu på knappt 24 procent, vilket är den högsta nivån under den senaste treårsperioden. Ökningen har skett inom brottskategorierna brott mot barn, brott i parrelation och sexualbrott. Ett ökat antal lagförda personer i kombination med en ökad andel lagförda personer, samtidigt som antalet inkomna brottsmisstankar har ökat, innebär sammantaget en förbättrad lagföring. Årets arbete med kunskapspridning om det nya metodstödet SUB samt fortsatt samverkansarbete med polisen kan vara förklaringar till den positiva utvecklingen och indikerar att genomförda insatser har gett önskvärd effekt.

Brott mot barn

Begreppet brott mot barn avser här våldsbrott, sexualbrott, brott mot frihet och frid samt rån mot personer under 18 år där det, som oftast är fallet, finns särskilda brottskoder som omfattar målsägandens ålder.

Åklagarmyndighetens ambition är att fler utredningar ska leda till att en misstänkt kan lagföras för brott mot barn. För att öka den operativa förmågan att utreda brott mot barn har en tredelad rättslig vägledning om sexualbrott tagits fram, där en del är särskilt inriktad på sexualbrott mot barn. Drygt hälften av alla inkomna brottsmisstankar om sexualbrott avser brott mot barn (barnpornografibrott ingår inte i definitionen av sexualbrott). Hur stor andel av antalet anmälda sexualbrott mot barn som i sin tur är internetrelaterade går inte att fastställa statistiskt eftersom dessa brott inte har någon egen brottskod. Misstankar om barnpornografibrott ingår ofta i utredningar om (internetrelaterade) sexuella övergrepp mot barn.

Årets arbete med att införa rättsliga vägledningar i samverkan med Polismyndigheten kan också antas ha bidragit till att stärka den operativa förmågan att utreda brott mot barn. Utvecklingen har under året varit positiv. Antalet lagförda personer har ökat med 10 procent till 4 923 (se tabell 8). Samtidigt har andelen lagförda personer ökat något och ligger på den högsta nivån under den senaste treårsperioden. Även antalet brottsmisstankar som lett till lagföring har ökat med 4 procent. Antalet inkomna brottsmisstankar har ökat och andelen brottsmisstankar som lett till lagföring ligger på samma nivå som förra året. Ett ökat antal lagförda personer med en bibehållen andel lagförda personer samtidigt som antalet inkomna brottsmisstankar har ökat innebär sammantaget en förbättrad lagföring. Vidare visar det att kvaliteten på arbetet och utredningarna är fortsatt god.

Både antalet och andelen lagförda personer för brott mot särskilt utsatta brottsoffer ökade, samtidigt som antalet inkomna brottsmisstankar ökade. Det innebär sammantaget en förbättrad lagföring.

Årets arbete med att införa rättsliga vägledningar tillsammans med Polismyndigheten antas ha bidragit till att stärka den operativa förmågan att utreda brott mot barn. Utvecklingen har under året varit positiv.

Tabell 8. Brott mot barn. Sammanfattande tabell, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent/ procentenheter 2023–2024
Inkomna brottsmisstankar	42 096	43 568	45 952	2 384	5,5%
Beslutade brottsmisstankar	40 319	43 024	45 685	2 661	6,2%
Brottsmisstankar som lett till lagföring	8 427	8 997	9 517	520	5,8%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	23,3%	23,6%	23,4%		-0,2 %-enheter
Antal lagförda personer	4 057	4 486	4 923	437	9,7%
Andel lagförda personer	21,6%	23,1%	23,7%		0,6 %-enheter
Genomströmningstid (dagar)	98	112	112	-0,1	-0,1%
Beslutstid (dagar)	17	20	19	-0,9	-4,7%
Balanserade brottsmisstankar	14 627	15 331	15 852	521	3,4%
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits	58,2%	54,0%	54,3%		0,3 %-enheter

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Brott mot barn ska utredas med särskild hänsyn till barns utsatta situation. Utredningar om brott mot barn handläggs ofta av särskilda åklagargrupper i nära samarbete med framför allt polisen, socialtjänsten och sjukvården. Samverkan sker till stor del i de barnhus som numera finns på de flesta orter i landet där åklagarkammare finns. Barnhusen är en tvärprofessionell verksamhet med syfte att samtliga representanter för berörda myndigheter och organisationer träffar och lyssnar på barnet vid ett och samma tillfälle. Barnhusen bedöms utgöra en central faktor för att nå framgång i utredningar om dessa typer av brott. Syftet är att ge barnet så bra förutsättningar som möjligt under utredningen och att leva upp till det skyndsamhetskrav som lagstiftaren har satt upp för dessa utredningar.

Ungefär hälften av de lagstadgade beslutsfristerna hölls under året

Åtterrapporering enligt Åklagarmyndighetens instruktion 7 § p.1

Åklagarmyndigheten ska redovisa uppgifter om i vilken utsträckning tidsfristerna enligt 2 a § förundersökningskungörelsen (1947:948) har hållits.

Skyndsamhetskravet innebär att en förundersökning ska vara avslutad och att beslut i åtalsfrågan ska vara fattat så snart det kan ske och senast inom 90 dagar från den tidpunkt då det finns någon skäligen misstänkt person för brottet. För att säkerställa att utredningarna bedrivs skyndsamt bevakas utredningarna genom beslutsfrister som registreras manuellt i varje ärende.

Andelen beslutsfrister som hålls är i princip oförändrad jämfört med föregående år och ligger fortsatt på en låg nivå (54 procent). Det är dock positivt att den inte sjunkit ytterligare. En förklaring till detta kan vara att fokus, enligt metodstödet SUB, ska vara på de brottsmisstankar som tidigt identifieras vara möjliga att lagföra. Det kan ha bidragit till att fler ärenden utreds på kortare tid. Målet är att fler frister ska hållas.

En viktig faktor i sammanhanget är den generella utvecklingen av den grova brottsligheten de senaste åren. Rättsväsendets kraftsamling mot det grova våldet i kriminella miljöer har inneburit att stora resurser satsats på

Andelen beslutsfrister som hålls är i princip oförändrad jämfört med föregående år och ligger fortsatt på en låg nivå (54 procent). Det är dock positivt att den inte sjunkit ytterligare.

utredningen av dessa brott. Allt fler av de grova brotten har begåtts mot barn.

Under 2023 mer än fördubblades antalet inkomna brottsmisstankar som avser försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp mot barn, från 99 till 233 brottsmisstankar. Under 2024 har antalet inkomna brottsmisstankar för dessa brott legat på samma nivå. Även om ökningen har avtagit är antalet det högsta under den senaste treårsperioden. En minskning har skett för brottsmisstankar om rån och grov misshandel mot barn jämfört med föregående år men för grov misshandel är antalet fortsatt högt. En del av dessa brott begås i kriminella miljöer och kan ta lång tid att utreda. Det kan vara en bidragande förklaring till att andelen beslutsfrister som hålls inte blir högre och att balanserna för brott mot barn tidigare har ökat.

Genomströmningstiden för brott mot barn är oförändrad (se tabell 8). Beslutstiden har däremot sjunkit något. Antalet balanserade brottsmisstankar, det vill säga misstankar som är under handläggning, ligger på en marginellt högre nivå jämfört med 2023. I förundersökningar om brott mot barn krävs förhørsledare med särskild kompetens. Barnförhör är en resurskrävande åtgärd för framför allt polisen och det råder brist på barnförhørsledare. Detta bedöms vara en ytterligare bidragande förklaring till att balanserna inte sjunker och till att andelen beslutsfrister som hålls inte blir högre.

För att kunna färdigställa förundersökningar så snart det kan ske och senast inom 90 dagar är det angeläget att Åklagarmyndigheten även fortsättningsvis prioriterar ärenden om brott mot barn. Effekten av ökade resurser till Åklagarmyndigheten bedöms påverka handläggningstiden för brott mot barn först på sikt.

Brott i parrelation, mäns våld mot kvinnor

Kategorin brott i parrelation omfattar våldsbrott, brott mot frihet och frid samt sexualbrott i de fall relationen mellan den som kan misstänkas och målsäganden är eller har varit en parrelation. Av samtliga inkomna brottsmisstankar om våldsbrott avsåg 32 procent våldsbrott i parrelation. För brott mot frihet och frid och sexualbrott uppgår andelen som utgör brott i parrelation till 27 respektive 14 procent. Fördelningen tycks vara konstant över tid.

Av samtliga inkomna brottsmisstankar om våldsbrott avsåg 32 procent våldsbrott i parrelation.

Tabell 9. Brott i parrelation. Sammanfattande tabell, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent/ procentenheter 2023–2024
Inkomna brottsmisstankar	32 366	33 268	36 546	3 278	9,9%
Beslutade brottsmisstankar	31 078	32 859	36 498	3 639	11,1%
Brottsmisstankar som lett till lagföring	5 424	5 499	5 992	493	9,0%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	19,5%	18,8%	18,6%		-0,2 %-enheter
Antal lagförda personer	2 995	3 016	3 490	474	15,7%
Andel lagförda personer	21,5%	20,8%	21,8%		0,9 %-enheter
Genomströmningstid (dagar)	116	128	133	5,8	4,5%
Beslutstid (dagar)	17	15	14	-0,5	-3,4%
Balanserade brottsmisstankar	13 837	14 225	14 687	462	3,2%

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Under året ökade antalet inkomna brottsmisstankar med 10 procent och antalet brottsmisstankar i balans ökade med drygt 3 procent. Samtidigt beslutades även fler brottsmisstankar (+11 procent). Genomströmningstiden för brott i parrelation ökade under året från 128 till 133 dagar, medan beslutstiderna minskade något. Antalet personer som lagfördes för brott i parrelation ökade med nära 16 procent. Att antalet beslutade brottsmisstankar ökar i större utsträckning än såväl antalet inkomna brottsmisstankar som antalet brottsmisstankar i balans innebär att ett större antal brottsmisstankar som inte beslutades under 2023 istället har beslutats under 2024. Att genomströmningstiderna har ökat är då förväntat. Med hänsyn till att lagföringen samtidigt har ökat visar detta på en ökad operativ förmåga.

Brott i parrelation begås som regel i hemmet och det saknas ofta teknisk bevisning, annan stödbevisning eller vittnen som sett själva händelsen. Det, tillsammans med det faktum att det kan finnas lojaliteter och andra känslomässiga bindningar mellan den misstänkta och målsäganden, påverkar förutsättningarna för att utreda och lagföra sådana brott. Införandet av barnfridsbrottet har inneburit att barns iakttagelser av våld och andra kränkningar i hemmet kan säkras i större omfattning än tidigare. Deras berättelser kan därmed utgöra viktig bevisning vid utredningar om brott i parrelation.

Åklagarmyndigheten har som ambition att fler utredningar ska leda till att en misstänkt kan lagföras för brott i parrelation. Antalet lagförda personer har ökat med 16 procent och antalet brottsmisstankar som har lett till lagföring har ökat med 9 procent, vilket är positivt. Även om andelen lagförda personer ligger något lägre än genomsnittet för alla brottskategorier inom särskilt utsatta brottsoffer har lagföringen ökat under året.

Att antalet och andelen lagförda personer ökar samtidigt som antalet inkomna brottsmisstankar har ökat innebär sammantaget en förbättrad lagföring för brott i parrelation. En tänkbar förklaring till den positiva utvecklingen är det arbete som har bedrivits på både ledningsnivå och operativ nivå. Under året har diskussioner förts i myndighetens samtliga ledningsgrupper om lämpliga åtgärder för att förbättra resultatet i utredningar om brott i parrelation. Detta har resulterat i ett flertal olika aktiviteter för att sprida kunskap om det nya metodstödet SUB. Arbetet har genomförts i samverkan med Polismyndigheten. Bland aktiviteterna kan nämnas workshoppar om brott i parrelation och sexualbrott samt utbildningsinsatser för ökad enhetlighet vid beslut om kontaktförbud.

Antalet personer som lagförts för brott i parrelation ökade med 16 procent under året.

Hedersrelaterat våld och förtryck

I denna redovisning ingår endast de hedersrelaterade brott som kan identifieras med hjälp av brottskoder – brott mot lagen med förbud om könsstympling av kvinnor, äktenskapstvång, barnäktenskapsbrott, vilseledande till äktenskapsresa och hedersförtryck. Övriga hedersrelaterade brott ingår inte.

Det är i många fall mycket svårt att utreda dessa brott på grund av de starka strukturer som råder i en hederskontext och de risker för målsägande och vittnen som är förenade med att anmäla och vittna. Av samma anledning kan det antas att mörkertalet för dessa brott kan vara stort.

Under året inkom 196 brottsmisstankar om hedersrelaterade brott, vilket är en minskning (-104). Även antalet beslutade brottsmisstankar minskade till 239 (-100) vilket är förväntat utifrån att antalet brottsmisstankar har minskat. Samtidigt har de balanserade brottsmisstankarna minskat från 90 till 50. Antalet inkomna brottsmisstankar om brott

mot lagen med förbud mot könsstypning har minskat från 87 till 25. Både andelen och antalet lagförda personer fortsätter att vara lågt och förändringarna är små. Eftersom brottskoderna infördes under 2022 och då underlaget är begränsat är det svårt att dra några slutsatser av förändringarna, men en rimlig bedömning är att minskningen av anmälda och utredda brott inte speglar den faktiska brottsutvecklingen.

Tabell 10. Hedersrelaterade brott. Sammanfattande tabell, 2023–2024

	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent/ procentenheter 2023–2024
Inkomna brottsmisstankar	300	196	-104	-34,7%
Beslutade brottsmisstankar	339	239	-100	-29,5%
Brottsmisstankar som lett till lagföring	11	7	-4	
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	3,4%	3,0%		-0,4 %-enheter
Antal lagförda personer	11	7	-4	
Genomströmningstid (dagar)	119	140	21,0	17,7%
Beslutstid (dagar)	29	35	6,2	21,2%
Balanserade brottsmisstankar	90	50	-40	-44,4%

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Åklagarmyndighetens nationella nätverk för hedersrelaterad brottslighet har under året genomfört en nätverksträff. Där diskuterades regeringsuppdraget Förstärkta åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck (Dir. 2024:8), bortförande av barn samt frågor om könsstypning och rättsintyg. Detta var bland annat ett led i ett utökat samarbete med Rättsmedicinalverket för att höja kvaliteten för rättsintygen i förundersökningar om könsstypning.

En mycket viktig del i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är att nå ut med information till yrkesverksamma aktörer som möter personer som kan vara brottsoffer för hedersförtryck. Med hänsyn till de starka strukturer som råder i en hederskontext är det viktigt att de yrkesverksamma aktörerna, som exempelvis personal inom vård, skola och socialtjänst, får ökad kunskap om hederskulturer. På så sätt ökar möjligheterna att kunna identifiera brottsoffer och föra vidare informationen till polisen. Två gånger per år sker en bred myndighetssamverkan genom Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen i Östergötland. Under 2024 har fokus för samverkan bland annat varit särskilt riktad till yrkesverksamma inom kommunerna.

Kontaktförbud

Syftet med lagen om kontaktförbud är framför allt att förebygga hotfulla och farliga situationer. En åklagare beslutar normalt inte om kontaktförbud vid enstaka ofredanden, olaga hot eller misshandelstillfällen. Istället grundar sig åklagarens bedömning på om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att förbudspersonen kommer att begå brott mot, förfölja eller på annat sätt allvarligt trakassera skyddspersonen. Kontaktförbuden är ett viktigt verktyg i Åklagarmyndighetens proaktiva brottsbekämpande verksamhet.

Kontaktförbud är ett viktigt verktyg i Åklagarmyndighetens proaktiva brottsbekämpande verksamhet. Under året beslutades om 8 370 kontaktförbud, vilket var en liten ökning.

Antalet beslutade kontaktförbud (beslut att bevilja och beslut att avslå) minskade under flera års tid fram till 2022 då antalet var 7 796 för att under 2023 öka till 8 217. Det totala antalet beslutade kontaktförbud har under året ökat något och uppgår till 8 370 (+1,9 procent). Andelen beviljade beslut om kontaktförbud har ökat från 30 till 33 procent. Årets aktivitet för en ökad enhetlighet i beslutsfattanden kan antas ha bidragit till att andelen beviljade kontaktförbud har ökat.

I augusti 2024 publicerades den andra delen av en tvådelad rättslig vägledning om kontaktförbud, som rör överträdelse av kontaktförbud. Syftet är att ge åklagare vägledning vid handläggning av brott mot kontaktförbudslagstiftningen, både i förundersökningar om brottet och i frågan om det meddelade kontaktförbudet efter omprövning ska utvidgas.

Arbetet med att införa rättsliga vägledningar och att, inom ramen för befintliga nätverk, dela kunskap och information har fortsatt under året. Myndighetens verksamhetsplan för 2024 innehöll en aktivitet som syftade till att öka enhetligheten kring tillämpningen av lagstiftningen om kontaktförbud. Utbildningar har genomförts på åklagarkamrarna och diskussioner har hållits i de områdesgemensamma nätverken.

Ett tillsynsprojekt har genomförts med sikte på kontaktförbud för barn under 15 år. Syftet har varit att identifiera åtgärder som kan behöva vidtas för att bedöma om det finns skäl att bevilja fler barn kontaktförbud, för att på så sätt stärka utsatta barns situation. Mot bakgrund av att FN:s barnkonvention är lag ska barn få ett ökat skydd. Tillsynsprojektet diskuterades på ett årligt återkommande erfarenhetsseminarium med erfarna åklagare som arbetar med bland annat kontaktförbudsfrågor.

Ungdomsbrott

Sammanfattning – ungdomsbrott

- Av alla inkomna brottsmisstankar till Åklagarmyndigheten utgjordes 7 procent av ungdomsbrott (brott begångna av personer i åldern 15–17 år).
- Under året minskade inflödet till Åklagarmyndigheten något när det gällde brott som begåtts av ungdomar (-3 procent). Även antalet lagförda personer minskade något, till 11 351 (-2 procent).
- Andelen lagstadgade beslutsfrister som hållits fortsatte att minska och uppgick till 52 procent (-4 procentenheter). En bidragande orsak kan vara att ärenden om brott av unga blir alltmer komplicerade och tidskrävande.
- Åklagarmyndighetens bedömning är att andelen hållna beslutsfrister är för låg och att utvecklingen är negativ.

Återrapportering enligt Åklagarmyndighetens instruktion 7 § p.1
Åklagarmyndigheten ska redovisa uppgifter om i vilken utsträckning tidsfristerna enligt lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare hållits.

Begreppet ungdomsbrott avser brott som begåtts av ungdomar som har fyllt 15 men inte 18 år. Misstankar om ungdomsbrott handläggs både i polis- och åklagarledda förundersökningar. Ungdomsbrott utgjorde 7 procent av alla brottsmisstankar som inkom till Åklagarmyndigheten under 2024. De vanligaste ungdomsbrotten var vålds-, narkotika- och tillgreppsbrott. Dessa brott utgjorde tillsammans ca 46 procent av ungdomsbrotten som handläggs av åklagare, att jämföra med det totala antalet inkomna misstankar till åklagare där dessa brottsgrupper utgör en dryg tredjedel. Under året har antalet inkomna misstankar om våldsbrott där ungdomar är misstänkta ökat med 14 procent, vilket är en större ökning än då vuxna är misstänkta (+5 procent).

Som framgår av tabell 11 har det kommit in färre brottsmisstankar om ungdomsbrott under året än 2023. Inom alla åklagarområden finns särskilda åklagare som hanterar ungdomsärenden. Samtliga områden har nätverk för de åklagare som arbetar med ungdomsbrott samt särskilt utsedda kontaktåklagare. Kontaktåklagarnas uppgift är bland annat att fungera som informationskanal och att bidra till att bereda juridiska frågor som rör ungdomsbrott. Åklagarmyndigheten har även en särskild utsedd ämnesspecialist inriktad på ungdomsbrott.

Tabell 11. Ungdomsbrott. Sammanfattande tabell, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent/ procentenheter 2023–2024
Inkomna brottsmisstankar	27 372	29 302	28 512	-790	-2,7%
Beslutade brottsmisstankar	27 053	29 175	28 982	-193	-0,7%
Brottsmisstankar som lett till lagföring	16 028	17 134	16 531	-603	-3,5%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	65,1%	64,9%	63,1%		-1,8 %-enheter
Antal lagförda personer	10 752	11 631	11 351	-280	-2,4%
Genomströmningstid (dagar)	142	139	142	2,5	1,8%
Beslutstid (dagar)	15	15	13	-1,7	-11,4%
Balanserade brottsmisstankar	6 954	7 379	7 266	-113	-1,5%
Andel lagstadgade beslutsfrister som hållits	56,6%	55,3%	51,5%		-3,8 %-enheter

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

I en förundersökning där den misstänkta inte har fyllt 18 år och som gäller brott som kan ge fängelse ska beslut i åtalsfrågan fattas senast inom sex veckor från dagen då personen delgavs misstanke om brott. Detta är en lagstadgad tidsfrist som i vissa fall får överskridas, exempelvis vid en omfattande utredning med många personer att förhöra eller vid ärenden där tekniska undersökningar behöver genomföras. I vilken utsträckning fristen hålls mäts genom att särskilda bevakningsfrister följs upp. Under året har tidsfristerna hållits i lite drygt hälften av de registrerade fallen (52 procent), vilket är den lägsta nivån under den senaste treårsperioden. Beslutstiden har minskat med nästan två dagar jämfört med föregående år och ligger därmed inom myndighetens ambition. Som framgår av tabell 11

har både andelen brottsmisstankar som lett till lagföring och antalet lagförda ungdomar minskat med knappt respektive drygt 2 procent.

Fristerna registreras manuellt och granskningar visar att det finns vissa brister i registreringen. Den manuella hanteringen medför viss svårighet att fullt ut uttala sig om i vilken utsträckning Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten håller de lagstadgade fristerna. Myndigheten arbetar med att ta fram nationella administrativa rutiner. I rutinerna kommer det att tydliggöras när och av vem fristerna ska registreras i syfte att minska risken för att sådan registrering inte sker. Drygt hälften av de beslutade misstankarna om brott av unga ingår i polisleda förundersökningar. Även dessa ingår, med startdatum från delgiven misstanke, i underlaget till friststatistiken. Åklagare har i dessa inte någon möjlighet att påverka utredningstiden utan endast beslutstiden.

I förundersökningar med unga lagöverträdare där åklagare är förundersökningsledare är myndighetens ambition att genomströmningstiden ska vara 90 dagar eller kortare. Motsvarande ambition för beslutstiden är 15 dagar eller kortare. Av tabell 11 framgår att genomströmningstiden har ökat något jämfört med föregående år, och ligger fortsatt över ambitionsnivån. Tidsfristen överskrids därmed fortfarande i alltför hög grad. Även medianen av genomströmningstiden – det vill säga tiden inom vilken hälften av alla beslut fattats – har ökat med 1 dag de senaste tre åren. Det finns ingen uppenbar förklaring till de längre tiderna, men en delförklaring är troligen att brott av unga blir alltmer komplicerade med många brottsmisstankar och gärningspersoner i samma ärende. Detta kan leda till en stor mängd förhör och andra utredningsåtgärder, till exempel omfattande it-forensiska undersökningar av bland annat datorer och mobiltelefoner.

Det kan konstateras att antalet pågående förundersökningar om mord och dråp (inklusive försök) och om vapenbrott med misstänkta i åldrarna 15–17 år fortfarande ökar men inte i samma takt som under 2023. Under året ökade antalet pågående förundersökningar om mord och dråp (inklusive försök) från 212 till 239 (+13 procent) och antalet förundersökningar om vapenbrott ökade till 249 (+3 procent).

Att genomströmningstiderna ökar förklaras delvis av att unga blir misstänkta i alltmer komplicerade ärenden med många brottsmisstankar och gärningspersoner.

Grov brottslighet med koppling till kriminella nätverk

Sammanfattning – organiserad brottslighet

- Brottsutvecklingen de senaste åren har medfört ett ökat tryck på myndigheten i form av många resurskrävande utredningar, vilket Åklagarmyndigheten har hanterat. De åtgärder som rättsväsendet och samhället i övrigt har vidtagit kan antas ha bidragit till att motverka att fler allvarliga brott kommit till stånd.
- Inflödet av brottsmisstankar om allmänfarlig ödeläggelse (sprängningar) och mord och dråp (inklusive försök) minskade något under året (-3 procent), men ligger fortsatt på en hög nivå.
- Antalet personer som lagförts för mord och dråp (inklusive försök) ökade med 12 procent till 697 personer. För allmänfarlig ödeläggelse var ökningen 62 procent, till 152 personer. Samverkan – både nationellt och internationellt – har ökat under året vilket bidragit till operativa framgångar.
- Ny lagstiftning avseende hemliga tvångsmedel och förverkande av brottsvinster har inneburit nya verktyg i verksamheten, vilka också har bidragit till en ökad operativ förmåga.
- Åklagarmyndighetens bedömning är att den operativa förmågan att bekämpa grova brott med koppling till kriminella nätverk har stärkts och ökat under året.

Återrapportering enligt regleringsbrevet 2024

Åklagarmyndigheten ska redovisa hur myndigheten säkerställt en ökad operativ förmåga att bekämpa grova brott med koppling till kriminella nätverk. I det ingår att redovisa myndighetens arbete med att stärka det internationella rättsliga samarbetet. Samverkan med Polismyndigheten och övriga berörda myndigheter ska särskilt belysas.

Brottsutvecklingen i Sverige ställer allt högre krav på Åklagarmyndigheten eftersom de komplexa och omfattande brottsutredningarna under senare år har blivit fler och ofta innehåller internationella inslag. Under året ökade både antalet ansökningar om rättslig hjälp och antalet utgående utredningsordrar till utlandet påtagligt.

Grova brott med koppling till kriminella nätverk kan omfatta många typer av brott, och det finns inget entydigt eller enkelt sätt att ringa in kategorin med hjälp av statistik. Dock är vissa typer av brott ofta förekommande i kriminella miljöer, och för många av dessa brottstyper har både inflödet och lagföringen ökat de senaste åren. För både mord och dråp (inklusive försöksbrott) och allmänfarlig ödeläggelse, en kategori som vanligen innebär sprängningar, ligger inflödet av brottsmisstankar trots en minskning under året (-3 procent) klart högre än före 2023. Antalet lagförda personer har fortsatt att öka, för mord och dråp med 12 procent till 697 och för allmänfarlig ödeläggelse med 62 procent till 152 personer. Även för grova vapenbrott har antalet lagförda ökat under året (+9 procent) till 943 personer. Statistiken över brott som kan kopplas till kriminell

ekonomi visar exempelvis att antalet lagförda för grova bedrägerier har ökat med 45 procent till 333 personer. Även om detta bara rör en del av det som kallas den grova brottsligheten, är det tydligt att omfattningen är stor och i delar ökande. Den minskning av inflödet som noteras för vissa brottstyper kan, tillsammans med en ökad lagföring, indikera att rättsväsendets samlade ansträngningar för att förhindra och lagföra dessa brott haft en viss effekt.

Arbetet mot organiserad brottslighet bedrivs inom alla delar av myndigheten. Under året har resurser omfördelats till åklagarområden med ett extra högt arbetstryck, däribland Stockholm. Syftet är att möta det grova våldet i form av skjutningar och sprängningar. Som ett led i arbetet mot den organiserade brottsligheten har det under året inrättats ett områdesteam inom varje åklagarområde. Teamen ska handlägga ärenden om allvarlig brottslighet som kan antas kräva särskild uthållighet, med undantag för omfattande ärenden med internationella kopplingar.

Operativa rådets arbete mot organiserad brottslighet fortsatte under året

Åklagarmyndigheten deltar i det myndighetsgemensamma Operativa rådet som har i uppdrag att prioritera den nationella operativa inriktningen i enskilda insatser mot organiserad brottslighet. Förundersökningar som åklagare leder efter Operativa rådets beslut omfattar bland annat mord, synnerligen grova narkotikabrott, synnerligen grova vapenbrott, sprängningar, andra grova våldsbrott, bedrägerier och grova penningtvättsbrott. Det är brott som ofta begås av personer i gängmiljö eller som på annat sätt är knutna till kriminella nätverk och det finns också ofta kopplingar till utsatta områden.

Ärendena som utgår från Operativa rådets insatser har ofta internationella inslag och det europeiska åklagarsamarbetet genom Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete, Eurojust, utgör ett värdefullt stöd för svenska åklagare i ärenden med internationell anknytning. De har till exempel bistått i många fall där bevisning i form av dekrypterat chattmaterial funnits i andra länder och när misstänkta befunnit sig utomlands och begärts överlämnade, alternativt utlämnade, till Sverige. Åklagarmyndigheten har under året även deltagit i det europeiska samarbetet mot organiserad brottslighet, EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats). Läs mer om EMPACT nedan.

Under 2024 har arbetet med ärenden kopplade till Operativa rådet uppgått till ca 9 100 timmar (att jämföra med 13 900 timmar 2023 och 21 000 timmar 2022). Tiden avser både omfattande förundersökningsledning och stora rättegångar. En förklaring till att tidsåtgången har minskat är att de stora insatserna med tillgång till dekrypterat chattmaterial nu till stor del är avslutade och att det dröjt innan nya nationella insatser startats upp inom satsningen.

Åklagarmyndigheten har deltagit i 19 insatser under året, varav flera också har haft ett antal underinsatser. Tendensen är fortsatt att insatserna som beslutas av Operativa rådet är något färre men större och mer komplicerade. Trots den minskade tidsåtgången ligger lagföringen fortfarande högt. Under året har 75 personer dömts i ärenden kopplade till Operativa rådet, varav 63 till fängelse i sammanlagt 359 år. Dessutom har drygt 29 miljoner kronor förverkats som utbyte av brott vilket är förhållandevis högt. Samverkan och erfarenhetsutbyte är viktiga nycklar till att nå framgång i utredning och lagföring av organiserad brottslighet.

Organiserad brottslighet och gängkonflikter har blivit en av vår tids stora säkerhetsutmaningar och riskerar att urholka tilliten till rättssamhället

Under året har resurser omfördelats till åklagarområden med ett extra högt arbetstryck, däribland Stockholm. Syftet är att möta det grova våldet i form av skjutningar och sprängningar.

Operativa rådets ärenden har ofta internationella inslag och det europeiska åklagarsamarbetet genom Eurojust har utgjort ett värdefullt stöd för svenska åklagare i ärenden med internationell anknytning.

och demokratin. Samtidigt kan brott som begås inom ramen för kriminella nätverk av olika skäl vara särskilt svåra att utreda och de kräver därför ett nära samarbete med Polismyndigheten, Tullverket och övriga myndigheter, både i enskilda ärenden och vid metodutveckling med mera. Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten har regelbundet samverkansmöten på olika nivåer för det gemensamma arbetet mot den organiserade brottsligheten.

Åklagarmyndigheten deltar i myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet, kallat A-krim. Myndigheten medverkar inte i kontrollverksamheten eller den operativa verksamhet som sker i de regionala centren mot arbetslivskriminalitet utan utreder och lagför i de fall där brottslighet anmäls efter dessa kontroller. Fokus i samverkan har framför allt varit människohandel och människoexploatering. Under året har åtal väckts i ett ärende med thailändska bärplockare som hade sitt ursprung i A-krimssamverkan. Där dömdes Hovrätten för Nedre Norrland två personer för grov människoexploatering vid nio tillfällen, till två och ett halvt års fängelse samt fem års näringsförbud. Riksåklagaren överklagade till Högsta domstolen med yrkande att de två företagen skulle dömas för människohandel i nio fall, men Högsta domstolen beviljade inte prövningstillstånd.

Åklagarmyndigheten har under året genomfört ett erfarenhetsseminarium om utredningar om grova våldsbrott i kriminella miljöer. Deltagarna var åklagare med erfarenhet av utredningar om det allvarliga och dödliga våldet i nätverksmiljö. Syftet var att sprida arbetssättet med att arbeta i så kallade kluster i utredningar inom kriminella nätverksmiljöer samt ge möjlighet till erfarenhets- och informationsutbyte. Under hösten genomfördes ett erfarenhetsseminarium om människorov. Människorov är ett brott som ställer stora och ovanliga krav på polisen och åklagarna i utredningen, främst eftersom prioriteten i första hand till skillnad från andra brott inte är att säkra bevisning och gripa gärningsmän utan att rädda den bortrövade till livet eller från att skadas.

Tvångsmedel utanför förundersökningar

Genom lagändringar som började gälla den 1 oktober 2023 ges brottsbekämpande myndigheter utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel under förundersökning samt i preventivt syfte för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Åklagarmyndigheten har bildat ett åklagarnätverk inom området hemliga tvångsmedel och genomfört en konferens med fokus på de nya reglerna. Myndigheten har också i samverkan med övriga berörda myndigheter arbetat med att skapa en organisation för, och en enhetlig tillämpning av, de nya reglerna. Särskilt utsedda åklagare är behöriga att hantera frågor om preventiva tvångsmedel.

Arbete med att stärka det internationella rättsliga samarbetet om grova brott med koppling till kriminella nätverk

Myndigheten har under året på flera sätt utvecklat och stärkt sin förmåga vid internationellt samarbete i brottsutredningar, särskilt när det gäller grova brott.

Inom myndigheten har det funnits ett projekt med syfte att se över hur samarbetet med tredje land kan stärkas. En av de åtgärder som vidtagits under året är att samla myndighetens erfarenheter av samarbete med vissa länder, för att kunna arbeta mer samlat och strategiskt i förhållande till dessa länder. Detta arbete har samordnats med Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Arbetet har resulterat i en ökning av bilaterala möten på strategisk nivå med länder utanför EU. Projektet fortsätter under 2025.

Under året har åtal väckts i ett ärende med thailändska bärplockare, där hovrätten dömdes två personer för grov människoexploatering, till två och ett halvt års fängelse samt fem års näringsförbud.

Sedan september 2023 finns en sambandsåklagare med uppdrag att arbeta med operativ samordning av myndighetens internationella samarbete med länder utanför EU, initialt med uppdrag att fördjupa rättslig samverkan med Turkiet. Under året har sambandsåklagarens arbete intensifierats. Åklagarmyndigheten har nu en struktur för att skapa en samlad bild av de ärenden där samarbetet med Turkiet gynnas av särskilda insatser. Dessa ärenden har ofta en direkt koppling till den grova organiserade brottsligheten. I syfte att fördjupa samverkan med det turkiska rättsväsendet och för att diskutera operativa ärenden har sambandsåklagaren under året genomfört resor till Turkiet och även i andra sammanhang samverkat med företrädare för brottsbekämpningen i Turkiet. Sambandsåklagaren har under året även samverkat med andra svenska myndigheter, främst Polismyndigheten och Centralmyndigheten vid Justitiedepartementet, som hanterar Sveriges inkommande och utgående rättsliga samverkansärenden i brottmål. Genom det nätverk av kontakter som sambandsåklagaren skapat och de erfarenheter som dragits av arbetet har sambandsåklagaren kunnat ge konkreta råd och stöd till operativa åklagare i det internationella rättsliga samarbetet.

Sambandsåklagaren har under året genomfört resor till Turkiet, i syfte att fördjupa samverkan med det turkiska rättsväsendet och för att diskutera operativa ärenden.

Ökat engagemang i EMPACT under året

Under året har myndigheten ökat engagemanget i EMPACT, vilket inneburit förbättrad samverkan med tredje land. Exempelvis har ett nätverk för narkotikaåklagare i EU samt Syd- och Latinamerika bildats. Därutöver har en kartläggning av metoder för att lokalisera och att få personer utlämnade, samt att återta deras brottsvinster, i några utpekade tredjeländer genomförts. Ett ytterligare område där samverkan skett är människohandel.

Utbildning – en viktig komponent för att stärka det internationella samarbetet

Utbildning är viktigt för att stärka förmågan hos åklagare att använda internationellt rättsligt samarbete inom ramen för sina förundersökningar. Inom myndigheten har det under året bedrivits ett projekt med syfte att utveckla åklagarnas operativa förmåga inom internationellt rättsligt samarbete så att befintliga verktyg ska användas i större utsträckning och mer enhetligt.

Läs mer om Åklagarmyndighetens internationella arbete i avsnittet Internationell verksamhet.

Terroristbrottslighet

Flera förundersökningar om brott mot terroristbrottslagen har bedrivits under året. Ett flertal personer har under året varit häktade i två olika förundersökningar som bland annat rör misstankar om deltagande i en terroristorganisation, grovt brott. Förundersökning pågår i dessa ärenden.

Reglerna om anmälningsskyldighet är ett viktigt instrument för att förebygga terrorism och möjliggör en systematisk kontroll av utlänningar som i avvaktan på utvisning utgör kvalificerade säkerhetsshot. Under året har ett flertal förundersökningar bedrivits och fem personer har lagförts för brott mot reglerna om anmälningsskyldighet enligt lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar.

Nödvändigheten av att ingripa på ett så tidigt stadium som möjligt, helst redan på planeringsstadiet, mot alla former av misstänkt terroristbrottslighet medför många gånger svårigheter att kunna inhämta tillräcklig bevisning för lagföring. Förundersökningar som inte leder till någon lagföring kan ändå genom att identifiera individer, grupper, organisationer och deras

ideologiskt motiverade eller statligt sanktionerad våldsanvändning, få stor betydelse för att reducera ett terrorhot riktat mot Sverige och andra stater.

Ett beslut om frysning enligt lagen (2023:677) om frysning av tillgångar har fattats under året. Läs mer om terrorism i avsnittet Internationell verksamhet.

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Sammanfattning – penningtvätt

- Antalet personer som lagförts för penningtvättsbrott ökade till 4 813, en kraftig ökning jämfört med föregående år (+53 procent).
- I 354 ärenden om penningtvätt har åklagaren även yrkat förverkande av brottsvinster, vilket även det är en ökning jämfört med föregående år (+26 procent).
- Åklagarmyndighetens bedömning är att resultatutvecklingen på området varit positiv.

Återrapportering enligt Åklagarmyndighetens instruktion 7 § p.2

Åklagarmyndigheten ska redovisa uppgifter om handläggningen av ärenden om finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:666) eller försök till sådant brott och brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Regler om straffansvar vid penningtvätt finns i penningtvättsbrottslagen. Straffansvaret omfattar även den som tvättar vinster från egen brottslighet, så kallad självtvätt, liksom den som i näringsverksamhet eller liknande medverkar till åtgärder som skäligen kan antas vara vidtagna i penningtvätts syfte (näringspenningtvätt). Sedan penningtvättsbrottet infördes 2014 har antalet lagförda personer ökat varje år. Under 2024 lagfördes 4 813 personer, en ökning med knappt 53 procent sedan föregående år.

Tabell 12. Penningtvätt, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent/ procentenheter 2023-2024
Antal inkomna brottsmisstankar	10 322	9 857	13 160	3 303	33,5%
Antal beslutade brottsmisstankar	9 947	10 857	14 753	3 896	35,9%
Antal brottsmisstankar som lett till lagföring	4 306	5 677	8 733	3 056	53,8%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring	62,1%	67,5%	73,0%		5,6 %-enheter
Antal lagförda personer	2 308	3 156	4 813	1 657	52,5%
Genomströmningstid (dagar)	342	369	414	45	12,2%
Beslutstid	37	28	24	-3,9	-13,7%
Balanserade misstankar	8 602	8 659	9 298	639	7,4%

Åklagarmyndigheten följer också upp ett antal andra typer av beslut kopplade till brottsvinster vid dessa brott. Uppföljningen baseras på manuella genomgångar av ärenden, vilket kan påverka statistikens kvalitet. Uppföljningen av de ärenden som avslutats under året visar att tillgångssäkring för brottsvinster vid penningtvätt har skett i 1 356 ärenden (+24 procent jämfört med föregående år). Med tillgångssäkring menas beslut om dispositionsförbud, beslag, penningbeslag, förvar eller yrkande om kvarstad. Åklagare har i 354 ärenden om penningtvätt framställt yrkanden om förverkande av brottsvinster. Detta är också en ökning från föregående år (+26 procent), se även tabell 2.11 i bilaga 2.

Åklagarmyndigheten deltar tillsammans med 15 myndigheter och Sveriges advokatsamfund i samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Samordningsfunktionen har bland annat i uppdrag att göra nationella riskbedömningar om penningtvätt och finansiering av terrorism och att fungera som ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring.

Myndighetens arbete mot sanktionsbrott fortsätter, även om antalet anmälningar är få. Åklagarmyndigheten deltar tillsammans med andra myndigheter i Sanktionssamverkansrådet och under året har en myndighetsgemensam workshop om sanktioner genomförts. Under året har flera förundersökningar bedrivits om misstankar om finansiering av terrorism. Ett åtal för brott mot lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, grovt brott, har väckts. Ärendet gäller terrorfinansiering till stöd för våldsbejakande islamistiska organisationer med hjälp av kryptovalutor. Åtalet har väckts med stöd av den lagstiftning som var aktuell innan terroristbrottslagen (2022:666) trädde i kraft den 1 juli 2022.

Brottsvinster

Sammanfattning – brottsvinster

- Antalet ärenden med yrkanden om att förverka vinster av brottslig verksamhet uppgick till 1 759, en ökning med nära 30 procent jämfört med 2023.
- Även det yrkade beloppet ökade, från 312 miljoner kronor till 343 miljoner kronor (+10 procent).
- Under året utdömdes även den hittills högsta företagsboten – 14 miljoner kronor.
- Åklagarmyndigheten har i samverkan med bland andra Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten lagt betydande kraft på förberedelser inför den nya förverkandelagstiftningen som trädde i kraft i november. Arbetet har utmynnat i en ny rättslig vägledning på området.
- Åklagarmyndighetens bedömning är att resultaten för återtagande av brottsvinster har utvecklats positivt under 2024.

Arbetet med att begränsa vinsterna av brott och oförklarade tillgångar är fortsatt prioriterat. Som en uppföljning av föregående års nationella utbildningsinsats präglades 2024 framför allt av förberedelserna inför den nya förverkandelagstiftningen som trädde i kraft den 8 november. En helt ny rättslig vägledning om brottsvinster och oförklarade tillgångar

har tagits fram. Under våren genomfördes ett erfarenhetsseminarium för myndighetens kontaktåklagare för brottsutbyte och penningtvätt. Fokus för seminariet var lagändringarna på förverkandeområdet och penningtvättsbrott. Under hösten genomfördes en nationell utbildning om den nya förverkandelagstiftningen. Förberedelsearbetet har skett i nära samverkan med andra myndigheter, inte minst Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Varje åklagarområde och den nationella åklagaravdelningen har avdelat kontaktåklagare som ingångar för polisen och Åklagarmyndigheten avser att fortsätta att samverka och utveckla arbetet tillsammans med andra myndigheter.

Årets resultat för återtaganden av brottsvinster visar på en fortsatt positiv trend genom att Åklagarmyndigheten blir bättre på att återta brottsvinster. Antalet ärenden med förverkandeyrkanden ökade med närmare 30 procent. Myndighetens förhoppning är att den nya förverkandelagstiftningen kommer att bidra till att brottsvinster i större utsträckning än tidigare kommer att kunna säkras och förverkas. Mot slutet av december hade polisen, med stöd av den nya förverkandelagen och inom ramen för självständigt förverkande, inlett nära 150 ärenden och tagit beslag till ett värde om minst 28 miljoner kronor.

Åklagarmyndigheten har fortsatt att rekrytera åklagarrevisorer och har nu nått det strategiska målet med 30 åklagarrevisorer. Revisorerna biträder åklagarna i arbetet med att spåra tillgångar och återta brottsvinster. Det finns en särskild utbildning för denna yrkesgrupp som även fungerar som ett erfarenhetsseminarium. Revisorsstödet har visat sig vara mycket effektivt i arbetet med att spåra och säkra tillgångar, särskilt vid utredningar om grov och organiserad brottslighet. Bedömningen är att revisorernas roll och funktion går att utveckla och myndighetens ambition är att fortsätta utöka antalet åklagarrevisorer.

Under oktober hölls en utbildningskonferens för alla myndighetens revisorer och polisens finansiella utredare. Även representanter från andra myndigheter deltog. Fokus var bland annat den nya förverkandelagstiftningen och hur man kan spåra och säkra tillgångar utomlands. Utöver konferensen har en vidareutbildning om återtagande av brottsvinster, som riktar sig till både åklagare och åklagarrevisorer, genomförts.

I ett ärende om grova narkotikabrott på internet, som vann laga kraft under oktober 2024, biföll domstolen åklagarens yrkande om förverkande av 194,73 bitcoin, vilket motsvarar ca 135 miljoner kronor.

Sedan 2020 finns möjlighet till förhöjd företagsbot för stora företag med hög omsättning. Under de två senaste åren har ett antal ärenden som kan aktualisera en förhöjd företagsbot redovisats och har i några fall fallit ut som strafförelägganden och domar med en förhöjd företagsbot. Den hittills högsta företagsboten var en dom under 2024 som gav en bot om 14 miljoner kronor.

Åklagarrevisorerna har visat sig vara ett mycket effektivt stöd i arbetet med att spåra och säkra tillgångar, särskilt vid utredningar om grov och organiserad brottslighet.

Tabell 13. Återtagande av brottsvinster, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal/belopp 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Antal ärenden med förverkandeyrkanden	1 156	1 355	1 759	404	29,8%
Antal förverkandeyrkanden	1 800	2 149	2 668	519	24,2%
Förverkandeyrkanden, belopp (mnkr)	232	312	343	31	9,9%
Antal yrkanden om kvarstad	116	131	177	46	35,1%
Finansiella utredningar	1 632	2 202	2 947	745	33,8%

Utvisning på grund av brott

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet 2024

Den 1 augusti 2022 skärptes regelverket om utvisning på grund av brott i syfte att ge förutsättningar att i fler fall än tidigare utvisa utlänningar som begår brott. Åklagarmyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit för att säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av den ändrade regleringen. Redovisningen ska innefatta åtgärder i form av utbildningsinsatser, eller andra typer av stödåtgärder som har vidtagits eller planeras att vidtas för att underlätta för åklagare att tillämpa den förändrade lagstiftningen. Därutöver ska Åklagarmyndigheten redovisa antalet utvisningsyrkanden.

Under året har en rad åtgärder vidtagits för att säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av den ändrade regleringen. Myndigheten har uppdaterat den rättsliga vägledning som hanterar utvisning (RäV 2023:15) och har också sammanställt en rättsfallssamling med hovrättspraxis för att underlätta för åklagare att tillämpa regelverket på ett effektivt sätt. I alla åklagarområden har det säkerställts att det nya regelverket kring utvisning är väl känt genom både utbildning och genomgångar av rättsliga styrdokument samt implementering av nationella rutiner.

Myndigheten har en åklagare som är ansvarig för ämnesområdet. Den ämnesansvariga har bland annat till uppgift att svara på åklagares frågor kring utvisning samt att följa upp de svårigheter som lyfts av den operativa verksamheten. Det kan till exempel röra stöd med att författa lokala rutiner för handläggning av utvisningsyrkanden.

För att höja åklagarnas kunskapsnivå har ett webinarium genomförts som fortsatt finns tillgängligt på myndighetens intranät och som alla på myndigheten därmed har möjlighet att ta del av. Utvisning är även något som ingår i den inledande åklagarkursen på grundutbildningen när man behandlar förundersökningsledning.

Sedan den skärpta lagstiftningen trädde ikraft den 1 augusti 2022 har antalet utvisningsyrkanden ökat betydligt. Mellan åren 2023 och 2024 ökade utvisningsyrkanden med 33 procent och i jämförelse med 2022 hade nästan dubbelt så många yrkanden gjorts under 2024.

Sammantaget bedömer Åklagarmyndigheten att det har vidtagits många åtgärder för att den ändrade regleringen ska kunna användas enhetligt och effektivt av åklagare. Myndigheten ser också att antalet talan om utvisning har ökat betydligt de senaste åren. Arbetet med att höja kunskapen hos åklagare om hur det nya regelverket ska tillämpas är emellertid ett pågående arbete som ska fortsätta även under 2025.

Tabell 14. Antal talan om utvisning, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Antal talan om utvisning (totalt)	590	874	1 160	286	32,7%

Snabbare lagföring

Återrapportering enligt regleringsbrevet 2024

Åklagarmyndigheten ska redovisa hur arbetet med snabbförfarandet i brottmål (snabbare lagföring) fortskrider och utvecklas.

Vuxenspåret

Under året har samtliga kvarvarande åklagarkammare infört snabbare lagföring. Införandet har fungerat väl på alla kammare i landet.

Snabbare lagföring är inriktat på mängdbrott. De brott som kan bli aktuella för försöksverksamheten ska dessutom kunna utredas relativt enkelt, bland annat genom att polisen kommer till brottsplatsen och påträffar den misstänkta personen. Polisen gör vid ingripandet en bedömning av om ärendet är enkelt att utreda och därmed går att hantera inom snabbare lagföring. Narkotikabrott (innehav och bruk), trafikbrott (till exempel olovlig körning, rattfylleri och hastighetsöverträdelser) samt butikstillgrepp utgör omkring 90 procent av de brott där ett snabbförfarande används. Lagstiftningen är inte begränsad till vissa utpekade brottstyper utan ger polisen, tillsammans med övriga myndigheter, möjlighet att utveckla snabbförfarandet till de gärningar där det är lämpligt. Utvecklingen sker genom lokala överenskommelser mellan rättsväsendets berörda parter.

Tabell 15. Snabbare lagföring. Sammanfattande tabell, 2022-2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent/ procentenheter 2023-2024
Inkomna brottsmisstankar	38 893	56 441	66 426	9 985	17,7%
Beslutade brottsmisstankar	39 541	57 219	67 144	9 925	17,3%
Brottsmisstankar som lett till lagföring	34 580	51 276	60 577	9 301	18,1%
Andel brottsmisstankar som lett till lagföring*	94,0%	95,5%	96,1%		0,6 %-enheter
Antal lagförda personer	28 784	42 310	49 876	7 566	17,9%
Beslutstid (dagar)	4,1	3,0	2,9	-0,1	-4,0%

* I beslutade brottsmisstankar ingår även sådana beslut som brottsmisstanken skickas åter till utredande myndighet, brottsmisstanken avslutas samt övriga beslut. Vid beräkning av lagföringsandelen har dessa beslut exkluderats.

Antalet inkomna brottsmisstankar inom snabbare lagföring har ökat från föregående år med 18 procent, vilket motsvarar 36 procent av alla mängdbrott. Även antalet lagföringsbeslut har ökat från föregående år i samma omfattning. Att antalet inkomna brottsmisstankar och lagföringsbeslut ökat kraftigt är förväntat mot bakgrund av att alla åklagarkammare nu arbetar med snabbare lagföring. På sikt förväntas ökningstakten att mattas av nu när införandet till samtliga åklagarkammare är komplett. Lagföringsandelen är mycket hög och uppgick till drygt 96 procent under året.

Den genomsnittliga beslutstiden har de senaste åren minskat och ligger nu på 2,9 dagar. Beslutstiden för mängdbrott som inte hanterades inom snabbare lagföring var 15 dagar under året. Den stora skillnaden visar att brottsmisstankar inom snabbare lagföring hanteras särskilt skyndsamt.

Ungdomsspåret

På regeringens uppdrag pågår en försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål för lagöverträdare under 18 år, det så kallade ungdomsspåret. Försöksverksamheten genomförs av Åklagarmyndigheten och

andra myndigheter inom rättsväsendet. Även kommuner som har samtyckt till att på försök arbeta med ökad samverkan mellan Polismyndigheten och socialtjänsten deltar. Försöksverksamheten inleddes i polisområde Stockholm Nord men byggdes under 2022 ut till hela polisregion Stockholm. Under året beslutade regeringen om en ändring av uppdraget med innebörden att ungdomsspåret successivt skulle införas i samtliga landets polisregioner. Uppdraget förlängdes samtidigt till och med den 31 december 2026.

Under hösten har ytterligare två polisregioner, Syd och Väst, påbörjat försöksverksamheten med ungdomsspåret tillsammans med tillhörande åklagarkammare och tingsrätter.

För att skapa enhetlighet och möjliggöra erfarenhetsutbyte inom Åklagarmyndigheten ordnades en heldag under hösten med information och diskussioner mellan åklagare från alla nytillkomna kammare och poliser ansvariga för införandet i polisregionerna Syd och Väst. Deltagare från de nytillkomna kamrarna fick möjlighet att på plats planera för den lokala myndighetsgemensamma samverkan.

Arbetet mellan myndigheterna har fungerat väl. Den nationella myndighetsgemensamma införandegruppen har haft ett övergripande ansvar och beslutat om en nationell inriktning samt utveckling inom ungdomsspåret.

Häktningar och restriktioner

Sammanfattning – häktningar och restriktioner

- Antalet häktningar fortsatte att öka 2024 (+12 procent). Även antalet häktningar med restriktioner ökade (+16 procent). Det är framför allt en följd av att antalet brott som föranleder häktning har ökat, men även förbättrade utredningsmetoder och verktyg för polis och åklagare kan antas ha bidragit.
- För unga häktade, 15–17 år, ökade antalet häktningar kraftigt (+42 procent). Detta är framför allt en följd av att fler ungdomar har begått mycket allvarliga brott. En mycket hög andel av häktningarna var med restriktioner.
- Även häktningstiderna ökade under året. Exempelvis ökade antalet häktade med restriktioner efter 120 dagar med 31 procent. Att häktningstiderna ökar beror på att allt fler utredningar är omfattande och komplicerade och med hög risk för kollusion, samt att huvudförhandlingarna i brottmål där behov av restriktioner kvarstår efter åtal tenderar att bli alltmer omfattande och tidskrävande.
- Ökningen av antalet häktningar har medfört en ökad arbetsbelastning för åklagarna, men är en nödvändig förutsättning för att kunna utreda och lagföra allvarlig brottslighet.

Åtterrapporering enligt Åklagarmyndighetens instruktion 7 § p.3

Åklagarmyndigheten ska redovisa uppgifter om tillämpningen av reglerna om häktning och restriktioner, varvid uppgifter som avser häktade personer i åldersgrupperna 15–17 år respektive 18–20 år ska redovisas särskilt.

En misstänkt person kan under vissa förutsättningar häktas under en brottsutredning. Att frihetsberöva en person och begränsa möjligheterna till att ha kontakt med andra utgör inskränkningar i grundlagsskyddade rättigheter, men är ibland nödvändigt för att brottet ska kunna utredas och lagföras. Stor vikt läggs vid att dessa tvångsmedel endast används när det verkligen är motiverat. Beslut om häktning fattas av domstol på begäran av en åklagare och förutsätter att det finns risk för att den misstänkta personen avviker, fortsätter brottslig verksamhet eller försvårar brottsutredningen, så kallad kollusionsfara.

Det finns ingen absolut gräns för hur länge en person kan vara häktad, men enligt huvudregeln får en misstänkt över 18 år vara häktad som längst 9 månader och misstänkta under 18 år som längst 3 månader, om domstolen inte anser att det finns synnerliga skäl för att låta häktningen bestå under längre tid. Domstolen kan ge åklagaren rätt att belägga den misstänkta personen med olika typer av restriktioner under häktetiden. Detta innebär att personens kontakter med omvärlden kan begränsas om det behövs för att hindra henne eller honom från att påverka vittnen eller andra personer som ska förhöras eller från att försvåra utredningen på annat sätt. Åklagaren är under hela häktningstiden skyldig att pröva om det fortfarande är nödvändigt att personen är häktad och har restriktioner. Om häktningen eller restriktionerna inte längre behövs ska de genast upphävas.

Redovisningen i detta avsnitt berör såväl häktningar och restriktionsanvändning totalt samt särskilt för unga lagöverträdare. Uppgifterna är hämtade från Kriminalvården, om inte annat anges.

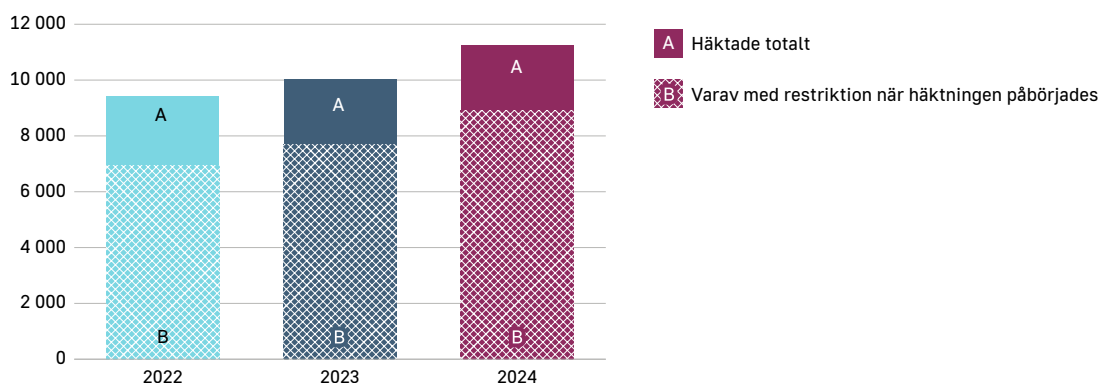
Av figur 10 framgår att 11 243 personer⁶ var häktade under 2024, en ökning med 12 procent jämfört med föregående år. Av dem hade 8 903 personer (79 procent) någon form av restriktioner när häktningen påbörjades. Även andelen personer som varit ålagda restriktioner har ökat sedan i fjol (+2 procentenheter).

Att antalet häktesperioder fortsätter att öka kan ha sin förklaring i förbättrade utredningsmetoder och verktyg för polis och åklagare som lett till att fler personer som är involverade i organiserad brottslighet kunnat frihetsberövas. Att detta kan vara i vart fall en del av förklaringen stöds också av det faktum att andelen häktade som är belagda med olika slags restriktioner också fortsätter att öka, detta eftersom restriktioner förutsätter att det föreligger kollusionsfara, vilket det typiskt sett främst gör i ärenden med flera misstänkta. Det ökande antalet häktesperioder och det ökade behovet av restriktioner leder till en ökad arbetsbelastning för åklagarna, men är en nödvändig förutsättning för att utreda och lagföra allvarlig brottslighet som ofta begås i organiserad form.

I figur 11 redovisas antalet avslutade häktningar med och utan restriktioner, vid angiven tidpunkt. Av figuren kan utläsas att behovet av restriktioner i allmänhet minskar allteftersom utredningen fortlöper. Ofta upphör dock behovet först i samband med avslutad huvudförhandling i tingsrätten, vilket hänger samman med omedelbarhetsprincipen, som fortfarande är huvudregel i svensk straffprocess.

Förbättrade utredningsmetoder och verktyg för polis och åklagare har lett till att fler personer som är involverade i organiserad brottslighet kunnat frihetsberövas.

Figur 10. Antal avslutade häktningar samt antal avslutade häktningar med någon form av restriktion när häktningen påbörjades (totalt), 2022–2024

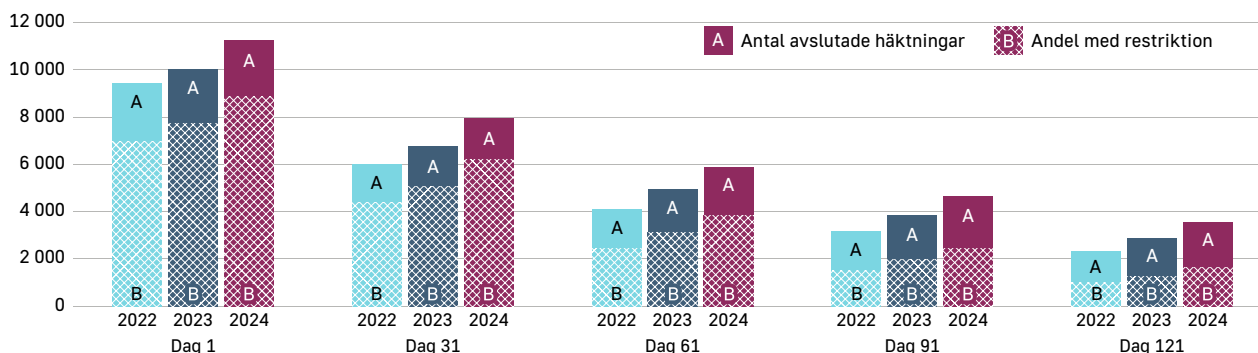

Underlag till figur 10. Antal avslutade häktningar samt antal avslutade häktningar med någon form av restriktion när häktningen påbörjades, efter ålder, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Avslutade häktningar	9 418	10 022	11 243	1 221	12,2%
varav 15–17 år	194	334	475	141	42,2%
varav 18–20 år	978	1 171	1 297	126	10,8%
varav 21 år eller äldre	8 246	8 517	9 471	954	11,2%
Avslutade häktningar med restriktioner	6 956	7 705	8 903	1 198	15,5%
varav 15–17 år	191	327	469	142	43,4%
varav 18–20 år	895	1 079	1 190	111	10,3%
varav 21 år eller äldre	5 870	6 299	7 244	945	15,0%

6 Uppgifterna om antalet häktade avser antalet häktesperioder som avslutats under året, inte antalet unika individer. Om en person varit häktad och frigiven två gånger under perioden redovisas detta som två häktade i statistiken.

Figur 11. Antal avslutade häktningar samt andel avslutade häktningar med någon form av restriktion vid angiven tidpunkt, 2022–2024

Underlag till figur 11. Antal avslutade häktningar samt andel avslutade häktningar med någon form av restriktion vid angiven tidpunkt, 2022–2024

	2022		2023		2024		Förändring antal 2023–2024	Förändring andel med restriktioner (%-enheter) 2023–2024
	Antal	Andel med restriktion	Antal	Andel med restriktion	Antal	Andel med restriktion		
Dag 1	9 418	74%	10 022	77%	11 243	79%	1 221	2,3
Dag 31	6 000	73%	6 769	75%	7 939	78%	1 170	2,7
Dag 61	4 100	59%	4 926	63%	5 887	65%	961	1,9
Dag 91	3 158	48%	3 830	51%	4 631	53%	801	2,6
Dag 121	2 301	43%	2 869	43%	3 526	46%	657	2,9

Samtidigt som antalet häktade har ökat det senaste året så har även antalet långa häktningar ökat. Ökningen av de långa häktningarna är särskilt tydlig bland dem där restriktioner gäller, en ökning som blir mer markant för de allra längsta häktningarna. Till exempel har antalet häktade personer med restriktioner efter 120 dagar ökat med 31 procent jämfört med 2023 (från 1 228 till 1 611) och med 61 procent jämfört med 2022 då antalet var 998. Antalet som varit häktade med restriktioner efter 180 dagar har ökat för tredje året i rad. Från 2022 till 2023 var ökningen 23 procent och från 2023 till 2024 ökade antalet med 30 procent (från 524 till 681). Andelen häktade med så långvariga restriktioner av det totala antalet restriktionshäktade har ökat något sedan föregående år, från 6,8 till 7,7 procent.

En trolig förklaring kan vara att det blivit allt fler mycket omfattande och komplicerade utredningar med hög risk för kollusion, det vill säga risk för att den misstänkta undanröjer bevis eller på annat sätt förstör en brottsutredning. I ärenden där en hög kollusionsfara föreligger kan i vissa fall behovet av restriktioner kvarstå även efter tingsrättens dom och till dess att hovrätten meddelar dom i målet.

Antalet häktade i åldrarna 15–17 år fortsätter att öka

I figur 12 redovisas antal avslutade häktningar med och utan restriktion för häktade i åldersgruppen 15–17 år. Uppgifterna om antalet unga häktade utgår från åldern vid påbörjad häktning. Under året var 475 av de häktade under 18 år när häktningen påbörjades, vilket återigen innebär en kraftig ökning (+42 procent) med 141 fler häktade i förhållande till 2023 och en ökning med 281 häktade i förhållande till 2022.

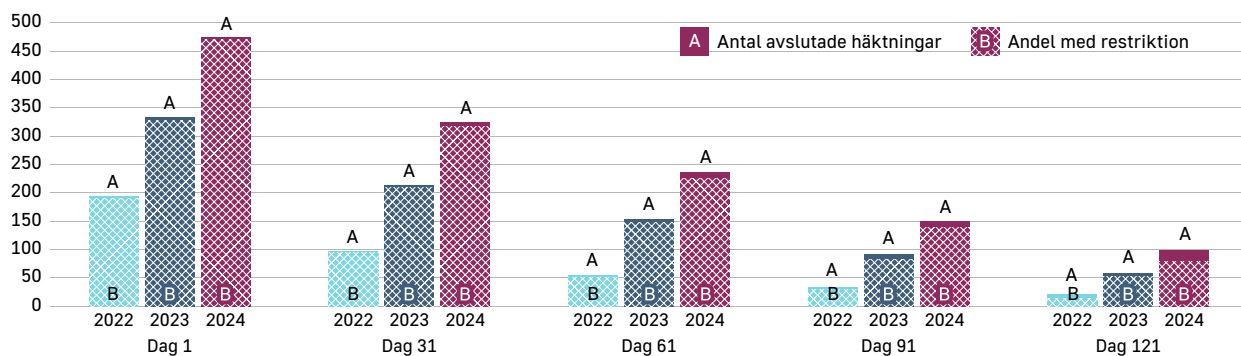
Av de som häktades under året var 475 under 18 år när häktningen påbörjades, vilket återigen innebär en kraftig ökning (+ 42 procent).

Antalet häktade unga (15–17 respektive 18–20 år) är något osäkert eftersom det förekommer att en misstänkts ålder justeras till att vara 18 år eller äldre under domstolsprövningen. Andelen häktade yngre än 18 år i förhållande till samtliga häktade var under året omkring 4 procent, vilket är en ökning i förhållande till föregående år då andelen var omkring 3 procent. När så unga häktas är det så gott som uteslutande på grund av misstankar om mycket allvarlig brottslighet som mord, människorov, grova vålds- och sexualbrott, grova rån och grova vapenbrott. Att antalet häktade i gruppen nu ökar kraftigt för andra året i rad bekräftar den allmänna bilden att unga i allt högre utsträckning dras in i, eller rent av rekryteras till, allvarlig brottslighet med gänganknytning.

En person som inte har fyllt 18 år häktas endast om det finns synnerliga skäl för det. Under året fick 469 av de unga under 18 år som häktades restriktioner under någon del av häktningstiden. Det motsvarar 99 procent av de häktade i denna grupp, vilket är i princip samma andel som både 2022 och 2023. Den höga andelen unga som åläggs restriktioner förklaras med att ungdomar under 18 år endast i undantagsfall blir häktade för annat än mycket allvarlig brottslighet där det finns en överhängande risk för att de annars försvårar brottsutredningen.

Under året var 324 personer som inte hade fyllt 18 år häktade längre tid än 30 dagar, vilket utgör 68 procent av det totala antalet i gruppen. Detta är en ökning i både antal och andel jämfört med 2023 och 2022 då 214 personer (64 procent) respektive 96 personer (49 procent) var häktade längre tid än 30 dagar. En knapp tredjedel (32 procent) var häktade i mer än 90 dagar, vilket är en större andel jämfört med föregående år (28 procent).

Figur 12. Antal avslutade häktningar samt andel avslutade häktningar med någon form av restriktion vid angiven tidpunkt. För häktade i åldern 15–17 år, 2022–2024

Underlag till figur 12. Antal avslutade häktningar samt andel avslutade häktningar med någon form av restriktion vid angiven tidpunkt. För häktade i åldern 15–17 år, 2022–2024

	2022		2023		2024		Förändring antal 2023–2024	Förändring andel med restriktioner (%-enheter) 2023–2024
	Antal	Andel med restriktion	Antal	Andel med restriktion	Antal	Andel med restriktion		
Dag 1	194	98%	334	98%	475	99%	141	0,8
Dag 31	96	99%	214	98%	324	98%	110	-0,3
Dag 61	55	93%	153	96%	236	96%	83	-0,3
Dag 91	33	91%	92	89%	150	92%	58	2,9
Dag 121	20	70%	58	90%	99	79%	41	-10,9

En förklaring till den kraftiga ökningen är med hög sannolikhet att unga i ökad utsträckning dras in i organiserad brottslighet av allvarligt slag, en typ av brottslighet som typiskt sett är svårutredd, kräver lång utredningstid och ofta föranleder huvudförhandlingar som pågår under lång tid.

Restriktioner och restriktionslättnader – särskilt för personer under 18 år

Av de 324 personer i åldern 15–17 år som var häktade i mer än 30 dagar hade 317 restriktioner under mer än 30 dagar, vilket är en kraftig ökning i antal från föregående år (+107 personer), men en oförändrad andel. Åklagaren har möjlighet att medge undantag från beslutade restriktioner. Det kan till exempel innebära tillstånd att ta emot telefonsamtal och besök, tillstånd att vistas tillsammans med en viss annan häktad person, så kallad samsittning, eller tillstånd att vistas gemensamt med andra häktade. Särskilt om den häktade är ung brukar undantag medges, bland annat i form av övervakade telefonsamtal eller besök för att möjliggöra kontakter med föräldrar och andra närstående. Även för äldre misstänkta medges vanligtvis undantag från restriktionerna om häktningstiden blir lång.

Av de 469 personer under 18 år som var häktade med restriktioner hade 7 personer (1 procent) enligt vad som kunnat utläsas av Åklagarmyndighetens diarieföring inte beviljats något undantag från restriktionerna förutom att följa nyhetsmedia och inneha tidskrifter, vilket är fler men samma andel som föregående år (2 personer och 1 procent). I de enstaka fall unga häktade inte beviljas några lättnader i restriktionerna beror det typiskt sett på att de varit häktade under så kort tid att frågan

om lättnader inte hunnit aktualiseras. Övriga häktade unga under 18 år med restriktioner har haft undantag som gett möjlighet till kontakter med anhöriga och andra i form av telefonsamtal och besök eller beviljats samsittning eller gemensam vistelse. Av de 317 unga under 18 år som varit häktade med restriktioner i mer än 30 dagar har alla utom 2, enligt vad som kan utläsas av diarieföringen, beviljats något eller några undantag från restriktionerna. Besluten om undantag är ofta formulerade som generella beslut om tillstånd att framöver ta emot besök eller telefonsamtal från vissa personer.

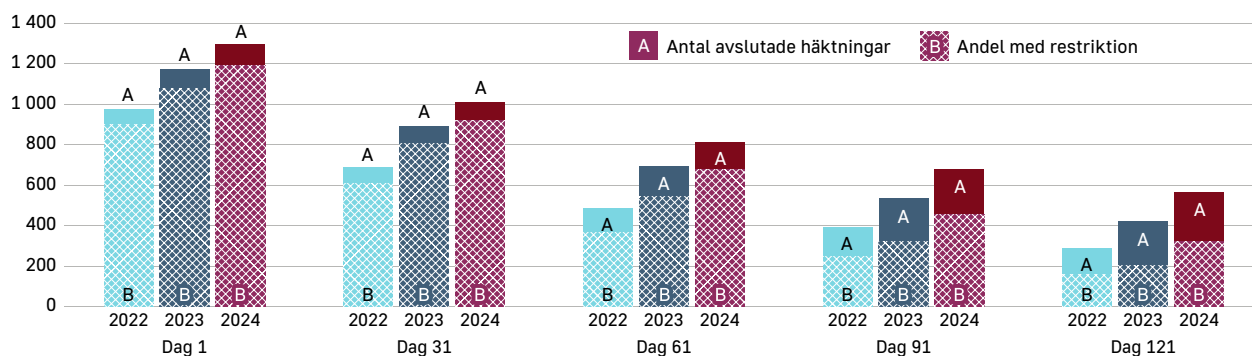
Beslut om att en häktad som har restriktioner ändå ska få tillstånd att vistas tillsammans med någon annan häktad person, så kallad samsittning, har fattats för 324 (234 förra året) personer under 18 år.

Av de personer i gruppen som varit häktade med restriktioner mer än 30 dagar har 74 procent fått tillstånd till samsittning eller gemensam vistelse enligt vad som kunnat utläsas av diarieföringen, vilket är en minskad andel jämfört med både 2023 och 2022 (82 respektive 85 procent).

Antalet häktade i åldrarna 18–20 år fortsätter att öka

Av figur 13 framgår antalet avslutade häktningar med och utan restriktioner i åldersgruppen 18–20 år. Under året var 1 297 av de häktade i åldern 18–20 år, vilket är en ökning jämfört med föregående år då antalet var 1 171 och 2022 då antalet var 978. Andelen häktade i åldersgruppen i förhållande till samtliga häktade är oförändrad mot föregående år (12 procent).

Figur 13. Antal avslutade häktningar samt andel avslutade häktningar med någon form av restriktion vid angiven tidpunkt. För häktade i åldern 18–20 år, 2022–2024

Underlag till figur 13. Antal avslutade häktningar samt andel avslutade häktningar med någon form av restriktion vid angiven tidpunkt. För häktade i åldern 18–20 år, 2022–2024

	2022		2023		2024		Förändring antal 2023–2024	Förändring andel med restriktioner (%-enheter) 2023–2024
	Antal	Andel med restriktion	Antal	Andel med restriktion	Antal	Andel med restriktion		
Dag 1	978	92%	1 171	92%	1 297	92%	126	-0,4
Dag 31	687	89%	894	90%	1 012	91%	118	1,3
Dag 61	486	75%	696	78%	815	83%	119	4,7
Dag 91	394	63%	537	60%	681	67%	144	6,8
Dag 121	290	54%	422	48%	564	57%	142	9,3

Informationssäkerhet

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2024

Åklagarmyndigheten ska övergripande redogöra för hur myndigheten arbetat för att förvalta och utveckla sin informationssäkerhet och för hur den planerar för att kunna möta framtida behov. Åklagarmyndigheten ska särskilt redovisa hurvida myndigheten har gjort en utvärdering av det egna informationssäkerhetsarbetet genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verktyg Infosäkkollen eller motsvarande verktyg samt, om så skett, vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av resultatet.

Delar av denna redovisning innehåller sekretessbelagda uppgifter och redovisas i särskild ordning i samband med årsredovisningen. Här följer en övergripande beskrivning av det arbete med informationssäkerhet som bedrivits under året.

Åklagarmyndigheten arbetar sedan många år tillbaka löpande med att utveckla och stärka informationssäkerhetsarbetet. Detta görs dels genom myndighetens särskilda informationssäkerhetsråd som sammanträder regelbundet och dels genom särskilt definierade funktionsansvar som täcker alla delar av informationssäkerhetsområdet. Åklagarmyndigheten har under året också besvarat Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verktyg cybersäkerhetskollen (tidigare kallat infosäkkollen). Åklagarmyndigheten genomför återkommande interna uppföljningar av medarbetarnas kunskaper om myndighetens regler för säker informationshantering.

Utveckling av systemstöd

Ärendehanteringssystemet Cåbra har vidareutvecklats under året och anpassats till ny och förändrad lagstiftning, framför allt vad gäller lagstiftningen om preventiva tvångsmedel, självständigt förverkande samt nya regler om hemliga tvångsmedel.

I det myndighetsövergripande samarbetet om rättsväsendets digitalisering deltar Åklagarmyndigheten tillsammans med övriga myndigheter i rättsväsendet. För Åklagarmyndighetens del har årets samarbete bland annat inneburit att delta i en förstudie om självständigt förverkande, ett påbörjat arbete med ny integration för strafföreläggande mellan Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten samt flertalet åtgärder med anledning av Domstolsverkets införande av sitt nya system för domsrapportering.

Skade- och dödsfallsutredningar

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet 2024

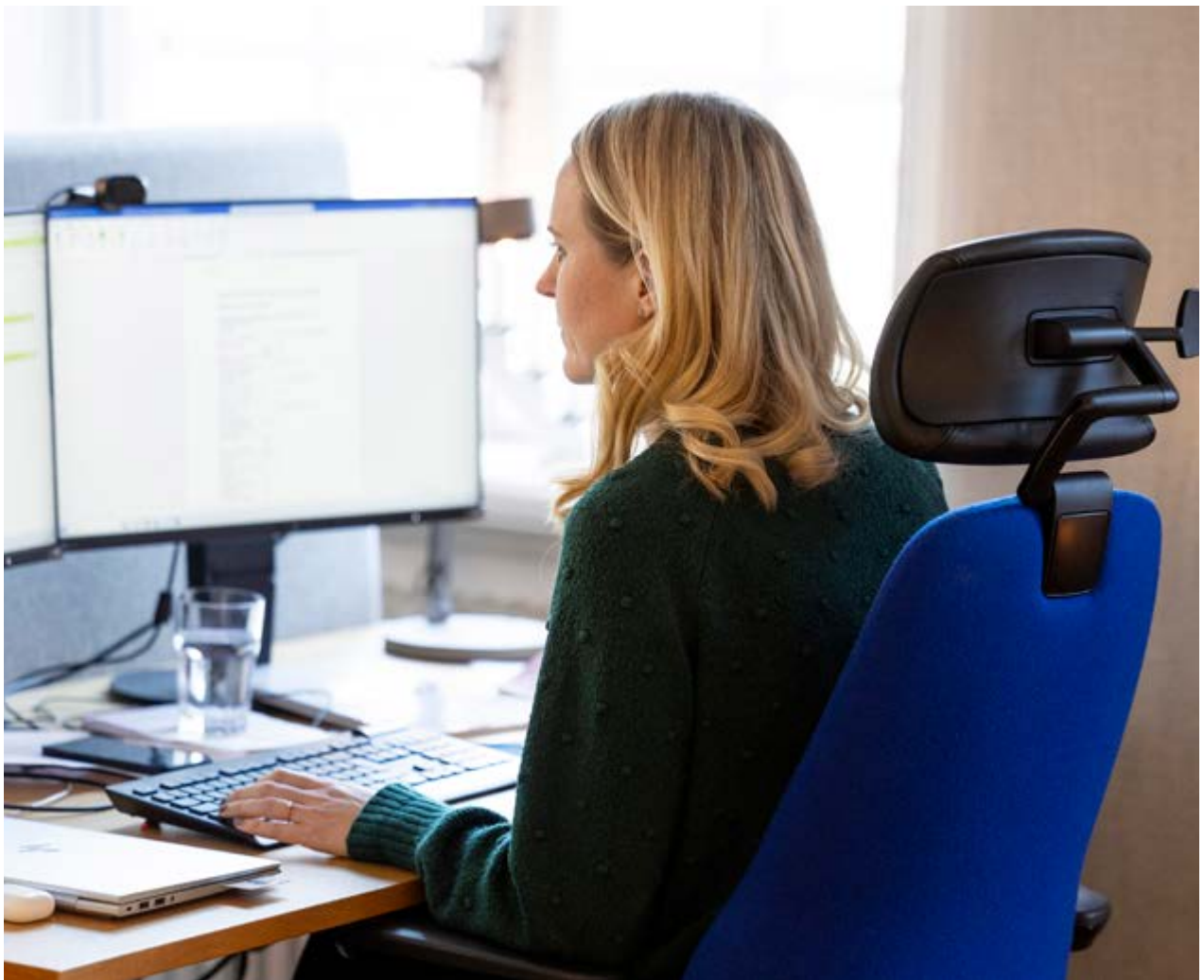
Åklagarmyndigheten ska redovisa hur myndigheten arbetat för att uppfylla skyldigheten för åklagare att underrätta Socialstyrelsen enligt lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall. Därtill ska myndigheten redovisa eventuella svårigheter i efterlevnaden av underrättelseskyldigheten.

Under 2023 genomfördes en uppföljning om efterlevnaden av åklagares underrättelseskyldighet till Socialstyrelsen, enligt lagen (2007:606) om utredning för att förebygga vissa skador och dödsfall. Det kunde konstateras att det fanns brister i efterlevnaden av underrättelseskyldigheten. Under året har efterlevnaden diskuterats vid samverkan med Socialstyrelsen. Åklagarmyndigheten har därefter, med hjälp av brottskoder, tagit fram en lista över ärenden där beslut har fattats där underrättelse-

skyldighet kan ha funnits men där någon underrättelse inte har skickats. Listan har sedan gått ut till åklagarkamrarna. I samband med årets samverkan har Socialstyrelsen meddelat att detta har lett till att antal inskickade ärenden från Åklagarmyndigheten har mer än fördubblats jämfört med föregående år.

En inventering har gjorts av vilka rutiner för bevakning och uppfyllnad av underrättelsesyldigheten som finns. Information har också funnits på myndighetens intranät. En bevakning av efterlevnaden av underrättelsesyldigheten kräver manuell registrering i samband med att ett brott som utlöser underrättelsesyldigheten inkommer till åklagare. Detta kan i hög grad antas ha bidragit till bristerna i efterlevnaden.

Ett förslag till rutin för underrättelser till Socialstyrelsen har tagits fram. Den föreslagna rutinen är utformad med fler stödfunktioner i myndighetens ärendehanteringssystem Cåbra och bedöms därför i högre grad kunna bidra till en bättre efterlevnad. Sammanfattningsvis konstaterar Åklagarmyndigheten att relevanta hinder i arbetet med underrättelser har identifierats och åtgärdats, både i form av förtydliganden om rutiner vid handläggning och genom teknisk utveckling i ärendehanteringssystemet. Därmed bedömer Åklagarmyndigheten att myndigheten i högre grad efterlever kravet på åklagares underrättelsesyldighet till Socialstyrelsen.

Nationell samverkan – tillsammans mot brott

I syfte att ytterligare förstärka myndighetens och rättsväsendets operativa förmåga att utreda och lagföra brott har samverkan med de rättsvårdande myndigheterna förstärkts under året. Riksåklagaren har inrättat en funktion som ska ansvara för samordningen av myndighetens samverkan, främst med Polismyndigheten. Samverkan rör inte bara förundersökningar, utan även utvecklingsfrågor.

Bedömningen är att samverkan, inte minst med Polismyndigheten, är god och utvecklas positivt. Allt fler konkreta resultat nås i form av överenskommelser om bland annat gemensamma prioriteringar och arbetssätt som bedöms bidra till bättre verksamhetsresultat.

Fördjupad samverkan med Polismyndigheten

Samverkan med Polismyndigheten har utvecklats och fördjupats under året, dels genom Åklagarmyndighetens medverkan i Polismyndighetens nationella operativa ledningsgrupp, dels i möten mellan delar av de båda myndigheternas ledningsgrupper. På regional nivå har samverkan lett till utvecklade arbetssätt genom överenskommelser om gemensamma rutiner, exempelvis om särskilt utsatta brottsoffer där en ny rättslig vägledning tagits fram.

Kriminell ekonomi är ett stående tema för samverkan. Under året infördes den nya lagstiftningen om självständigt förverkande, vilket föranledde gemensamma utbildningar för åklagarrevisorerna och för Polismyndighetens finansiella utredare. Framåt kommer fokus att ligga på hur förverkandelagstiftningen kan användas strategiskt och inriktas mot att förverka egendom som hanteras av personer högre upp i de kriminella nätverkens hierarki.

Även den ansträngda situationen i Stockholm och andra orter har mötts med förstärkningar inom båda myndigheterna. Som ett exempel har Åklagarmyndigheten inrättat särskilda områdesteam som i nära samverkan med polisen arbetar strategiskt för att bekämpa grov och organiserad brottslighet. Ett tidigt åklagarinträde i förundersökningar om grova brott, och att preventiva och hemliga tvångsmedel används offensivt när förutsättningarna är uppfyllda, underlättas därmed. En effektiv samordning av ärenden om brott som begåtts av samma person eller konstellation har betydelse för en effektiv lagföring av både vardagsbrottslighet och brott som begås inom ramen för grov och organiserad brottslighet.

Inom det forensiska området har utvecklingstakten varit hög. I samverkan med Nationellt forensiskt centrum (NFC) har Åklagarmyndigheten deltagit i ett stödjande arbete när det gäller till exempel vilka nya biometrier som åklagare bedömer bör prioriteras i arbetet med att bygga ut biometriregistret samt i arbetet med att ta fram en så kallad prioriteringsnyckel för i vilken ordning NFC bör prioritera analyser i pågående förundersökningar om grova brott. Under året har Polismyndigheten, NFC och åklagarkamrarna inom polisregion Öst samverkat i ett pilotprojekt som syftar till att påskynda analyser i våldtäktsärenden, utan att detta får undanträngningseffekter för den övriga utredningsverksamheten. Resultatet har bedömts som positivt och utredningsmetoderna ska därför successivt utökas till övriga polisregioner under 2025.

Flera exempel på utvecklad samverkan under året

Även Ekobrottsmyndigheten (EBM) är en central samverkanspartner för myndigheten. Frågor om olika brottstyper som exempelvis bidragsbrott och penningtvätt diskuteras regelbundet. Inom ramen för samverkan mot bidragsbrott tillsammans med Försäkringskassan och polisens nationella

Åklagarmyndighetens områdesteam har i nära samarbete med polisen kunnat arbeta offensivt med preventiva tvångsmedel i förundersökningar om grova brott.

bedrägericentrum har diskussioner förts under året om en ökad operativ samverkan på regional nivå. I Stockholm har samordnade förundersökningar, gemensamma utbildningar och gemensamma strategiska möten genomförts mellan EBM, Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten.

I frågor om häktade och dömda samverkar Åklagarmyndigheten med EBM och Kriminalvården, och fokus i detta arbete ligger bland annat på vad åklagare kan göra för att underlätta för Kriminalvården i uppdraget att bryta isoleringen för häktade med restriktioner genom att hitta effektiva rutiner för bland annat hantering av restriktionspost och framställningar om samsittning med andra intagna.

Nedan följer ytterligare exempel på utvecklad samverkan under året.

- En kontaktgrupp med åklagare, åklagarrevisorer och företrädare för Kronofogdemyndigheten samverkar löpande och kontinuerligt i det brottsförebyggande arbetet och arbetet mot internationell organiserad brottslighet. Samverkan bedöms fungera mycket väl.
- Samverkan sker med Rättsmedicinalverket i ett stort antal frågor som syftar till att åklagarna ska få vägledning om olika medicinska och rättsvetenskapliga bedömningar. Arbetet inriktas bland annat på att uppdatera och att införa nya faktablad och hur rättsmedicinska utlåtanden bör utformas.
- Med anledning av ökade befogenheter för tulltjänstemän i den nya tullbefogenhetslagen har en översyn av fördelningen mellan Åklagarmyndigheten och Tullverket påbörjats om ledningen av förundersökningar i brottmål.
- Samverkan har skett med Socialstyrelsen om bland annat åklagares underrättelseskyldighet till Socialstyrelsen enligt lagen om utredning för att förebygga vissa skador och dödsfall. Läs mer i Skade- och dödsfallsutredningar.
- För att främja samverkan och samordning inom beredskapssektorn Ordning och säkerhet har Åklagarmyndigheten fortsatt drivit dels det juridiska nätverket och Rakelnätverket inom sektorn, dels projektet Samverkan för rättskedjan. Inom det senare projektet har bland annat övningar genomförts med deltagare från beredskapssektorn Ordning och säkerhet och Sveriges advokatsamfund.

Rättsutveckling och rättslig styrning

Inom området rättsutveckling och rättslig styrning bedrivs verksamhet genom föreskrifter och rekommendationer, tillsyn (bland annat överprövningar) samt ärenden i Högsta domstolen. Myndighetens föreskrifter, riktlinjer och annan vägledning ska skapa en enhetlighet i rättstillämpningen. Ärenden i Högsta domstolen syftar i första hand till att klargöra vissa rättsliga frågor av betydelse för åklagarverksamheten (prejudikatfrågor) genom en prövning av domstolen.

Enhetlig rättstillämpning, rättsutveckling och rättslig styrning

Enligt 3 § i instruktionen för Åklagarmyndigheten ska riksåklagaren, som högsta åklagare under regeringen, verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid åklagarnas rättstillämpning. Vidare följer av 2 § åklagarförordningen att riksåklagaren ansvarar för att Åklagarmyndigheten meddelar de föreskrifter, allmänna råd och övriga riktlinjer och anvisningar som behövs för att uppnå enhetlighet och följdriktighet vid åklagarnas rättstillämpning.

Resultaten från utvecklingsverksamheten redovisas i olika styrande och vägledande dokument för att underlätta informationsdelning och kunskapsutveckling – allt i syfte att säkerställa att åklagarnas rättstillämpning håller hög och jämn kvalitet genom hela utrednings- och beslutsprocessen.

Som en del i att bibehålla en hög kvalitet och enhetlighet i verksamheten bedrivs rättslig tillsyn på Åklagarmyndigheten som dels kan bestå av tillsyn av fel och brister i enskilda fall, dels av planerad tematisk tillsyn. I princip kan även alla åklagarbeslut överprövas.

Riksåklagarens samlade bedömning

Riksåklagarens bedömning är att åklagarnas rättstillämpning har präglats av lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet under året. Det styrks, bland annat, av en låg ändringsfrekvens vid överprövning av beslut.

Genom en effektiv och sammanhållen verksamhet har myndigheten arbetat för att upprätthålla förtroendet för åklagarväsendet. Allmänhetens förtroende för myndigheten ökade under 2024, enligt nationella trygghetsundersökningen.

Åklagarmyndighetens tillsynsarbete

Återrapportering enligt Åklagarmyndighetens instruktion 7 § p.4
Åklagarmyndigheten ska redovisa uppgifter om de iakttagelser som gjorts inom ramen för den rättsliga tillsynsverksamheten. Förordning (2022:697).

Åklagarmyndighetens tillsynsarbete bedrivs dels vid tillsynsavdelningen, dels vid Utvecklingscentrum. Tillsynsavdelningens verksamhet redovisas i en särskild årsrapport⁷. Den tillsynsverksamhet som bedrivs vid Utvecklingscentrum består i första hand av de högre åklagarnas löpande hantering av överprövningsärenden, som beskrivs närmare nedan. Härutöver genomförs också tematisk tillsyn, vilket innebär en planerad och metodisk granskning av en särskild ärendetyp eller rättslig företeelse i syfte att kontrollera regelefterlevnad. Tematisk inventering av en ärendegrupp kan också ske inom ramen för arbetet med rättsliga vägledning.

Årets tematiska tillsyn avser handläggningen av ansökningar om kontaktförbud där skyddspersonen är ett barn, 0–14 år, och där skyddspersonen och förbudspersonen har en nära relation. Granskningen sker genom en genomgång av ett antal enskilda ärenden och syftar till att kartlägga varför barn i angiven åldersgrupp inte beviljas kontaktförbud i samma utsträckning som vuxna, vilket har framkommit i en tidigare kartläggning. Granskningen kommer att redovisas under första kvartalet 2025. De resultat som hittills framkommit indikerar att Åklagarmyndigheten behöver göra en översyn av styrdokument och vägledning om kontaktförbudshandläggningen, samt fortsatt diskutera frågor om kontaktförbud på erfarenhetsseminarier för åklagare som arbetar med särskilt utsatta brottsoffer.

Överprövningar

Den som är berörd av en åklagares beslut kan begära att beslutet ändras genom en överprövning av en högre åklagare (överåklagare eller vice överåklagare vid Utvecklingscentrum). En överprövning kan leda till att ett beslut ändras eller att det bedöms vara korrekt och därför inte ändras. Överprövningsverksamheten har en viktig funktion i att främja rättssäkerheten och en enhetlig rättstillämpning.

Under året har överprövning begärts och beslut fattats i fler ärenden än under föregående två år. Den genomsnittliga handläggningstiden har ökat något i förhållande till föregående år.

Tabell 16. Inkomna och avgjorda ärenden om överprövning, samt genomsnittlig handläggningstid i dagar, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Inkomna ärenden om överprövning	2 729	2 703	2 997	294	10,9%
Avgjorda ärenden om överprövning	2 739	2 719	2 972	253	9,3%
Genomsnittlig handläggningstid (dagar)	19	22	23	1	4,5%

Ändring av åklagarbeslut har skett i 60 ärenden (att jämföra med 113 ändringar föregående år) vilket motsvarar ca 2 procent av antalet avgjorda överprövningar. Ändringsfrekvensen varierar mellan olika typer av brott. Till exempel ändrades bara ett beslut om förtal och förolämpning av 230

⁷ Tillsynsavdelningens årsrapport 2024 (dnr: ÅM2025-508)

Den låga ändringsfrekvensen av åklagarbeslut vittnar om en grundläggande hög kvalitet i åklagarnas handläggning.

överprövningsärenden om sådana brott, medan ändringsbeslut fattades i ca 4 procent av ärendena om våldtäkt (12 av 289).

Redan den låga ändringsfrekvensen vittnar om en grundläggande hög kvalitet i åklagarnas handläggning. En generell iakttagelse, särskilt vid förundersökningar som läggs ned, är dock att registreringen av den information som ligger till grund för kriminalstatistiken inte alltid görs med önskvärd noggrannhet. Som bland annat ändringsfrekvensen vid överprövningsärenden om våldtäkt vittnar om, är det typiskt sett en svårare operativ uppgift att avgöra när tillräckligt många utredningsåtgärder har vidtagits i förundersökningar där ord står mot ord, än vid andra typer av utredningar.

Iakttagelser inom ramen för överprövningsverksamheten bidrar till myndighetens samlade underlag vid planering av inom vilka områden som det finns skäl att ta fram en rättslig vägledning eller annat motsvarande stöd. Ett exempel på detta är det pågående arbetet med en rättslig vägledning om internationella bedrägerier.

Den som är missnöjd med en högre åklagares beslut har möjlighet att begära överprövning hos riksåklagaren. Som huvudregel tar riksåklagaren dock inte upp ärenden till prövning när ett beslut har prövats i två instanser, det vill säga av en åklagare på den första rättsliga nivån och därefter av en högre åklagare på den andra rättsliga nivån. Under året inkom 481 sådana ärenden till riksåklagaren. Det är något högre än året innan då antalet var 466. Inget av dessa ärenden togs upp till prövning av riksåklagaren under 2024.

Utvecklingsarbete för ökad kvalitet och enhetlighet i handläggningen

Flera rättsliga utvecklingsprojekt och aktiviteter har genomförts vars huvudsakliga syfte har varit att genom vägledning och rekommendationer, samt i vissa fall erfarenhetsutbyte, öka kvaliteten och enhetligheten i handläggningen. Några av insatserna redovisas även under respektive delavsnitt i Resultat och återrapportering för särskilda områden.

Ett stort antal nya rättsliga vägledningar har tagits fram, nedan redovisas ett urval.

- Brott i nära relation och olaga förföljelse (RäV 2024:2). Brott i nära relation är inte sällan svåra att utreda då de ofta begås i hemmet utan åsna vittnen. Vägledningen ger ett fördjupat praktiskt stöd för en effektiv handläggning.
- Överträdelse av kontaktförbud. Även hindrande av elektronisk övervakning (RäV 2024:5). Vägledningen syftar till att ge den operativa åklagaren stöd vid handläggning av brott mot kontaktförbudslagstiftningen, såväl vid förundersökning om brottet som vid prövning av om det meddelade kontaktförbudet på grund av överträdelsen ska utvidgas.
- Hovrättsprocessen (RäV 2024:6). Vägledningen behandlar bland annat frågor om överklagande, processens ram, bevisning, huvudförhandling och häktning i hovrätten.
- Brottsvinster och oförklarade tillgångar. Även om penningbeslag (RäV 2024:7). I vägledningen, som tagits fram tillsammans med Ekobrottsmyndigheten, beskrivs åklagarens möjligheter och metoder för att spåra, söka, säkra, utreda och förverka tillgångar och förtjänster från brottslig verksamhet i enlighet med den nya förverkandelagstiftning som trädde i kraft i november 2024.
- Sexualbrott (RäV 2024:9, 2024:10 och 2024:11). Vägledningarna innehåller övergripande teoriavsnitt om lagstiftnings- och rubriceringsfrågor och berör utredningsmetodiken och de rättsliga frågor som åklagaren kan ställas inför vid en utredning om sexualbrott mot såväl vuxna som barn.
- Rättsintyg och skadedokumentation (RäV 2024:13). Med utgångspunkt i regelverket om rättsintyg ger vägledningen stöd i praktiska frågor kopplade till skadedokumentation och inhämtande av rättsintyg, bland annat vikten av att vara en påläst beställare mot Rättsmedicinalverket.

Rättsutveckling i Högsta domstolen

Högsta domstolen är sista domstolsinstans bland de allmänna domstolarna och är i princip en ren prejudikatinstans. Som ensam allmän åklagare i Högsta domstolen har riksåklagaren en viktig uppgift för rättsutvecklingen och rättsbildningen inom de straffrättsliga och straffprocessuella områdena. Genom att föra lämpliga mål till Högsta domstolen kan riksåklagaren få fram klargörande besked i frågor som rör den praktiska rättstillämpningen. Utgångspunkten är att verksamheten ska koncentreras till frågor som har betydelse för det operativa åklagararbetet och som är viktiga för att utveckla straff- eller straffprocessrätten samt för att förverkliga de kriminalpolitiska mål och prioriteringar som riksdag och regering lagt fast.

Riksåklagaren har under året överklagat 12 domar och beslut till Högsta domstolen. Det är något färre än föregående år då 13 överklaganden lämnades in men något fler än 2022 då motsvarande antal var 9. Antalet

Riksåklagaren har under året överklagat 12 domar och beslut till Högsta domstolen, som meddelat prövningstillstånd i 6 av dessa mål.

överklaganden varierar mellan åren, vilket framför allt beror på begränsningar i vilka mål som är lämpliga att överklaga till Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i 6 av de mål som riksåklagaren har överklagat under året. I 4 fall har Högsta domstolen avslagit riksåklagarens begäran om prövningstillstånd. I de 2 återstående fallen har Högsta domstolen ännu inte fattat beslut i tillståndsfrågan.

Antalet överklaganden ger dock inte en fullständig bild av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen. Den största delen av arbetet läggs ned på mål där den dömda personen har överklagat en hovrättsdom och där Högsta domstolen har begärt att riksåklagaren ska komma in med en svarsskrivelse. I de fall där riksåklagaren i svarsskrivelsen har ansett att det inte har funnits skäl för prövningstillstånd har Högsta domstolen i regel inte heller tagit upp målet till prövning, även om det finns exempel på undantag. Under året har riksåklagaren gett in 76 svarsskrivelser till Högsta domstolen. Det är färre än föregående år då 82 svarsskrivelser gavs in men fler än 2022 då motsvarande antal var 63. Antalet ingivna svarsskrivelser överensstämmer i stort med det antal mål där Högsta domstolen begärt att riksåklagaren ska komma in med svarsskrivelse. Anledningen till att antalet svarsskrivelser varierar från år till år är således en motsvarande ökning eller minskning av antalet förelägganden från Högsta domstolen. Vidare kan noteras att Högsta domstolen under senare år i högre utsträckning än tidigare begärt in svarsskrivelser i förtursmål, vilka kräver en skyndsam handläggning från riksåklagarens sida.

Ibland händer det att den tilltalade efter att ha överklagat hovrättens dom till Högsta domstolen begär att riksåklagaren ska återuppta förundersökningen i målet och komplettera utredningen i något avseende. Det kan till exempel vara fråga om att hålla förhör med något vittne som inte tidigare har hörts. Riksåklagaren har handlagt 14 sådana ärenden under året. Det är fler än både 2023, då 12 sådana ärenden handlades, och 2022, då 7 ärenden om återupptagande av förundersökning handlades. Av ärendena som hanterats under 2024 har riksåklagaren återupptagit förundersökningen i 4 fall för att vidta vissa förundersökningsåtgärder.

Resningsärenden

En del av riksåklagarens verksamhet i Högsta domstolen avser ärenden om resning eller klagan över domvilla (grovt rättegångsfel). Resning och klagan över domvilla är extraordinära rättsmedel och aktualiseras endast i undantagsfall.

Den rättsliga regleringen av domars rättskraft ska tillgodose intresset av att de inblandade parterna i ett brottmål ska känna trygghet i att en sak som har prövats av domstol inte ska kunna tas upp igen. Från denna grundläggande princip kan i vissa fall undantag göras för att felaktiga domar ska kunna korrigeras. Det kan ske genom resning eller klagan över domvilla. Resning kräver oftast att nya bevis eller omständigheter framkommit.

Under året har det registrerats 30 nya ärenden om resning eller domvilla för lagkraftvunna hovrättsdomar, vilket är lika många som under föregående år och något fler än under 2022. Skillnaderna i antalet ärenden under de senaste tre åren bedöms ligga inom normal årlig variation.

Av årets ärenden har 16 initierats genom ansökningar till riksåklagaren från enskilda personer som har önskat att riksåklagaren ska begära resning eller återuppta en förundersökning för att utreda om det finns skäl för resning. Nio ärenden har, med anledning av att nya uppgifter kommit fram, lämnats över av åklagare för att frågan om resning eller återupptagande av förundersökning skulle prövas av riksåklagaren. I 4 ärenden har Högsta domstolen förelagt riksåklagaren att avge förklaring i ärenden där ansökan om resning har lämnats direkt till Högsta domstolen. I 1 ärende har riksåklagaren på eget initiativ ansökt om undanröjande av en dom på grund av domvilla. Riksåklagaren har under 2024 inte ansökt om resning i något fall.

Resurs- och kostnadsfördelning

Fördelningen av intäkter och kostnader baseras på tidmätningar som genomförts vid två tillfällen under 2024. Sammanlagt har 4 procent av den totala tiden använts till området rättsutveckling och rättslig styrning, vilket är en oförändrad andel jämfört med både 2022 och 2023. Av myndighetens totala kostnader om 2 565 miljoner kronor utgjorde 108 miljoner kronor kostnader för verksamhet avseende rättsutveckling och rättslig styrning. Det är en ökning med nära 30 procent sedan föregående år. Se även tabell 19 i avsnittet Ekonomi.

Internationell verksamhet

Sammanfattning – internationell verksamhet

- Det internationella samarbetet fortsatte att öka under 2024. Det illustreras av att antalet svenska (utgående) förfrågningar ökat, både om rättslig hjälp (+22 procent) och om utredningsorder (+47 procent).
- Åklagarmyndighetens bedömning är att den internationella verksamheten och samarbetet har nyttjats i hög grad och att det bidragit till framgångar inom utredning och lagföring.
- Myndigheten har under året haft utsänd personal inom de prioriterade insatser inom internationell civil krishantering som regeringen pekat ut i regleringsbrevet. Myndigheten har också bidragit med korttidsinsatser.

Den brottslighet som Åklagarmyndigheten utreder och lagför får fortsatt allt fler internationella kopplingar och såväl ärendena som det internationella samarbetet blir i många fall mer komplext. Under det senaste året har Åklagarmyndigheten utvecklat verksamheten för att stärka det internationella samarbetet på såväl operativ som strategisk nivå.

Operativt internationellt samarbete

Åklagarmyndigheten har ett omfattande internationellt rättsligt samarbete med länder såväl inom som utanför EU. Det finns ett antal rättsliga instrument som möjliggör samarbetet – rättslig hjälp, europeisk utredningsorder, europeisk frysningorder, gemensamma utredningsgrupper (Joint Investigation Teams, JIT), europeisk arresteringsorder samt utlämning. Antalet ärenden som kräver ett mer omfattande samarbete med länder utanför EU har fortsatt att öka och under året har samarbetet med Turkiet fördjupats.

Antalet förundersökningar där omfattande och resurskrävande internationellt samarbete med länder utanför EU krävs, blir allt fler. Användandet av många av de instrument som finns tillgängliga ökar. Som framgår av tabell 17 har bland annat antalet utgående svenska utredningsordrar ökat med 47 procent jämfört med 2023. Likaså har antalet ansökningar från Sverige om rättslig hjälp ökat med 22 procent.

Tabell 17. Antal registrerade uppgifter om rättslig hjälp och EIO, 2022–2024

Typ av annan talan	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Ansökan från Sverige om rättslig hjälp	244	293	357	64	21,8%
Svensk utredningsorder (utgående EIO*)	345	425	624	199	46,8%
Ansökan till Sverige om rättslig hjälp	280	392	376	-16	-4,1%
Utländsk utredningsorder (inkommande EIO)	701	794	730	-64	-8,1%
Totalt	1 570	1 904	2 087	183	9,6%

* European Investigation Order (EIO).

Terrorism

Antalet inkommande och utgående framställningar om internationellt straffrättsligt samarbete som handlagts av Riksenheten för säkerhetsmål under året har till övervägande del bestått av ärenden om olika former av terroristbrottslighet. Av dessa ärenden framgår att det operativa samarbetet mellan judiciella myndigheter i terroristbrottsutredningar fungerar på ett ändamålsenligt sätt trots betydande olikheter i rättssystemen. Den operativa samverkan mellan judiciella myndigheter inom EU i terroristbrottsutredningar fortsätter att utvecklas genom etablerade nätverk och digitala informationsutbyten som möjliggör snabba och ändamålsenliga utredningsinsatser i terrorismärenden.

Korruption

Det internationella samarbetet är omfattande inom området för korruptionsbekämpning. Svenska korruptionsåklagare begär regelmässigt internationell rättslig hjälp i svenska förundersökningar om misstänkta mutbrott. Samtidigt begär ofta andra länder rättslig hjälp av svenska åklagare i sina korruptionsutredningar. För att leva upp till Sveriges internationella åtaganden inom korruptionsområdet och underlätta det internationella operativa samarbetet är Åklagarmyndigheten medlem i flera internationella antikorrupsionsnätverk under EU:s, OECD:s och FN:s beskydd. Myndigheten deltar regelbundet i sådana nätverksmöten. Deltagandet i dessa nätverk underlättar kontakter med motsvarande brottsbekämpande myndigheter i andra länder och leder till en effektivare korruptionsbekämpning genom bättre förutsättningar för internationellt rättsligt samarbete i konkreta förundersökningar.

Arbetet vid Eurojust och European Judicial Network (EJN)

Eurojust är EU:s byrå för straffrättsligt samarbete, där nationella rättsliga myndigheter samarbetar med varandra för att bekämpa grov organiserad gränsöverskridande brottslighet.

Inflödet av nya operativa ärenden till den svenska enheten vid Eurojust var oförändrat jämfört med föregående år, 272 ärenden. Den totala ärendemängden har minskat, från 740 till 712, då flera ärenden från tidigare år kunnat avslutas. Av de 272 nya ärendena kom 172 från Sverige. Av dessa kom majoriteten från Åklagarmyndigheten och därefter i fallande numerär från Ekobrottsmyndigheten och domstolarna. Enheten har också hanterat 240 övriga ärenden, till exempel rådgivning om lagstiftning, rättssystem och remisser från Sverige, att jämföra med 155 för 2023.

Åklagarväsendet har ingått 13 nya avtal om gemensamma utredningsgrupper och deltar sedan tidigare i ytterligare 22 JIT:ar. Motsvarande siffror för 2023 var 9 respektive 16. Sverige har under året genom Eurojust deltagit i flera operativa samordningsmöten, vilket är ett effektivt sätt att samarbeta mot den organiserade brottsligheten. En del av dessa sker i samarbete med det svenska sambandskontoret vid Europol. Svenska åklagare och poliser har deltagit i 86 samordningsmöten vid Eurojust, varav den svenska enheten vid Eurojust arrangerat 44 och bjudits in till 42 möten. Under motsvarande period föregående år deltog Sverige i 55 samordningsmöten.

Huvuddelen av de ärenden som öppnats under året av Sverige har, i fallande antal, rört narkotikabrott, brott mot liv, hälsa och frihet, bedrägerier och penningtvätt. Den svenska enheten har även hanterat flera stora ärenden om dataintrång med utpressningsprogram, så kallad ransomware.

Sverige har under året genom Eurojust deltagit i flera operativa samordningsmöten, vilket är ett effektivt sätt att samarbeta mot den organiserade brottsligheten.

Enheten bidrar även till Eurojusts förvaltnings- och utvecklingsarbete genom att delta i Eurojusts olika arbetsgrupper. Grupperna tar exempelvis fram metodstöd för nationella myndigheters utredningar om grov gränsöverskridande brottslighet, utvecklar organisationens samarbete med tredjeland och verkar för en effektivare styrning och ledning av verksamheten.

Myndighetens nationella kontaktpersoner till Eurojust för frågor om bekämpning av terroristbrottslighet har under året deltagit på det årliga nätverksmötet. Där har man bland annat diskuterat förutsättningar för att åtala unga lagöverträdare i terroristbrottsutredningar samt utmaningarna som uppstår i terroristbrottsutredningar med anledning av konflikten i Mellanöstern. Vidare har åklagare deltagit vid en konferens anordnad av Eurojust om så kallad slagfältsbevisning, med fokus på hur sådan bevisning inhämtas och kan användas i judiciella processer.

EJN är ett nätverk av kontaktpunkter inom EU, framför allt åklagare och förundersökningsdomare, med uppgift att underlätta det straffrättsliga samarbetet inom unionen. EJN:s kontaktpunkter hjälper bland annat till med att upprätta direktkontakter mellan åklagare och att tillhandahålla information. Under 2024 bistod de svenska kontaktpunkterna svenska och utländska åklagare i 117 ärenden, en ökning med drygt 50 procent jämfört med 2023.

Strategiskt internationellt arbete

Åklagarmyndighetens strategiska internationella arbete bedrivs bland annat genom att myndigheten bidrar med expertis till Regeringskansliets internationella arbete. Riksåklagaren och myndigheten deltar också i forum där åklagare från länder både inom och utanför EU samlas för att diskutera utmaningar där gemensamma lösningar krävs – till exempel att påverka befintlig EU-lagstiftning eller nya internationella initiativ.

Några prioriteringar för Åklagarmyndighetens internationella arbete under året har varit att belysa betydelsen av Eurojusts arbete, tillgången till digital bevisning och ett fungerande internationellt samarbete, inom och utanför EU, för att bekämpa den internationella organiserade brottsligheten.

Riksåklagaren deltog under året i flera forum för riksåklagare inom EU (exempelvis Consultative Forum och Östersjöriksåklagarna) där gemensamma strategiska frågor diskuteras. Årets möten hade bland annat fokus på hur det rättsliga samarbetet med länder utanför EU kan förbättras, på ett nybildat åklagarnätverk om organiserad brottslighet, datalagring och den Europeiska åklagarmyndighetens (Eppo) arbete mot EU-bedrägerier. Riksåklagaren deltog också vid det årliga nordiska riksåklagarmötet där bland annat frågor kopplade till organiserad brottslighet, säkerhet och utbildning behandlades. Ett flertal representanter från myndigheten deltog vid årsmötet inom International Association of Prosecutors, med representation på hög nivå från världens åklagarmyndigheter, där fokus var på digital bevisning och frågor relaterade till brottsoffer.

Sverige anslöt under året till den Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo). Förberedelser inför anslutningen har vidtagits av Åklagarmyndigheten tillsammans med Ekobrottsmyndigheten. De har bland annat bestått i att nominera svenska åklagare till rollerna som europeisk åklagare och europeiska delegerade åklagare vid Eppo. Även rutiner för överföring av ärenden har utvecklats. Sedan januari 2025 finns en svensk åklagare på plats i Luxemburg och Eppo är nu operativt i förhållande till Sverige, vilket innebär att Eppo tar över behörighet för brott som skadar EU:s finansiella intressen.

Myndighetens deltagande i internationella nätverk

Åklagare från olika länder samlas i åklagarnätverk där de utbyter erfarenheter om utmaningar och lösningar på olika praktiska och rättsliga problem som åklagare ställs inför i sitt operativa arbete.

Medverkande i internationella nätverk är av vikt för utvecklingen av Åklagarmyndighetens egen verksamhet. Mervärdet av myndighetens deltagande i olika nätverk för praktiker är också att det möjliggör för deltagarna att skapa kontakter med varandra, vilket är värdefullt för det operativa internationella samarbetet.

På EU-nivå deltar Åklagarmyndigheten i flera nätverk. De rör bland annat internationellt rättsligt samarbete (European Judicial Network och nätverket för gemensamma utredningsgrupper) samt it-brott och utredningar i it-miljö (European Judicial Cybercrime Network). Myndigheten deltar också i ett nätverk för utredningar om folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Vidare deltar myndigheten i olika nätverk om bland annat miljöbrott, korruption, brottsutbyte, människohandel, smuggling av migranter och terrorism.

Utöver EU deltar Åklagarmyndigheten i nätverk som både ger möjlighet att utbyta erfarenheter inom olika expertområden och som ger en plattform för möten med andra länders åklagare i syfte att stärka det internationella rättsliga samarbetet. International Association of Prosecutors är ett världsomspännande nätverk med olika undernätverk inom olika områden och EuroMed Justice är ett EU-finansierat samarbete som syftar till att öka det straffrättsliga samarbetet mellan EU:s medlemsstater och länderna kring Medelhavet.

Internationell civil krishantering och internationellt bistånd

Återrapportering enligt regleringsbrevet 2024 avseende anslag 1:1 Biståndsverksamhet, ap. 12, 14, 20, 41, 42, 43 och 44 Internationell civil krishantering (UD2023/18016 (delvis), UD2023/18150)

Myndigheten ska redovisa omfattning och kostnad av verksamheten.

Redovisningen ska i tillämpliga delar vara uppdelad utifrån insats och även uppdelad på kön. Redovisningen ska ske samlat i årsredovisningen.

Insatser inom civil krishantering

Åklagarmyndigheten har i uppdrag av regeringen att ställa personal till förfogande och i övrigt bidra till internationell civil krishantering i enlighet med regeringens strategi.

Under året har Åklagarmyndigheten deltagit i ett övergripande myndighetssamarbete inom området civil krishantering. För att möta de krav som ställs i Sveriges nationella handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet har myndigheten deltagit i den arbetsgrupp som har bildats för ändamålet. Samtliga åklagare som sänds ut inom ramen för internationell civil krishantering har bland annat fått utbildning om kvinnor, fred och säkerhet. Av myndighetens strategiska inriktning för området framgår att könsaspekten ska beaktas vid samtliga åtgärder inom civil krishantering och internationellt bistånd.

Två åklagare (en kvinna och en man) har deltagit i EU:s polisinsats för den palestinska myndigheten (EU Coordinating Office for Palestinian Police Support, EUPOL COPPS) i Palestina. Missionens arbete är inriktat på metodstöd och på att bygga upp det palestinska åklagarväsendet. Arbetet

Två åklagare har deltagit i EU:s polisinsats för den palestinska myndigheten. Missionens arbete är inriktat på metodstöd och på att bygga upp det palestinska åklagarväsendet.

under året har påverkats av de palestinska motparternas svårigheter att röra sig i området. Åklagarmyndighetens medarbetare har fortsatt arbetet med att utveckla kompetensen hos de specialiserade avdelningarna i det palestinska åklagarväsendet inom områden som narkotikabrott, internetrelaterad brottslighet och miljöbrott. De har även bidragit till utbildning om att beakta mänskliga rättigheter, till exempel vid hantering av frihetsberövade. Det sedan tidigare pågående arbetet med att förbättra jämställdhet inom det palestinska åklagarväsendet, genom utbildning och formandet av ett nätverk för kvinnliga åklagare, har fortsatt. Det har även bedrivits ett omfattande utvecklingsarbete om förbättrad polis- och åklagarsamverkan under förundersökningen i syfte att få snabbare lagföring, minskade häktningstider och minskad brottmålsbalans. Utveckling har också skett i de rättsliga institutionernas användning av videoförhör, både under förundersökning och under domstolsförhandling. Stöd har också getts om hur distansutbildning kan användas.

Åklagarmyndigheten har även bistått Domstolsverket med en utbildningsexpert vid en utbildning för personal från Palestinian Judicial Institute med ansvar för domar- och åklagarutbildning i Palestina, som arrangerades i samarbete med EU-missionen EUPOL COPPS.

Myndigheten har under året bidragit till verksamheten vid Internationella brottmålsdomstolen i Haag med 3 åklagare (kvinnor). Myndighetens sekunderingar till Internationella brottmålsdomstolen sker mot bakgrund av kriget i Ukraina och det behov av utökade resurser detta medfört. De svenska åklagarna arbetar med utredningar i tre länder. En av de utsända har också bidragit till uppdatering av domstolens policy om brott mot barn och brott som påverkar barn, bland annat genom att utveckla barnförhörsmetoder. Myndighetens utsända har bidragit

Under året har 3 åklagare verkat vid Internationella brottmålsdomstolen i Haag. De har bidragit till ansvarsutkrävande för krigsbrott och brott mot mänskligheten riktade mot kvinnor och barn.

till ansvarsutkrävande bland annat när det gäller krigsbrott och brott mot mänskligheten riktade mot kvinnor och barn. Lagföring av sådan brottslighet är ett viktigt medel i arbetet när det gäller kvinnor, fred och säkerhet.

Sedan årsskiftet har Åklagarmyndigheten haft 2 experter (en kvinna och en man, som bytt av varandra) på en nyinrättad tjänst för en åklagar-expert på huvudkontoret för EU:s utrikestjänst, vid den avdelning som ger stöd till planering och genomförande av civila krishanteringsmissioner. De svenska åklagareexperterna har bland annat bidragit med operativ expertis, då riktlinjer och styrdokument på området tas fram, samt i kontakter med andra organisationer av betydelse för att bedriva verksamheten. Särskilt prioriterade områden har varit att stärka stödet när det gäller ansvarsutkrävande för krigsbrott i Ukraina och att utveckla samarbetet med Eurojust.

Åklagarmyndigheten stod under våren värd för ett utbildningsprogram för representanter från Ukrainas centrum för utbildning av åklagare, som en del i utvecklingen av deras utbildningsverksamhet. Programmet behandlade hur Åklagarmyndighetens utbildningsverksamhet är uppbyggd, både grund- och vidareutbildning av åklagare, chefsutbildningar samt även hur lärplattformar, e-utbildning och filmer används i utbildningssyfte. Studiebesöket finansierades av EUAM Ukraina.

Insatser inom internationellt bistånd

År 2022 ansökte Åklagarmyndigheten tillsammans med Domstolsverket och Kriminalvården om finansiering av ett rättskedjeprojekt i Albanien med temat sexuellt våld och våld i nära relation. Därefter har diskussioner om möjligheter till finansiering förts med Sida liksom med svenska ambassaden i Albanien. Beslut om finansiering har ännu inte fattats.

Under året har Åklagarmyndigheten fört en diskussion med Polismyndigheten om hur myndigheten kan stödja polisens insatser inom internationellt bistånd med åklagareexpertis. Åklagarmyndigheten har bidragit till en utbildning om ett säkert system för kommunikation mellan rättsvårdande myndigheter, som Polismyndigheten hållit som en del av ett bilateralt utvecklingsprojekt med sin motpart i Serbien. Vidare har myndigheten påbörjat stöd till ett projekt i Nordmakedonien, om bland annat barn och unga målsäganden. Under året har en svensk åklagare deltagit vid ett studiebesök från Nordmakedonien, där besökarna lärde sig mer om barnhusmodellen i syfte att utveckla myndighetssamarbetet i Nordmakedonien vid brott mot unga.

Sedan 2021 medverkar Åklagarmyndigheten i EuroMed Justice Program, ett EU-finansierat projekt som främst syftar till att öka det strategiska samarbetet i brottmål mellan EU:s medlemsstater och partnerländerna inom det så kallade södra grannskapet. Inom programmet ordnas också erfarenhetsutbyte på olika brottsområden där svenska åklagareexperter kan bidra med efterfrågad kunskapsöverföring.

Resurs- och kostnadsfördelning

Kostnaden för bidragen till internationell civil krishantering (enligt anslaget 1:1) uppgick 2024 till 9,16 miljoner kronor varav 7,45 miljoner kronor avsåg personalbidrag och 1,7 miljoner avsåg insatsnära kostnader samt förvaltningskostnader. Verksamheten finansieras med medel som särskilt avsatts för ändamålet.

Kompetensförsörjning

Sammanfattning – kompetensförsörjning

- Åklagarmyndighetens bedömning är att myndigheten under 2024 har haft den personal som krävts för att lösa den operativa verksamheten även om arbetsmiljön fortsatt upplevs som ansträngd för många åklagare.
- Antalet anställda vid myndigheten ökade till 2 156 (+9 procent). Majoriteten av de anställda är kvinnor (72 procent).
- Under året uppfylldes målet om 1 300 åklagare. Antalet ordinarie åklagare har även ökat det senaste året. Detta innebär en förstärkning för verksamheten.
- Tillväxten har inneburit en förändrad personalsammansättning. Under året har myndigheten utvecklat arbetet och planeringen kring kompetensförsörjning för att nå en ändamålsenlig personalsammansättning.

Personalsammansättning

Antal anställda

Antalet anställda på Åklagarmyndigheten fortsatte att öka under året, se tabell 18. De senaste årens tillväxt har främst skett inom kärnverksamheten, i form av åklagare, handläggare och beredningsjurister. De båda senare funktionerna ryms inom kategorin administrativ personal som ökade med nära 12 procent under året. Även åklagarna har ökat till antalet (+8 procent) och utgör 63 procent av alla anställda. Av alla anställda inom myndigheten var 72 procent kvinnor och 28 procent män. Den genomsnittliga andelen kvinnliga åklagare var 68 procent och manliga åklagare 32 procent. Detta speglar hur könsfördelningen ser ut för notariermeriterade jurister bland vilka åklagare rekryteras. Det genomsnittliga antalet anställda under året var 2 083 (+10 procent) och antalet årsarbetskrafter var 1 860 (+11 procent). Se även tabell 2.13 i bilaga 2.

Tabell 18. Antal anställda per den 31 december, fördelat efter åklagare och administrativ personal samt kön, 2022–2024

	2022			2023			2024			Förändring antal 2023–2024 (totalt)	Förändring procent 2023–2024 (totalt)
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt		
Administrativ personal	489	118	607	580	126	706	636	153	789	83	11,8%
Åklagare	767	406	1 173	853	416	1 269	925	442	1 367	98	7,7%
Totalt antal anställda	1 256	524	1 780	1 433	542	1 975	1 561	595	2 156	181	9,2%

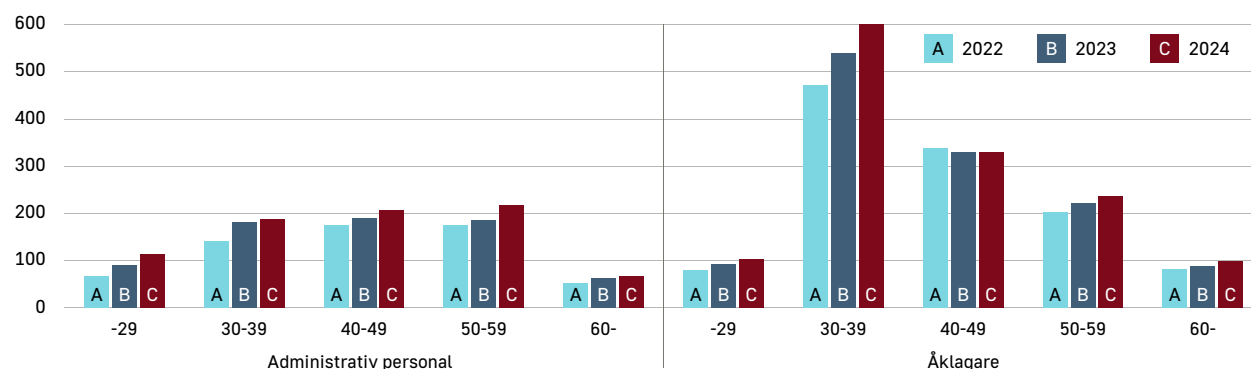
Kvinnor och män på ledande poster

Andelen kvinnliga chefer inom Åklagarmyndigheten var vid årsskiftet 67 procent och andelen manliga chefer 33 procent. För kammarchefer och vice kammarchefer var andelen manliga chefer något högre (40 procent).

Åldersstruktur

Av figur 14 framgår åldersfördelning för åklagare och administrativ personal de senaste tre åren. Medelåldern⁸ är 42 år, vilket är lägre än föregående år. Att medelåldern har sjunkit för åklagare de senaste åren kan förklaras med att det rekryterats ett stort antal åklagaraspiranter som ofta är yngre jurister i början av sin yrkeskarriär. Se även bilaga 2.

Figur 14. Åldersfördelning för anställda, efter funktion, 2022-2024

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom myndigheten var fortsatt låg under 2024. Sjukfrånvaron för alla anställda var 2,7 procent, vilket är något lägre än föregående år (2,9 procent). Av den totala sjukfrånvaron var 48 procent frånvaro under en sammanhängande tid om 60 dagar eller mer, vilket är en oförändrad nivå jämfört med 2023. Redovisning av total sjukfrånvaro per kön och åldersgrupp redovisas i tabell 2.15 i bilaga 2.

En ekonomiskt och verksamhetsmässigt hållbar kompetensförsörjning

För att säkerställa en ändamålsenlig bemanning med god arbetsmiljö och bra arbetsförutsättningar sattes ett mål upp om minst 1 300 åklagare till 2025. Målet har med god marginal nåtts under 2024. Under året har 134 åklagare under utbildning blivit kammaråklagare vilket ger en påtaglig förstärkning av verksamheten, särskilt eftersom personalörligheten för åklagare ligger på mycket låga nivåer. Utvecklingen bedöms fortsätta de kommande tre åren, vilket successivt leder till en minskande andel åklagare under utbildning och en motsvarande förstärkning av antalet ordinarie åklagare.

Även om rekryteringstakten kommer att minska framöver så kvarstår ett omfattande arbete med introduktion och utbildning av de nya åklagarna. Det kommer även fortsatt att vara en stor utmaning de närmaste åren. Utöver den gemensamma utbildningen krävs det stora lokala insatser för att säkerställa en professionell introduktion och handledning av de nya åklagarna. Introduktionen genomförs på respektive åklagarkammare av

⁸ Beräkningen av ålder har justerats för samtliga tre redovisade år i denna årsredovisning. Ålder beräknas här efter hela år vid årsskiftet. Det innebär att redovisningen av ålder för åren 2022 och 2023 kan skilja sig något från tidigare årsredovisningar.

erfarna åklagare som redan har en hög arbetsbelastning. I takt med att andelen åklagare under grundutbildning minskar kommer behovet av vidareutbildning av de mer erfarna åklagarna öka, främst på grund av ökad numerär men även på grund av den komplexa brottsligheten.

Till följd av den snabba tillväxten av åklagare har den administrativa personalen utökats för att säkerställa en effektiv verksamhet. Statistiskt räknas även åklagarrevisorer, analytiker och beredningsjurister till kategorin administrativ personal.

Den snabba tillväxten de senaste åren har inneburit en förändrad personalsammansättning vilket ökat behovet av en utvecklad planering av kompetensförsörjningen i den operativa verksamheten. Under året har en nulägesanalys av kompetensförsörjningen genomförts på myndighetsnivå. Den ska ligga till grund för planeringen av kompetensförsörjningen i den operativa verksamheten under kommande år.

Årets anslag har i stor utsträckning förbrukats eftersom tillväxten varit hög. Kostnadsökningarna beror bland annat på det utökade antalet medarbetare, men även på andra satsningar som krävts med anledning av tillväxten, exempelvis rekryteringar inom it och övriga stödfunktioner på huvudkontoret. Att fler åklagare blir färdiga med sin utbildning och blir kammaråklagare medför även att lönekostnaderna stiger.

Attrahera och rekrytera

Arbetet med rekrytering och introduktion går generellt sett bra. Av myndighetens utlysta anställningar under året har majoriteten resulterat i ett tillsättningsbeslut. Inom vissa kompetenser råder dock en stor konkurrens, till exempel vad gäller it och åklagarrevisorer. Kompetensbristen kan på sikt få konsekvenser för myndigheten.

Under året har 122 åklagaraspiranter och 19 extra åklagare påbörjat sin anställning. Notarier har även under 2024 kunnat förlägga sex månader av sin notarietjänstgöring vid en åklagarkammare, så kallade paketnotarier. Under året har 2 paketnotarier påbörjat sin tjänstgöring vid myndigheten.

Under sommaren anställde Åklagarmyndigheten återigen sommarnotarier. Sammanlagt arbetade 43 sommarnotarier med administrativt stöd till åklagarna. Att anställa sommarnotarier inom myndigheten är en bra möjlighet att visa upp åklagaryrket för unga jurister.

Åklagarmyndigheten upplevs som en attraktiv arbetsgivare, både hos juriststudenter och yrkesverksamma jurister.⁹ Under året har Åklagarmyndigheten ökat stort i attraktivitet hos både unga och seniora yrkesverksamma jurister. Bland unga jurister hamnade Åklagarmyndigheten på plats 5, en ökning med 9 placeringar från föregående år och bland seniora jurister på plats 10, en ökning med 15 placeringar från föregående år. Bland Sveriges juriststudenter hamnade Åklagarmyndigheten på en andra plats i listan över mest attraktiva arbetsgivare under 2024.

Myndigheten har under året deltagit på arbetsmarknadsdagar för att skapa intresse för Åklagarmyndigheten och åklagaryrket. Ett flertal filmer som presenterar åklagarens arbete har också tagits fram. För att öka möjligheterna för juriststudenter att träffa åklagare har föreläsningar om åklagaryrket arrangerats på olika universitet och studiebesök har anordnats på Åklagarmyndighetens huvudkontor.

Åklagarmyndigheten har återkommande haft samverkan med Ekobrottsmyndigheten om arbetsgivarpolitiska frågor, bland annat lönepolitik och kompetensförsörjning mellan myndigheterna.

Under året har 122 åklagaraspiranter och 19 extra åklagare påbörjat sin anställning.

⁹ Universum Globals undersökningar om attraktiva arbetsgivare 2024, läs mer på www.universumglobal.com

Utbildning

Åklagarmyndigheten bedriver en omfattande intern utbildningsverksamhet som riktar sig till alla medarbetare.

Antalet centralt anordnade utbildningsdagar per åklagare var under året 6,8 jämfört med 7,2 dagar under 2023. För administrativ personal genomfördes 1,6 utbildningsdagar per anställd under året, vilket ska jämföras med 1,5 dagar under 2023.

Under året har rekryteringstakten av nya medarbetare varit fortsatt hög, vilket har medfört stora behov av introduktions- och grundutbildning.

Alla nya medarbetare genomför under sina första tre månader en introduktionsutbildning. Förutom två dagars lärarledd platsundervisning består den framför allt av självstudier och digitala utbildningar.

År 2023 sjsattes en helt ny obligatorisk grundutbildning för åklagare. Målet är att den ska vara modern, hålla en hög kvalitet och ha ett större fokus på arbetsintegrerat och praktiskt lärande. Grundutbildningen för åklagare omfattar först en introduktionsutbildning helt på distans och sedan åtta delkurser både på plats och på distans om ca en vecka per delkurs utspridda över två år. Antalet lärarledda platsutbildningsdagar på den nya grundutbildningen har minskat till ungefär hälften jämfört med den gamla grundutbildningen.

Grundutbildningen för nya handläggare omfattar tre delkurser (totalt 11 dagar) utspridda över ett år. Utbildningen för nya chefer omfattar sammanlagt fem delkurser (totalt 15 dagar, med fokus på ledarskap under 9 av dessa dagar), under ett år.

Utöver de obligatoriska grundutbildningarna erbjuds också vidareutbildningar för åklagare, handläggare, åklagarrevisorer och chefer. För åklagare finns bland annat utbildningar om hemliga tvångsmedel, it-brott, återförande av brottsutbyte, våld i nära relationer, övergrepp mot barn, ungdomar och brott samt förundersökningsledning i grova brott. För handläggare erbjuds bland annat utbildningar om hemliga tvångsmedel, hantering av barn- och relationsärenden och hantering av ungdomsärenden. Behovet av vidareutbildning bedöms öka de kommande åren, inte minst mot bakgrund av att antalet nya medarbetare har blivit fler och att dessa kommer att bli mer erfarna. Utveckling av befintliga och nya vidareutbildningar samt nya former av utbildningsmetoder är och kommer därför att vara ett fokus för utbildningsverksamheten framöver.

Under året avslutades den första omgången av Åklagarmyndighetens chefsförsörjningsprogram och det planeras för fler omgångar de kommande åren. Myndigheten har fortsatt att delta i myndighetsgemensamma utvecklingsinsatser såsom utvecklingsprogram för chefer i staten, dialoggrupper och mentorskap.

Läroled utbildning är fortfarande den vanligaste formen av undervisning i myndigheten, men många utbildningar sker också helt eller delvis på distans. Utbildningarna innehåller fler och fler digitala inslag såsom exempelvis filmer, e-utbildningar och poddar. Två helt digitala e-utbildningar om hemliga tvångsmedel som främst riktar sig till åklagare och handläggare samt en e-utbildning om bevissäkring i it-miljö som riktar sig till åklagare har producerats under året. Därutöver har ett tiotal timplånga webinarier i olika ämnen genomförts.

Internationellt utbyte och utbildning

Inom ramen för myndighetens medlemskap i European Judiciary Training Network har både yngre och erfarna åklagare samt chefsåklagare deltagit i olika utbyten och studiebesök i andra europeiska länder. Under året genomfördes ett trettiotal sådana utbyten och studiebesök. Sex åklagare har också deltagit i en utbildning om Joint Investigation Teams och ett tiotal åklagare i språkutbildning på distans.

Arbetsmiljö

Myndigheten har under året arbetat med att på alla organisatoriska nivåer integrera säkerhetsarbetet i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Representeranter från säkerhetsavdelningen deltar vid arbetsmiljöråd, arbetsmiljökommittéer och i den centrala arbetsmiljökommittén.

En partsammansatt arbetsgrupp har under året arbetat med att ta fram en ny modell för det systematiska arbetsmiljöarbetet med syfte att förenkla för chefer och arbetsmiljöombud. Modellen kommer införas på prov under 2025 för att utvärderas inför ett införande i hela myndigheten under 2026.

Inför att reviderade föreskrifter på arbetsmiljöområdet trädde i kraft den 1 januari 2025 reviderade och anpassade myndigheten styrande och stödjande arbetsmiljödokument.

Arbetsmiljöuppföljning genomförs två gånger per år och är en förstärkning av den dagliga dialogen mellan chef och medarbetare, med fokus på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Myndigheten har fortsättningsvis möjliggjort för medarbetare att arbeta på distans upp till två dagar per vecka. Tack vare moderna och effektiva it-system fungerar distansarbetet bra och underlättar för medarbetare att förena exempelvis föräldraskap med arbete.

En ny likabehandlingsplan för åren 2024–2026 har tagits fram och under året togs det fram ett nytt aktivitetspaket med diskussionsfrågor kring likabehandling. Syftet med aktivitetspaketet är att höja medvetenheten och kunskapen om likabehandling samt öppna för diskussioner om frågor som kan vara känsliga.

Merparten av Åklagarmyndighetens arbetsplatser har genomfört, eller planerar att genomföra, aktivitetspaketet. De flesta arbetsplatser har mångfaldsinspiratörer som har i uppdrag att, utöver sina ordinarie arbetsuppgifter, stödja cheferna i likabehandlingsarbetet. I oktober anordnades en nätverksträff med erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling för mångfaldsinspiratörerna. Åklagarmyndigheten kommer även i fortsättningen att utbilda medarbetare och chefer inom likabehandling.

Åklagarmyndigheten ingår i samrådet mellan funktionsrättsrörelsen och myndigheter i rättsväsendet som träffas en gång per år. Årets möte arrangerades av Åklagarmyndigheten.

Säkerhet

Utmaningarna med brottsligheten har inte minskat och säkerhetsläget i omvärlden fortsätter att vara försämrat jämfört med ett normalläge. Kraven på myndighetens säkerhetsarbete är därför höga.

Säkerheten har fortsatt förstärkts under året. I november slutredovisades, i enlighet med regeringsuppdrag om förstärkt säkerhet, alla de åtgärder som myndigheten genomför och planerar.

Säkerhetsarbetet delas upp i tre huvudsakliga områden: verksamhets-skydd, säkerhetsskydd och totalförsvar. Åtgärder inom dessa områden överlappar och stärker varandra.

Verksamhetsskydd

Verksamhetsskyddet handlar främst om att skydda medarbetarna och om det fysiska skyddet. Åklagarmyndigheten bedriver ett omfattande förebyggande säkerhetsarbete i syfte att skydda medarbetarna och verksamheten. Resurserna för medarbetarskydd och fysisk säkerhet har i princip fördubblats jämfört med föregående år. Närvaron av säkerhetsspecialister i hela landet har därmed kunnat öka och bidragit till ökad förmåga inom medarbetarskydd och fysisk säkerhet. Åtgärder har också genomförts för att ytterligare förbättra säkerhetskulturen inom myndigheten, vilket bedöms vara betydelsefullt och bidrar till att få ut mer effekt av redan etablerade rutiner och skyddsåtgärder.

En systematisk översyn och förstärkning av det fysiska skyddet påbörjades under året och planeras fortsätta 2025. Åklagarmyndigheten har inlett ett arbete för att pröva förutsättningarna för att samtliga eller vissa av våra arbetsplatser ska bli skyddsobjekt. Södra åklagarkammaren i Stockholm är skyddsobjekt sedan sommaren 2024.

Myndigheten har dessutom tagit initiativ till särskilda åtgärder riktade mot förekomsten av otillbörlig och otillåten påverkan på myndigheten, dess verksamhet och medarbetare.

En översyn av behoven av författningsförändringar har bland annat resulterat i att myndigheten lämnade in en hemställan till regeringen om att utreda förutsättningarna för utökade möjligheter till så kallad bakgrundskontroll av de som eventuellt ska anställas eller redan är anställda. Begäran har delvis tillmötesgått genom ett förslag till förordningsändring som, om den beslutas, innebär att myndigheten får möjlighet att kontrollera personer som avses anställas eller anlitas för uppdrag mot belastnings- och misstankeregistren.

Under året har en ny lika-behandlingsplan och ett nytt aktivitetspaket med diskussionsfrågor kring likabehandling tagits fram.

Åklagarmyndigheten har inlett ett arbete för att pröva förutsättningarna för att samtliga eller vissa av våra arbetsplatser ska bli skyddsobjekt.

Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd bedrivs till skydd för Sveriges säkerhet. Åklagarmyndigheten har en central roll i att skydda Sveriges inre säkerhet och demokrati i en tid av ökad osäkerhet. Åklagarmyndigheten har tillförts resurser och kompetenser för att kunna möta det ökade behovet av säkerhetsskyddsåtgärder, särskilt säkerhetsprövning av anställda i säkerhetsklassade befattningar. Det har beslutats att sådana befattningar ska bli betydligt fler.

I begreppet informationssäkerhet ingår att skydda information i form av både fysiska och digitala handlingar, exempelvis från att obehöriga tar del av dem. En korrekt skyddsklassificering av information är avgörande för att kunna hantera den på rätt sätt. Under året har åtgärder vidtagits för att förbättra metoderna kring sådan skyddsklassificering samt hantering, registrering och förvaring av information. Kraven på myndighetens förmåga att hantera säkerhetsskyddsklassificerade handlingar bedöms öka allteftersom totalförsvaret återuppbyggs.

Totalförsvaret

Det finns tydliga behov av och krav på att återuppbygga totalförsvaret, inklusive förmågan att värna rättsstatens integritet. Åklagarmyndigheten som beredskapsmyndighet har ett särskilt ansvar för att bidra till uppbyggnaden av Sveriges totalförsvarsförmåga, i synnerhet inom det civila försvaret. Åklagarmyndigheten har fortsatt uppbyggnaden av krisberedskaps- och krigsorganisationen samt lednings-, samverkans- och sambandsförmåga vid höjd beredskap och krig. Myndigheten har också fortsatt arbetet för att stärka medarbetarnas försvarsvilja och motståndskraft mot påverkansförsök. Syftet med arbetet är att åstadkomma en samordnad kraft vid hantering av allvarliga kriser, höjd beredskap och krig. Utvecklingsarbetet har i hög utsträckning skett i samverkan med myndigheterna inom beredskapssektorn Ordning och säkerhet. Det bedöms att myndigheten ligger förhållandevis långt fram i arbetet med att höja totalförsvarsförmågan.

Åklagarmyndigheten har fortsatt uppbyggnaden av beredskaps- och krigsorganisationen samt lednings-, samverkans- och sambandsförmåga vid höjd beredskap och krig.

Ekonomi

Verksamhetens finansiering

För 2024 tilldelades Åklagarmyndigheten 2 633 miljoner kronor i anslag vilket är en ökning med 331 miljoner kronor jämfört med 2023. Ingående överföringsbelopp för 2024 uppgick till 69 miljoner kronor och under året gjordes en indragning om 0,5 miljoner kronor. Årets disponibla medel uppgick därmed till 2 702 miljoner kronor.

Utöver anslaget Åklagarmyndigheten, disponerar myndigheten även 9,5 miljoner kronor av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, ap. 44 Internationell civil krishantering. Intäkter av anslag utgjorde 98 procent av myndighetens totala intäkter för 2024. Övriga intäkter utgjordes främst av avgiftsintäkter. Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 6,4 miljoner kronor till 41,6 miljoner kronor vilket främst förklaras av en ökad avgift till Ekobrottsmyndigheten för it- och lönetjänster som Åklagarmyndigheten utfört.

Verksamhetens intäkter av bidrag uppgick till 6,7 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1,6 miljoner kronor jämfört med 2023. Det förklaras främst av intäkter från ersättning för inbetalade avgifter till omställningsorganisationen Trygghetsstiftelsen under 2023.

De finansiella intäkterna ökade med 2,2 miljoner kronor till 10,5 miljoner kronor med anledning av att ränteintäkter på banktillgodohavande ökat till följd av höjd räntesats.

De totala intäkterna för Åklagarmyndigheten uppgick 2024 till 2 656 miljoner kronor.

Verksamhetens kostnader

De totala kostnaderna för verksamheten uppgick till 2 656 miljoner kronor, vilket är en ökning med 336,7 miljoner kronor jämfört med 2023.

Personalkostnaderna har ökat med 269,9 miljoner kronor, kostnader för lokaler med 20,5 miljoner kronor och övriga driftkostnader med 41,5 miljoner kronor jämfört med 2023.

De ökade personalkostnaderna beror huvudsakligen på ett ökat antal anställda. Ökningen av lokalkostnaderna förklaras främst av indexuppräknings, utökade lokalytor för att möta myndighetens tillväxt och omförhandlade avtal. Ökningen av driftkostnaderna förklaras bland annat av ökade kostnader för inköp av it-utrustning och it-tjänster.

Avskrivningar och nedskrivningar har ökat med 3,5 miljoner kronor till 52,1 miljoner kronor.

Tabell 19. Fördelning av kostnader och intäkter per verksamhet, 2022–2024

	2022	2023	2024	Förändring mnkr 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Utredning och lagföring					
Intäkter, mnkr	1 975	2 235	2 548	313	14,0%
varav intäkter av anslag, mnkr	1 938	2 188	2 491	303	13,9%
varav övriga intäkter, mnkr	37	47	56	10	20,5%
Kostnader, mnkr	1 974	2 235	2 548	313	14,0%
Rättsutveckling och rättslig styrning					
Intäkter, mnkr	76	84	108	24	28,3%
varav intäkter av anslag, mnkr	74	83	106	23	28,1%
varav övriga intäkter, mnkr	1,4	1,8	2,4	0,6	35,6%
Kostnader, mnkr	76	84	108	24	28,3%
Summa					
Intäkter, mnkr	2 050	2 319	2 656	337	14,5%
varav intäkter av anslag, mnkr	2 012	2 271	2 597	326	14,4%
varav övriga intäkter, mnkr	38	49	59	10	21,5%
Kostnader, mnkr	2 050	2 319	2 656	337	14,5%

FINANSIELL REDOVISNING

Resultaträkning

Belopp i tusental kronor

	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		2 597 262	2 270 765
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	41 602	35 224
Intäkter av bidrag	2	6 674	5 025
Finansiella intäkter	3	10 529	8 329
Summa verksamhetens intäkter		2 656 067	2 319 343
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-2 080 638	-1 810 719
Kostnader för lokaler	5	-203 113	-182 646
Övriga driftkostnader	6	-314 798	-273 347
Finansiella kostnader	7	-5 416	-3 980
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-52 102	-48 650
Summa verksamhetens kostnader		-2 656 067	-2 319 343
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		0	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		10	35
Lämnade bidrag		-10	-35
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

Belopp i tusental kronor

	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	0	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	5 362	7 095
Summa immateriella anläggningstillgångar		5 362	7 095
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	35 539	43 009
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	134 365	80 915
Pågående nyanläggningar		864	-
Summa materiella anläggningstillgångar		170 769	123 924
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	13	227	199
Summa finansiella anläggningstillgångar		227	199
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		347	24
Fordringar hos andra myndigheter	14	42 928	29 226
Övriga kortfristiga fordringar	15	125	68
Summa kortfristiga fordringar		43 400	29 318
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		136 483	112 234
Upplupna bidragsintäkter		58	2 107
Summa periodavgränsningsposter	16	136 542	114 341
Avräkning med statsverket	17	-113 557	-101 357
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	279 929	240 806
Summa kassa och bank		279 929	240 806
SUMMA TILLGÅNGAR		522 671	414 326

	Not	2024-12-31	2023-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	19	277	156
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa myndighetskapital		277	156
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	7 261	6 662
Övriga avsättningar	21	25 256	21 645
Summa avsättningar		32 517	28 307
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	173 345	119 863
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		69 108	56 307
Leverantörsskulder		71 265	46 851
Övriga kortfristiga skulder	23	31 185	27 935
Summa skulder m.m.		344 904	250 956
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	143 691	133 355
Oförbrukade bidrag	25	1 282	1 553
Summa periodavgränsningsposter		144 974	134 908
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		522 671	414 326
Ansvarsförbindelser:		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag 2024, belopp i tusental kronor

Anslag (Not 26)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter*	Utgående överföringsbelopp**
-----------------	----------------------------	---	------------	---------------------------	-----------	------------------------------

UTGIFTSOMRÅDE 4. RÄTTSVÄSENDET

1:3 Åklagarmyndigheten (Ramanslag)

ap. 1 Åklagarmyndigheten (ram)	102 289	2 633 393	-33 209	2 702 473	2 588 165	114 308
--------------------------------	---------	-----------	---------	-----------	-----------	---------

UTGIFTSOMRÅDE 7. INTERNATIONELLT BISTÅND

1:1 Biståndsverksamhet (Ramanslag)

ap. 44 Internationell civil kris- hantering – del till Åklagar- myndigheten (ram)	886	9 500	-886	9 500	9 163	337
---	-----	-------	------	-------	-------	-----

SUMMA ANSLAG	103 175	2 642 893	-34 095	2 711 973	2 597 327	114 646
---------------------	----------------	------------------	----------------	------------------	------------------	----------------

* Intäkter av anslag är enligt resultaträkningen 2 597 262 tkr. I summan 2 597 262 tkr ingår en minskning av semesterlöneskulden av semesterdagar från 2008 eller tidigare med 66 tkr. Summan utgifter 2 597 327 tkr är därmed 66 tkr högre jämfört med intäkter av anslag enligt resultaträkningen.

** Anslagssparandet från 2024 är främst en följd av att vi hade ett ingående sparande från 2023. Andra faktorer som bidrog till överskottet var extra tillskott på 50 mnkr som tillkom i budgetpropositionen för 2024 samt svårigheter med konsulter inom it-verksamheten.

FINANSIELLA VILLKOR

1:1 Biståndsverksamhet (Ramanslag)*

Personalbidrag (högst)	7 500
Utnyttjande inom ramen för EU	3 285
Utnyttjande inom ramen för FN enligt regleringsbrev dnr UD2024/17360 avseende International Criminal Court (Internationella brottmålsdomstolen)	4 170
Insatsnära verksamhet (högst)	1 000
Utnyttjad	213
Förvaltningskostnader (högst)	1 500
Utnyttjad	1 495

* Åklagarmyndigheten kan vid förfrågan från de internationella organisationerna eller de civila krishanteringsinsatserna bistå insatserna eller partnerländerna med materiel. Högst 40 procent av medlen för den insatsnära verksamheten får användas för materielstöd. Åklagarmyndigheten har för 2024 inte bistått insatserna eller partnerländerna med något materielstöd.

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar är värderade till det belopp som beräknas bli betalt. Skulder är upptagna till nominella belopp.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter bokförs belopp överstigande 100 tkr från 2024. Gränsen är höjd från 50 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 28 tkr och en beräknad nyttjandeperiod på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar.

Beloppsgränsen för att redovisa förbättringsutgifter på annans fastighet som anläggningstillgång är 300 tkr från 1 maj 2024. För perioden 1 januari till 30 april 2024 gällde beloppsgränsen 100 tkr.

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde och skrivs av linjärt.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Balanserade utgifter för utveckling	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Serverar	3-5 år (beroende på typ av server)
Licensavgift och motsvarande för anskaffning av dataprogram	3-5 år (beroende på typ av licens och avtalstid)
Bilar, kontorsmaskiner, systemprogramvaror	5 år
Möbler, telefonväxlar, larmanläggningar, datanät	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Anpassas till hyreskontraktets längd eller till förväntad nyttjandeperiod

Noter till resultaträkningen

Belopp i tusental kronor (om inte annat anges)

	2024-12-31	2023-12-31
Not 1. Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Ökade intäkter av avgifter beror främst på ökad avgift till Ekobrottsmyndigheten för utförda it-tjänster och lönetjänster av Åklagarmyndigheten.		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen		
Ekobrottsmyndigheten administrativa tjänster m.m.	40 211	33 854
Övriga intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	801	1 002
Övriga intäkter	590	368
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	41 602	35 224
Not 2. Intäkter av bidrag		
Bidrag från myndigheter, EU:s institutioner m.m.	6 674	5 025
Summa intäkter av bidrag	6 674	5 025
Not 3. Finansiella intäkter		
Ränteintäkterna är högre 2024 än mot 2023 på grund av högre ränta samt ett högre saldo på räntekontot hos Riksgäldskontoret.		
Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	10 486	8 300
Övriga finansiella intäkter	43	29
Summa finansiella intäkter	10 529	8 329
Not 4. Kostnader för personal		
Personalkostnaderna har ökat med cirka 269,9 miljoner kronor i förhållande till 2023, vilket motsvarar en ökning med 14,9 procent. Lönekostnaderna har ökat till följd av att antalet anställda har ökat samt lönerevision. Nytt jouravtal tecknades under 2024 vilket har gjort att kostnaderna för detta har ökat mot 2023. Konsultarvoden till uppdragstagare uppgår till 0,72 % av lönesumman.		
Lönekostnader, exklusive avgifter	1 236 412	1 082 080
varav konsultarvoden till uppdragstagare	8 868	9 343
Avtalade sociala avgifter	769 326	663 717
Övriga personalkostnader	74 900	64 922
Summa kostnader för personal	2 080 638	1 810 719
Not 5. Kostnader för lokaler		
Kostnaderna för lokaler har ökat med 20,5 miljoner kronor jämfört med 2023, vilket motsvarar en ökning med 11,2 procent. Ökningen beror på villkorsändringar samt indexuppräkning av bashyra och driftskostnader i myndighetens hyreskontrakt. Ökningen beror även på en viss utökning av lokalytan och kostnader för genomförda lokalanpassningar.		
Summa kostnader för lokaler	203 113	182 646

Noter till resultaträkningen	2024-12-31	2023-12-31
Not 6. Övriga driftkostnader		
Övriga driftkostnader har ökat med 41,5 miljoner kronor jämfört med 2023, vilket motsvarar en ökning med 15,2 procent. Ökningen avser främst it-verksamheten där konsultkostnaderna samt kostnader för underhållsavtal och it-utrustning har ökat. Kostnaderna för resor är högre 2024 mot 2023 på grund av fler anställda som medfört ökade resekostnader.		
Summa övriga driftkostnader	314 798	273 347
Not 7. Finansiella kostnader		
Räntekostnaderna har ökat mellan 2023 och 2024 eftersom myndigheten har haft ökade investeringar som medfört högre lån.		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	5 117	3 835
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret, ränta på återbetalning av anslag	267	120
Övriga finansiella kostnader	32	25
Summa finansiella kostnader	5 416	3 980
Not 8. Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningskostnaderna har ökat främst till följd av högre investeringskostnader inom it-verksamheten.		
Summa avskrivningar och nedskrivningar	52 102	48 650

Noter till balansräkningen

Belopp i tusental kronor (om inte annat anges)

	2024-12-31	2023-12-31
Not 9. Balanserade utgifter för utveckling		
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	128 180	128 180
Årets balanserade utgifter för utvecklingsverksamhet	0	0
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-956	-
Utgående anskaffningsvärde	127 224	128 180
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-128 180	-128 180
Årets avskrivningar	0	0
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	956	-
Utgående avskrivningar	-127 224	-128 180
Bokfört restvärde	0	0
Not 10. Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	54 885	57 886
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	1 369	1 049
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-10 001	-4 050
Utgående anskaffningsvärde	46 253	54 885
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-47 790	-48 551
Årets avskrivningar	-3 101	-3 257
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	10 001	4 018
Utgående avskrivningar	-40 890	-47 790
Bokfört restvärde	5 362	7 095
Not 11. Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Bokfört värde har minskat från 2023 till 2024 på grund av färre färdigställda projekt inom lokalförsörjning.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	113 885	82 598
Ändring i IB - justering mellan två AT-grupper	69	-
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	4 362	25 232
Pågående förbättringsarbeten, årets utgifter	-	6 055
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	-3 359	-
Utgående anskaffningsvärde	114 957	113 885
Ackumulerade avskrivningar (IB)	-70 876	-61 564
Ändring i IB - justering mellan två AT-grupper	-69	-
Årets avskrivningar	-11 559	-9 312
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	3 086	-
Utgående avskrivningar	-79 417	-70 876
Bokfört restvärde	35 539	43 009

Noter till balansräkningen	2024-12-31	2023-12-31
Not 12. Maskiner, inventarier, installationer, m.m.		
På grund av myndighetens tillväxt har inköp av datorer och möbler ökat vilket medfört att bokfört värde har ökat från 2023 till 2024.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	276 937	262 525
Ändring i IB - justering mellan två AT-grupper	-69	-
Tillkommande tillgångar (årets anskaffning)	91 317	34 548
Avgående tillgångar (sålda, utrangerade tillgångar)	-29 737	-20 136
Utgående anskaffningsvärde	338 447	276 937
Akkumulerade avskrivningar (IB)	-196 022	-179 530
Ändring i IB - justering mellan två AT-grupper	69	-
Årets avskrivningar	-37 440	-36 081
Avgående tillgångar (utrangerade tillgångar)	29 312	19 590
Utgående avskrivningar	-204 080	-196 022
Bokfört restvärde	134 365	80 915
Not 13. Andra långfristiga fordringar		
Hysesdeposition	227	199
Summa andra långfristiga fordringar	227	199
Not 14. Fordringar hos andra myndigheter		
Mervärdesskattfordran	39 512	25 643
Övriga fordringar hos andra myndigheter	3 416	3 583
Summa fordringar hos andra myndigheter	42 928	29 226
Not 15. Övriga kortfristiga fordringar		
Korrigeringar av löneutbetalningar	125	68
Summa övriga kortfristiga fordringar	125	68
Not 16. Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyror	48 518	45 312
Upplupna bidragsintäkter	58	2 107
Övriga förutbetalda kostnader	87 965	66 923
Summa periodavgränsningsposter	136 542	114 341

Noter till balansräkningen	2024-12-31	2023-12-31
Not 17. Avräkning med statsverket		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	867	4 457
Redovisat mot anslag	9 163	8 899
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-9 278	-12 490
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	752	867
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-102 289	-83 092
Redovisat mot anslag	2 588 165	2 262 569
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-2 633 393	-2 302 661
Återbetalning av anslagsmedel	33 209	20 895
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-114 308	-102 289
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	66	770
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-66	-704
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	66
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	0	1 500
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-9 278	-13 990
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	9 278	12 490
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
Utgående balans avräkning med statsverket	-113 557	-101 357
Not 18. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Ingående saldo	240 806	190 074
Förändring under året	39 123	50 732
Summa behållning räntekonto	279 929	240 806
Not 19. Statskapital		
Statskapital utan avkastningskrav (IB)	156	156
Årets förändring statskapital	121	0
Årets kapitalförändring	0	0
Utgående balans statskapital	277	156

Noter till balansräkningen	2024-12-31	2023-12-31
Not 20. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
Avsättning för pensioner		
Ingående avsättning	6 662	6 320
Årets pensionskostnad	2 360	1 904
Årets pensionsutbetalningar	-1 761	-1 562
Summa utgående avsättning för pensioner	7 261	6 662
Not 21. Övriga avsättningar		
Avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete		
Ingående avsättning	21 645	18 432
Årets avsättning	3 677	3 212
Avräknade kostnader	-66	-
Summa avsättning för lokalt aktivt omställningsarbete	25 256	21 645
Not 22. Lån i Riksgäldskontoret		
Ingående skuld	119 863	112 181
Lån upptagna under året	106 446	56 847
Årets amorteringar	-52 963	-49 165
Summa lån i Riksgäldskontoret	173 345	119 863
Ekonomiska villkor		
Låneram	190 000	190 000
Utnyttjad i Riksgäldskontoret	173 345	119 863
Not 23. Övriga kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	31 177	27 394
Övriga skulder	9	541
Summa övriga kortfristiga skulder	31 185	27 935
Not 24. Upplupna kostnader		
Upplupna löner	8 634	8 454
Semesterlöneskuld	123 879	110 737
Övriga upplupna kostnader	11 179	14 164
Summa upplupna kostnader	143 691	133 355

Noter till balansräkningen	2024-12-31	2023-12-31
Not 25. Oförbrukade bidrag		
Oförbrukade bidrag, inomstatliga		
Regeringsuppdrag hedersrelaterad brottslighet m.m.		
IB	717	1 339
Bidrag	0	1 500
Förbrukning	0	-783
Återbetalning	-717	-1 339
Summa oförbrukat bidrag	0	717
Uppdrag regionala center mot arbetslivskriminalitet		
IB	707	963
Bidrag	1 650	1 000
Förbrukning	-1 014	-293
Återbetalning	-707	-963
Summa oförbrukat bidrag	636	707
Oförbrukade medel för uppdraget återbetalas under 2025.		
Krisberedskap MSB		
IB	129	0
Bidrag	1 250	1 200
Förbrukning	-1 138	-1 071
Återbetalning	-129	-
Summa oförbrukat bidrag	112	129
Oförbrukade medel för uppdraget återbetalas under 2025.		
Oförbrukade bidrag, utomstatliga		
Uppdrag e-Evidence		
Bidrag	2 189	-
Förbrukning	-1 654	-
Summa oförbrukat bidrag	535	-
Oförbrukade medel för uppdraget kommer att förbrukas under första kvartalet 2025.		
Summa oförbrukade bidrag totalt	1 282	1 553

Not till anslagsredovisningen

Belopp i tusental kronor (om inte annat anges)

	2024-12-31	2023-12-31
Not 26. Anslagsredovisning		
Årets tilldelning enligt regleringsbrev:		
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet, Anslag 1:3 ap. 1		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2024 regeringsbeslut 2023-12-20, 2024-12-05	2 633 393	2 302 661
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, Anslag 1:1 ap. 44		
Tilldelning enligt regleringsbrev för budgetåret 2024 regeringsbeslut 2023-12-21, 2024-03-07, 2024-12-12	9 500	9 500
Summa årets tilldelning enligt regleringsbrev	2 642 893	2 312 161

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Belopp i tusental kronor

	2024	2023	2022	2021	2020
Låneram					
Beviljad i regleringsbrevet	190 000	190 000	190 000	170 000	140 000
Utnyttjad	173 345	119 863	112 181	128 950	109 883
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrevet	128 000	100 000	95 000	87 000	82 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	10 486	8 300	1 256	0	-8
Räntekostnader	267	120	921	0	0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar					
Budget i regleringsbrevet	0	0	0	0	0
Utfall	41 602	35 224	33 640	32 006	29 844
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	79 016	69 079	61 617	52 417	50 957
Utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
Anslag					
Anslagssparande	114 646	103 175	86 814	21 867	41 068
Medeltal under året					
Årsarbetskrafter	1 860	1 676	1 546	1 449	1 365
Anställda	2 083	1 902	1 766	1 648	1 543
Driftkostnad					
Per årsarbetskraft	1 397	1 352	1 295	1 255	1 242
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

Ersättningar enligt 7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Belopp i tusental kronor

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret samt för dessa personer uppdrag som styrelseledamot i andra statliga myndigheter och uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

	2024
Ledande befattningshavare hos Åklagarmyndigheten	
Riksåklagare Katarina Johansson Welin Ledamot, Domstolsverkets insynsråd	1 683
Vice riksåklagare Eva Thunegard, från 2024-11-21 Ledamot, Kriminalvårdens insynsråd	1 296
Tillförordnad vice riksåklagare Lennart Guné, från 2024-06-27 till 2024-11-20	1 327
Tillförordnad vice riksåklagare Marie-Louise Ollén, fram till 2024-06-26 Suppleant, Clar ekonomi AB Ledamot, Domstolsverkets insynsråd	1 232
Insynsrådet	
Mattias Vepsä Ledamot, Polismyndighetens regionala insynsråd Stockholm Ledamot, Socialstyrelsens rättsliga råd	2
Thomas Lybeck, fram till 2024-05-02	0
Charlotte Nordström Ledamot, Nordströms AB	8
Johan Eriksson Ledamot, Sveriges advokatsamfunds huvudstyrelse Ledamot, Advokatfirman Johan Eriksson Ledamot, Fängslände föreläsningar AB	2
Malena Grann	6
Caroline Oredsson Suppleant, Hotell- och restauranganställdas a-kassa	6
Daniel Vesterhav	8
Jan Josefsson, fram till 2024-08-15	2
Adam Marttinen, från 2024-05-02 Ledamot, Polismyndighetens insynsråd Ledamot, Polismyndighetens regionala insynsråd Öst	4
Maria Isaksson, från 2024-08-15	4

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Riksåklagaren ansvarar för den interna styrningen och kontrollen inom Åklagarmyndigheten. Myndigheten omfattas av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll samt internrevisionsförordningen (2006:1228) vilket innebär särskilda krav.

Styrning, planering och uppföljning

Myndighetsstyrningen utgår från regeringens instruktion, regleringsbrev och övriga uppdrag samt myndighetens strategiska agenda. I den beskrivs myndighetens målbild samt hur Åklagarmyndigheten ska säkerställa en förmåga att utföra sina uppgifter. Agendan utgör en bas i arbetet med att utforma myndighetens styrnings- och planeringsdokument, bland annat den årliga verksamhetsplanen.

Av myndighetens arbetsordning framgår ansvarsfördelningen vad gäller styrningsfrågor, myndighetens delegationsordning samt vad chefsansvaret på myndigheten omfattar.

Formerna för de månatliga verksamhetsuppföljningarna har utvecklats under året. Månadsuppföljningarna kompletteras med tre tertialrapporter då uppföljning av såväl kärnverksamhet som ekonomi- och kompetensfrågor integreras i syfte att skapa en helhetsbild av läget i myndigheten. I samband med tertialrapport 1 och 2 genomför riksåklagaren verksamhets- och resultatdialoger med cheferna för åklagarområden, Nationella åklagaravdelningen samt övriga avdelningar. Dessa dialoger utgör grund för såväl analyser och resultatbedömningar som för erfarenhetsutbyte och framåtsyftande planering.

Den rättsliga styrningen bedrivs genom rättsutveckling (riktlinjer och vägledningar), tillsyn (bland annat överprövningar) samt genom ärenden i Högsta domstolen (prejudikatfrågor). Syftet är att säkerställa att åklagarernas rättstillämpning håller hög och jämn kvalitet genom hela utrednings- och beslutsprocessen.

Övergripande intern styrning och kontroll

Den översyn av myndighetens interna styrning och kontroll som genomfördes 2022 ledde till vissa förändringar i dessa processer. Under 2024 gjordes en utvärdering av det första årets arbete efter översynen och omstarten. Resultatet indikerar att arbetet med riskhantering och intern styrning och kontroll överlag fungerar bra, det upplevs som strukturerat och tydligt. Verksamheten har på olika sätt involverat sina respektive organisationer i ISK-arbetet.

Det ISK-intyg som introducerades inför 2023 har även under året utgjort ett av underlagen för riksåklagarens bedömning av den interna styrningen och kontrollen. Alla chefer direkt underställda riksåklagaren bedömer att den interna styrningen och kontrollen, inom var och ens ansvarsområde, har genomförts på ett betryggande sätt under 2024.

Som ytterligare underlag till riksåklagarens bedömning av den interna styrningen och kontrollen tas en ledningsrapport fram varje år.

Riskhantering

Myndighetens riskhanteringsplan för 2024 innehöll fyra myndighetsväsentliga risker. Planen följs årligen upp i samband med tertial 1 och vid höstens planeringsuppföljning. Den senare möjliggör en integrering med planeringen inför kommande verksamhetsår. En avslutande helårsuppföljning görs i samband med tertial 3. Efter respektive uppföljningstillfälle fattar riksåklagaren beslut om att fastställa en uppdaterad riskhanteringsplan.

Eventuella nytillkomna risker kan identifieras och rapporteras löpande men efterfrågas särskilt i samband med den årliga planeringsuppföljningen. Årets uppföljningar har inte inneburit att några nya väsentliga risker har adderats till riskhanteringsplanen. Däremot har vissa riskbeskrivningar, liksom riskåtgärder, omformulerats och kompletterats i syfte att beakta förändrade omständigheter.

Tre av myndighetens så kallade bevakningsrisker har utgått då de inte längre bedöms vara aktuella. För två andra bevakningsrisker har riskvärdet justerats. En ny bevakningsrisk har tillkommit.

Myndighetens väsentliga risker bedöms ha hanterats på ett ändamålsenligt sätt.

Förebyggande av oegentligheter

Myndigheten har etablerade kontroller och rutiner i it-system och processer – till exempel för ärendehandläggning samt löne- och ekonomihantering – som bidrar till att minska risken för korruption och andra oegentligheter. Utöver de riktlinjer och handböcker som reglerar och stödjer korrekt agerande på specifika områden finns det etiska riktlinjer för att främja en god myndighetskultur. Riktlinjerna ingår i introduktionen av nyanställda samt i grundutbildningen för all personal och i relevant vidareutbildning. Riktlinjerna syftar bland annat till att utgöra ett stöd för ett allmänt förhållningssätt både i och utanför tjänsten. Etiska dilemman ska diskuteras på samtliga arbetsplatser minst en gång per år.

Exempel på befintliga rutiner och kontrollprocesser mot oegentligheter finns dokumenterade och är tillgängliga för alla som ansvarar för riskanalyser. Väsentliga risker som kan ha koppling till oegentligheter hantearas i särskild ordning i myndighetens riskhanteringsprocess.

Ett särskilt metodstöd har tagits fram som beskriver hur man på sin arbetsplats kan arbeta praktiskt med att förebygga olika typer av oegentligheter. Under året har ett arbete påbörjats vad gäller att ytterligare öka kunskapen om, och sprida information kring, arbetet mot oegentligheter.

Tillsynsavdelningen är ansvarig för att ta emot anmälningar om missförhållanden och för att vidta de åtgärder som anmälningarna föranleder. Åklagarmyndigheten har en visselblåsarfunktion som följer kraven i visselblåsarlagen. Under 2024 inkom inget ärende som omfattas av visselblåsarlagen.

Intern miljö

Under året har det kontinuerliga arbetet med att stärka den interna miljön på myndigheten fortsatt.

Organisationen har utvecklats och förstärkts på centrala områden, bland annat via inrättandet av så kallade områdesteam samt fortsatt rekrytering av åklagarrevisorer. Dessa förändringar tar bland annat sikte på resurskrävande brottsområden som gängkriminalitet, internetrelaterade sexualbrott samt arbetet med att återta brottsvinster, i första hand från den organiserade brottsligheten. För att skapa en bättre förståelse för aktuella trender och förändringar har riksåklagaren fattat beslut om hur myndighetens övergripande omvärldsbevakning ska utvecklas och samordnas.

Mot bakgrund av ett fortsatt försämrat omvärldsläge har arbetet med att förstärka säkerheten för såväl medarbetare som verksamhet fortsatt. Uppbyggnad av beredskaps- och krigsorganisation samt lednings- och samverkansförmåga vid höjd beredskap och krig har prioriterats.

De senaste årens kraftiga tillväxt går nu successivt in i en avtagande fas. Alltmer fokus kommer att läggas på att behålla och utveckla befintliga medarbetare. Det innebär bland annat ett utmanande skifte i myndighetens utbildningsverksamhet – från grundutbildning av åklagare till ett ökat behov av olika former av vidareutbildning.

Den första omgången av det nya chefsförsörjningsprogrammet avslutades under året och myndighetens deltagande i bland annat utvecklingsprogram för chefer i staten har fortsatt.

Personalomsättningen för åklagare är mycket låg och ligger för övrig personal i paritet med genomsnittet för staten. Sjuktalet är låga och som arbetsgivare bedöms Åklagarmyndigheten stå sig väl.

Arbetsmiljöuppföljningar görs två gånger per år. Utvärderingar av dessa samt den medarbetarundersökning som genomförs vartannat år, bidrar till att kontinuerligt stärka myndighetens arbetsmiljö. Hösten 2023 genomfördes den senaste medarbetarundersökningen. Resultatet från den visade på en generellt positiv utveckling.

Internrevision

Internrevisionen har under 2024 levererat fyra granskningsrapporter. I samtliga rapporter lämnas ett antal rekommendationer, bland annat med anledning av vissa brister i myndighetens analys av kompetensbehov. Av de brister som har identifierats är det dock ingen som bedöms så allvarlig att den skulle kunna påverka myndighetens måluppfyllelse, verksamhet eller verksamhetskraven i 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Årsredovisningens undertecknande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2025

Katarina Johansson Welin
Riksåklagare

BILAGOR

Bilaga 1 – Definitioner verksamhetsstatistik

Verksamhetsstatistiken redovisas utifrån ärenden eller brottsmisstankar:

- **Ärende** – omfattar vanligen en eller flera misstänkta personer som var och en misstänks för ett eller flera brott. Ett ärende kan också avse annat än ansvar för brott, exempelvis begäran om kontaktförbud eller ansökan om internationellt rättsligt samarbete.
- **Brottsmisstanke** – koppling mellan ett brott och en misstänkt person.

Följande mått används huvudsakligen för att följa utvecklingen av verksamheten och dess resultat:

- **Inkomna ärenden** – antal operativa ärenden som har inkommit till Åklagarmyndigheten.
- **Inkomna brottsmisstankar** – antal inkomna brottsmisstankar till Åklagarmyndigheten.
- **Avslutade ärenden** – antal operativa ärenden som har avslutats.
- **Avslutade brottsmisstankar** – antal brottsmisstankar med ett avgörande beslut.
- **Balanserade ärenden** – antal operativa ärenden som vid årsskiftet inte är avslutade. Ärendet kan avslutas först när handläggningen av samtliga ingående delar avslutats samt eventuell dom vunnit laga kraft.
- **Balanserade brottsmisstankar** – antal brottsmisstankar som vid årsskiftet är inkomna till Åklagarmyndigheten men inte avslutade samt misstankar med åtalsbeslut som inväntar eventuell dom.
- **Lagförda personer** – antalet personer med lagföringsbeslut inom ramen för ett ärende. Samma person räknas på nytt om ett nytt lagföringsbeslut fattas i ett annat ärende.
- **Andel lagförda personer** – antalet personer för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med det totala antalet misstänkta personer för vilka beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Beslut av administrativ karaktär exkluderas.
- **Lagförda brottsmisstankar** – antal brottsmisstankar med lagföringsbeslut.
- **Andel lagförda brottsmisstankar** – antalet brottsmisstankar för vilka lagföringsbeslut fattats dividerat med det totala antalet brottsmisstankar där beslut om lagföring eller avskrivning fattats. Beslut av administrativ karaktär exkluderas.
- **Genomströmningstid** – tid i dagar från det att en anmälan om brott inkommer till åklagarkammare till att ett beslut fattats. Omfattar brottsmisstankar där åklagare varit förundersökningsledare. Redovisas som medelvärde.
- **Beslutstid** – tid i dagar från det att en färdig brottsutredning – åklagarledd eller ledd av annan – inkommer till dess att beslut fattats. Redovisas som medelvärde.
- **Ärenden med förverkandeyrkande** – antal ärenden där minst ett yrkande om förverkande av utbyte av brott och brottslig verksamhet framställts av åklagare.

Bilaga 2 – Fakta i korthet

Som huvudprincip beräknas procentuell förändring mellan två mättillfällen på ej avrundade tal. Därmed kan förändringen skilja sig något åt från den förändring som fås genom att räkna differens på de avrundade talen i cellerna.

Verksamhetsstatistik

Tabell 2.1 Antal inkomna och beslutade brottsmisstankar, efter kön

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Inkomna brottsmisstankar	390 012	388 381	400 494	12 113	3,1%
varav kvinna	75 034	77 575	81 587	4 012	5,2%
varav man	312 658	308 137	315 888	7 751	2,5%
varav okänd	2 320	2 669	3 019	350	13,1%
Beslutade brottsmisstankar	397 804	393 663	408 471	14 808	3,8%
varav kvinna	77 058	79 290	83 677	4 387	5,5%
varav man	318 345	311 804	321 984	10 180	3,3%
varav okänd	2 401	2 569	2 810	241	9,4%

Tabell 2.2 Antal ej registrerade brottsmisstankar (Temporära lösningen)

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Beslutade brottsmisstankar	0	390	0	-390	-100%

Tabell 2.3 Antal inkomna och beslutade brott

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023–2024	Förändring procent 2023–2024
Inkomna brott utan brottsmisstankar	24 962	23 293	26 684	3 391	14,6%
Beslutade brott	27 701	27 103	30 513	3 410	12,6%

Tabell 2.4 Antal inkomna brottsmisstankar per brottsgrupp och förundersökningsledarskap

	Åklagarledd förundersökning					Polisledd förundersökning*				
	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Våldsbrott	42 084	44 124	46 655	2 531	5,7%	5 148	5 453	5 839	386	7,1%
Brott mot frihet och frid	49 424	50 785	54 394	3 609	7,1%	6 676	6 544	6 614	70	1,1%
Sexualbrott	15 229	14 874	15 704	830	5,6%	1 818	1 562	1 974	412	26,4%
Tillgreppsbrott	13 911	13 390	12 218	-1 172	-8,8%	21 827	22 672	21 228	-1 444	-6,4%
Skadegörelse- brott	3 832	4 020	4 103	83	2,1%	3 044	2 991	2 945	-46	-1,5%
Förmögenhets- brott	21 281	20 869	20 865	-4	0,0%	27 149	30 362	34 041	3 679	12,1%
Narkotikabrott	13 444	14 008	15 562	1 554	11,1%	52 046	48 617	47 657	-960	-2,0%
Trafikbrott	3 624	3 074	3 010	-64	-2,1%	50 514	45 291	45 273	-18	0,0%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	2 614	2 932	3 357	425	14,5%	115	127	100	-27	-21,3%
Övriga brott	34 695	36 121	38 015	1 894	5,2%	21 537	20 565	20 940	375	1,8%
Total	200 138	204 197	213 883	9 686	4,7%	189 874	184 184	186 611	2 427	1,3%

*I det som benämns som polisledd förundersökning ingår även förundersökningar ledda av andra utredande myndigheter, främst Tullverket.

Tabell 2.5 Antal beslutade brottsmisstankar per brottsgrupp

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Våldsbrott	46 397	49 025	52 979	3 954	8,1%
Brott mot frihet och frid	54 420	56 322	62 082	5 760	10,2%
Sexualbrott	16 956	16 419	17 664	1 245	7,6%
Tillgreppsbrott	36 315	36 953	34 371	-2 582	-7,0%
Skadegörelsebrott	7 110	6 915	7 250	335	4,8%
Förmögenhetsbrott	51 444	53 284	56 951	3 667	6,9%
Narkotikabrott	68 053	64 188	64 041	-147	-0,2%
Trafikbrott	56 308	50 434	49 317	-1 117	-2,2%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	2 978	3 003	3 254	251	8,4%
Övriga brott	57 823	57 120	60 562	3 442	6,0%
Total	397 804	393 663	408 471	14 808	3,8%

Tabell 2.6 Antal beslutade brottsmisstankar per beslutsgrupp

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Beslutade brottsmisstankar	397 804	393 663	408 471	14 808	3,8%
Förundersökning inleds inte	5 613	5 264	6 796	1 532	29,1%
Förundersökning läggs ned	116 875	117 560	125 784	8 224	7,0%
Åtal väcks inte	16 441	13 636	14 096	460	3,4%
Lagföringsbeslut	204 630	204 240	208 217	3 977	1,9%
- Åtal	164 693	165 807	171 541	5 734	3,5%
- Företagsbot	586	678	805	127	18,7%
- Strafföreläggande	28 153	28 717	28 571	-146	-0,5%
- Åtalsunderlåtelse	11 198	9 038	7 300	-1 738	-19,2%
Övriga beslut	54 245	52 963	53 578	615	1,2%
- Förundersökningsledning överlämnas till utredande myndighet	30 573	27 991	27 244	-747	-2,7%
- Brottsmisstanken avslutas	19 582	19 812	20 869	1 057	5,3%
- Övriga	4 090	5 160	5 465	305	5,9%

Tabell 2.7 Genomströmningstid i dagar (medelvärde)

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Förundersökningen läggs ned	131	136	140	3,6	2,7%
Åtal	169	183	173	-9,8	-5,4%
Samtliga beslut	141	147	146	-1,4	-0,9%

Tabell 2.8 Beslutstid i dagar (medelvärde), per brottsgrupp

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Våldsbrott	18	16	15	-0,7	-4,6%
Brott mot frihet och frid	21	18	21	2,6	13,9%
Sexualbrott	16	20	19	-0,8	-4,0%
Tillgreppsbrott	12	10	10	0,3	3,3%
Skadegörelsebrott	19	17	16	-0,8	-4,9%
Förmögenhetsbrott	36	29	26	-3,5	-12,1%
Narkotikabrott	11	9	8	-0,9	-10,2%
Trafikbrott	8	7	6	-1,6	-22,0%
Miljö- och arbetsmiljöbrott	14	7	20	12,4	165,9%
Övriga brott	19	20	15	-4,6	-23,1%
Samtliga brott	17	15	14	-1,2	-8,0%

Tabell 2.9 Lagföring, efter kön

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent/ procentenheter 2023-2024
Antal brottsmisstankar som har lett till lagföring	204 630	204 240	208 217	3 977	1,9%
Andel brottsmisstankar som har lett till lagföring	59,6%	59,9%	58,7%		- 1,3 %-enheter
Antal misstänkta personer med lagföringsbeslut	114 963	117 135	122 570	5 435	4,6%
varav kvinna	20 355	21 811	23 110	1 299	6,0%
varav man	94 191	94 793	98 875	4 082	4,3%
varav okänd	417	531	585	54	10,2%
Andel misstänkta personer med lagföringsbeslut	66,6%	67,4%	66,3%		- 1,0 %-enheter
Misstänkta personer totalt	172 494	173 891	184 775	10 884	6,3%
varav kvinna	34 531	36 193	39 535	3 342	9,2%
varav man	136 123	135 791	143 097	7 306	5,4%
varav okänd	1 840	1 907	2 143	236	12,4%

Tabell 2.10 Andel hållna beslutsfrister

	2022	2023	2024	Förändring procentenheter 2023-2024
Lagstadgade beslutsfrister för unga lagöverträdare	56,6%	55,3%	51,5%	-3,8
Lagstadgade beslutsfrister för brott mot barn	58,2%	54,0%	54,3%	0,3

Tabell 2.11 Penningtvätt, åtgärder för tillgångssäkring och förverkande

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Tillgångssäkring, antal ärenden	876	1 096	1 356	260	23,7%
Förverkandeyrkanden, antal ärenden	221	280	354	74	26,4%

Tabell 2.12 Antal avslutade häktningar och antal avslutade häktningar med restriktion första häktningsdagen, efter kön

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Antal avslutade häktningar	9 418	10 022	11 243	1 221	12,2%
varav för kvinnor	760	834	1 117	283	33,9%
varav för män	8 658	9 188	10 126	938	10,2%
Antal avslutade häktningar med restriktion	6 956	7 705	8 903	1 198	15,5%
varav för kvinnor	575	653	906	253	38,7%
varav för män	6 381	7 052	7 997	945	13,4%

Personalstatistik

Tabell 2.13 Antal anställda och antal årsarbetskrafter

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent/ procentenheter 2023-2024
Totalt antal anställda per den 31 december	1 780	1 975	2 156	181	9,2%
varav åklagare	1 173	1 269	1 367	98	7,7%
varav administrativ personal	607	706	789	83	11,8%
Andel kvinnor	70,6%	72,6%	72,4%		-0,2 %-enheter
Andel män	29,4%	27,4%	27,6%		0,2 %-enheter
Genomsnittligt antal anställda	1 766	1 902	2 083	181	9,5%
Genomsnittligt antal årsarbetskrafter	1 546	1 676	1 860	184	11,0%

Tabell 2.14 Åldersstruktur baserat på antal anställda per den 31 december

	2022	2023	2024	Förändring antal 2023-2024	Förändring procent 2023-2024
Total medelålder	43,0	42,5	42,4	-0,2	-0,4%
Åklagare	42,1	41,8	41,6	-0,2	-0,4%
Kvinnor	40,7	40,3	40,3	-0,1	-0,1%
Män	44,9	44,7	44,4	-0,3	-0,7%
Administrativ personal	44,8	43,9	43,8	-0,2	-0,4%
Kvinnor	45,0	44,0	43,9	-0,1	-0,3%
Män	43,7	43,6	43,3	-0,3	-0,6%

Tabell 2.15 Sjukfrånvaro, andel av total arbetstid, efter kön och ålder

	2022	2023	2024	Förändring procentenheter 2023-2024
Totalt anställda	3,1%	2,9%	2,7%	-0,1
Yngre än 30 år	1,9%	1,5%	2,0%	0,5
30-49 år	2,7%	2,5%	2,6%	0,0
50 år och äldre	4,1%	3,9%	3,2%	-0,7
Kvinnor	3,5%	3,3%	3,0%	-0,3
Kvinnor yngre än 30 år	2,3%	1,7%	2,2%	0,5
Kvinnor 30-49 år	3,0%	3,0%	2,9%	0,0
Kvinnor 50 år och äldre	5,1%	4,6%	3,4%	-1,1
Män	2,0%	1,7%	2,0%	0,2
Män yngre än 30 år	0,9%	0,8%	1,2%	0,3
Män 30-49 år	1,9%	1,3%	1,5%	0,2
Män 50 år och äldre	2,4%	2,6%	2,8%	0,2

Bilaga 3 – Förteckning över särskild återrapportering enligt Åklagarmyndighetens regleringsbrev och instruktion

Här framgår sidhänvisning för de särskilda återrapporteringskrav och uppdrag som enligt regleringsbrev från justitie- och utrikesdepartementen samt instruktion för Åklagarmyndigheten ska redovisas i myndighetens årsredovisning. Sidhänvisningarna pekar på de sidor där den huvudsakliga återrapporteringen sker. Ytterligare relevant information kan förekomma i andra delar av årsredovisningen.

Återrapporteringskrav	Sid
Grov brottslighet med koppling till kriminella nätverk	45-48
Mäns våld mot kvinnor, brott mot barn och hedersrelaterat våld och förtryck	36-41
Utvisning på grund av brott	52
Informationssäkerhet	61
Utvecklingen av snabbförfarande i brottmål	53-54
Skade- och dödsfallsutredningar	61-62
Uppdrag	Sid
Internationell civil krishantering och internationellt bistånd	74-76
Information till regeringen enligt myndighetens instruktion	Sid
I vilken utsträckning tidsfristerna enligt lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare och 2 a § förundersökningskungörelsen (1947:948) har hållits	43-44
Handläggningen av ärenden om finansiering av terrorism eller särskild allvarlig brottslighet enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:666) eller försök till sådant brott, och brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott	49-50
Tillämpningen av reglerna om häktning och restriktioner, varvid uppgifter som avser häktade personer i åldersgrupperna 15-17 år respektive 18-20 år ska redovisas särskilt	54-60
laktagelser som gjorts inom ramen för den rättsliga tillsynsverksamheten	66-67

Bilder: European Public Prosecutor's Office/Eppo, Per Groth,
Joakim Gustafsson, Tommy Hvitfeldt, Henrik Montgomery/TT,
Johan Nilsson/TT, Nils Petter Nilsson/TT, Robin Simonsson,
Björn Trotzki/Imago, Stockfoto/TT.

Grafisk form och produktion: Sinfo Yra
Tryck: Taberg Media Group TMG
Februari 2025

ÅKLAGARMYNDIGHETEN